

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W PIŁE**

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
NA TERENIE POWIATU PIŁSKIEGO
W 2023 ROKU**

PIŁA

MARZEC, 2024 ROK

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
II. Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	14
III. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	32
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	35
V. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	42
VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	44
VII. Nadzór nad chemikaliami	52
VIII. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych ...	57
IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	72
X. Oddział Laboratoryjny	78
XI. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	82
XI. Zakończenie	115

WSTĘP

Szanowni Państwo!

Przedkładam Państwu informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu pilskiego w 2023 roku, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 338).

Głównym celem działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile jest działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz chemikaliami.

Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu pilskiego za rok 2023 został opracowany, jak w latach poprzednich, na podstawie informacji zebranych z poszczególnych komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile.

Sprawowano nadzór nad warunkami higieny środowiska, higieny procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, higieny pracy w zakładach pracy, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne a także prowadzono działalność oświatowo-zdrowotną.

Pragnę podziękować za współpracę organom samorządowym, inspekcjom i instytucjom w zakresie działań na rzecz poprawy zdrowia publicznego mieszkańcom naszego powiatu.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile otrzymała dofinansowanie Projektu pn. „Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania Nr POIS.11.03.00-00-0192/22 realizowanego w ramach osi Priorytetowej XI REACT-EU Działania 11.3 Wspieranie naprawy i odporności systemu ochrony zdrowia Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 w zakresie wsparcia organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (roboty budowlane, doposażenie, w tym zakup wyrobów medycznych jednorazowego użytku, środków ochrony indywidualnej oraz środków do dezynfekcji)”.

Dofinansowanie projektu UE to 3 000 000,00 zł. W ramach zadania zakupiono i zainstalowano w Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Pile: zestaw chromatografu cieczowego sprzężonego ze spektrometrem mas (LC/MS/MS), 12 sztuk klimatyzatorów ściennych, windę przeznaczoną do transportu próbek wody oraz w pomieszczeniach biurowych na parterze 8 sztuk klimatyzatorów.

Zestaw LC/MS/MS posłuży do wdrożenia nowych metod i technik badawczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Umożliwi oznaczanie substancji perfluorowanych (PFAS), kwasów halogenoocetowych i bisfenolu A oraz pozwoli na wykonywanie obecnie oznaczanych parametrów (oznaczenia wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych) z lepszą oznaczalnością i precyzją. Montaż dźwigu platformowego pionowego (windy) umożliwi bezpieczny transport próbek wody oraz ułatwi pracę osobom pobierającym próbki. Instalacja klimatyzatorów w pomieszczeniach laboratoryjnych i biurowych ułatwi zapewnienie właściwych warunków środowiskowych dla wykonywania badań oraz komfortu pracy personelu, szczególnie w okresie letnim. Całkowita wartość realizacji projektu wyniosła 2 979 769,71 zł. (100% dofinansowania z UE).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile wraz z Głównym Inspektoratem Sanitarnym wspólnie realizowała Projekt Nr POWER.07.01.00-00-0008/22 „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski” w ramach Działania 7.1 „Wzmocnienie zasobów kadrowych systemu ochrony zdrowia” Oś priorytetowa VII „Wsparcie REACT-EU dla obszaru zdrowia” Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem projektu było wzmocnienie systemu nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski poprzez zwiększenie kompetencji miękkich i znajomości języka ukraińskiego pracowników jednostek Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz przeszkolenie i zatrudnienie w organach Inspekcji osób uciekających z Ukrainy w okresie od 2022-09-01 do 2023-12-31. W PSSE w Pile zatrudniono 3 osoby z Ukrainy (10.08.2023 r. - 31.12.2023 r.). Jeden pracownik stacji odbył kurs podstawowy ze znajomości języka ukraińskiego i wyznaczony został do kontaktu z osobami pochodzącymi z Ukrainy. Całkowita wartość realizacji projektu to 52 667,56 zł (100 % dofinansowania z UE).

Przedkładając Przewodniczącemu Rady Powiatu i Staroście Powiatu Piłskiego raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu mam nadzieję, iż materiał ten będzie pomocny w podejmowaniu decyzji w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego ludności w powiecie. Tekst raportu znajduje się również na naszej stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-pila

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH

I.1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

Sekcja Epidemiologii jest komórką organizacyjną PSSE właściwą do prowadzenia działań związanych z nadzorem epidemiologicznym mającym na celu ochronę zdrowia i życia ludzkiego. W 2023 roku, tak jak w latach poprzednich, prowadzone działania wynikały z aktualnej sytuacji epidemiologicznej powiatu pilskiego i skierowane były głównie na:

- wczesne wykrywanie i zwalczania chorób zakaźnych, ognisk chorób zakaźnych, zakażeń zakładowych oraz ognisk zatruc pokarmowych w ramach zabezpieczenia przeciwepidemicznego mieszkańców;
- szczegółowe opracowywanie dochodzeń epidemiologicznych dotyczących zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne celem wdrożenia działań profilaktycznych i przeciwepidemicznych;
- nadzór nad osobami pokąsanymi przez zwierzęta;
- nadzór nad realizacją programu eradykacji wirusa Polio, Odry i Różyczki;
- nadzór nad epidemią grypy w oparciu o program SENTINEL;
- prowadzenie Powiatowego Rejestru Zakażeń i Chorób Zakaźnych;
- podejmowanie działań związanych z systemem wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz atakami biologicznymi, obejmujący kraje UE;
- sporządzanie raportów o zgonach, zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na wybrane choroby zakaźne;
- nadzór nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz prowadzenie działań wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych;
- poprawę jakości udzielanych świadczeń medycznych w ramach kontroli nad obiektami lecznictwa zamkniętego i otwartego oraz nadzorowanie zagadnień związanych z zapobieganiem zakażeniom szpitalnym i szerzeniem się czynników alarmowych;

Analizę sytuacji epidemiologicznej powiatu pilskiego przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane zakażenia i choroby zakaźne, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2023 r. poz.1284 ze zm.). Liczbę zachorowań i współczynnik zapadalności (obliczony na 100 tys. mieszkańców

powiatu pilskiego) dla poszczególnych zakażeń i chorób zakaźnych w 2023 roku w porównaniu z rokiem 2022 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2022 - 2023

Jednostka chorobowa		2022		2023	
		Liczba zachorowań	zapadalność	Liczba zachorowań	zapadalność
Salmonelozy	Zatrucia pokarmowe	14	10,6	18	13,7
	Inne zakażenia pozajelitowe	-	-	1	0,8
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez Clostridium difficile	44	33,4	67	51,2
	wywołane przez Campylobacter	-	-	1	0,8
	wywołane przez E.coli enterokrwtoczną (werotoksyczną)	-	-	1	0,8
Giardioza(lamblioza)		3	2,3	2	1,5
Wirusowe zakażenia jelitowe	rotawirusy	35	26,6	8	6,1
	norowirusy	7	5,3	18	13,7
	Inne określone	13	9,9	14	10,7
	nieokreślone	-	-	1	0,8
W tym wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		20	943,8	22	1038,2
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	Ogółem	28	21,3	38	29,1
	w tym u dzieci do lat 2	7	330,3	12	566,3
Płonica (szkarlatyna)		16	12,2	164	125,3
Inwazyjna Choroba Meningokokowa	posocznica	-	-	1	0,8
Inwazyjna Choroba wywołana przez Strptococcus pneumoniae	Posocznica	1	0,8	3	2,3
Inwazyjna Choroba wywołana przez Strptococcus pyogenes	Róża	-	-	3	2,3
	Zespół wstrząsu toksycznego	-	-	1	0,8
Borelioza z Lyme	ogółem	68		62	
	w tym neuroborelioza	-	51,7	1	47,4
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		26	19,8	30	22,9
Legioneloza		-	-	1	0,8
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		-	-	1	0,8
Ospa wietrzna		557	423,5	791	604,3
WZW typu A		1	0,8	1	0,8
WZW typu B – przewlekłe		7	5,3	15	11,5
WZW typu C – przewlekłe i BNO		14	10,6	13	9,9
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	-	-	1	0,8
	Inne określone i nieokreślone	-	-	1	0,8
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	Inne określone	-	-	1	0,8
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		1	0,8	1	0,8
Grypa	Potwierdzona badaniem molekularnym PCR	5	3,8	9	
	Potwierdzona szybkim testem antygenowym	brak danych ¹		127	103,9
Zakażenia wirusem RSV	ogółem	brak danych ¹		7	5,3
	W tym u dzieci do lat 2	brak danych ¹		3	141,6
Kiła		3	2,3	4	3,1
Nowo wykryte zakażenie HIV		2	1,5	3	2,3
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		-	-	7	5,3
Gruźlica		8	6,1	11	8,4
Covid-19		dane dostępne na rządowej stronie internetowej gov.pl			

¹ zmiana w rejestracji chorób zakaźnych (grypa, wirus RSV) w związku rozporządzeniami Ministra Zdrowia z dnia 23 lutego 2023r. (D.U.2023 poz.348 i poz.354).

I.1.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

W roku 2023 wśród bakteryjnych zatruc pokarmowych dominowały zachorowania wywołane przez *paleczki Salmonella*. Ogółem zarejestrowano 18 zachorowań. Nastąpił wzrost zatruc w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zarejestrowano 14 zachorowań. Hospitalizowanych zostało 12 osób, a 6 chorych było leczonych ambulatoryjnie. Wszystkie zachorowania zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi na podstawie, których określono, że dominującym czynnikiem etiologicznym była *Salmonella Enteritidis*. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych, podobnie jak w latach poprzednich wynika, że domniemanym źródłem zakażenia w przeważającej liczbie zachorowań były jaja oraz mięso drobiowe. Miejscem spożycia zakażonych produktów były mieszkania prywatne – żywienie indywidualne.

W 2023 roku zarejestrowano wzrost *bakteryjnych zakażeń jelitowych*:

- 67 zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile* (2022 r. - 44 zachorowań), z tego 65 zachorowań wystąpiło jako zakażenie szpitalne;
- 1 bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Campylobacter* (2022 r. - 0 zachorowań), które wystąpiło u 39-letniej kobiety zamieszkałej w mieście. Pacjentka była leczona ambulatoryjnie. Nie ustalono źródła zakażenia;
- 1 bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Escherichia Coli Enterokrwotoczna*. Zachorowanie dotyczyło 17-letniego mieszkańca wsi. Pacjent hospitalizowany z powodu krwistych biegunek i dolegliwości bólowych w Klinice Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych w Poznaniu.

Ponadto zgłoszono 38 zachorowań na *biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślone*, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (2022 r. - 28 zachorowań), w tym 12 zachorowań u dzieci w wieku do 2 lat. (2022 r. - 7 zachorowań). Hospitalizowano 28 osób, z tego 11 dzieci w wieku do 2 lat.

W analizowanym okresie zarejestrowano 41 zachorowań na *wirusowe zakażenia jelitowe*, w tym 22 zachorowania u dzieci w wieku do 2 lat. Hospitalizowanych zostało 40 pacjentów:

- wywołane przez *rotawirusy* – 8 zachorowań (2022 r. - 35);
- wywołane przez *norowirusy* – 18 zachorowań (2022 r. - 7);
- wywołane przez inne określone wirusy, głównie przez adenowirusy – 14 zachorowań (2022 r. - 13);
- wywołane przez *nieokreślone wirusy* – 1 zachorowanie (2022 r. - 0).

W 2023 r. wystąpiły 2 zachorowania na *giardiozę (lambliozę)* - chorobę przewodu pokarmowego wywołaną przez pasożytniczego pierwotniaka *Giardia lamblia*, które dotyczyły 10-letniej dziewczynki zamieszkałej na wsi oraz 42-letniego mężczyzny, mieszkańca miasta. Pacjenci byli hospitalizowani, a zejściem choroby było wyzdrowienie (2022 r. - 3 zachorowania).

Podobnie jak w roku poprzednim, zgłoszono 1 przypadek *wirusowego zapalenie wątroby typu A*, które wystąpiło u 62-letniego mieszkańca wsi. Chory został hospitalizowany w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Szczecinie. Nie ustalono źródła zakażenia.

W roku 2023, tak samo jak w roku 2022, nie zarejestrowano zbiorowych zatruc pokarmowych.

I.1.2. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne, w tym objęte programami eliminacji

W 2023 roku zarejestrowano:

- 15 zachorowań na *przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B*, z tego 2 osoby zostały hospitalizowane. W roku 2023 nastąpił znaczny wzrost zachorowań, w stosunku do poprzedniego roku, gdzie zgłoszonych zostało 7 zachorowań;
- 1 zgłoszenie *ostrego porażenia wiotkiego* u 14 letniego chłopca, mieszkańca miasta, u którego doszło do porażenia kończyn dolnych. Chłopiec był zaszczepiony pełnym cyklem szczepień przeciw polio. Podczas hospitalizacji pobrano próbki kału do badań w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego PZH - Państwowym Instytucie Badawczym, w których nie wyizolowano enterowirusów, w tym wirusa polio.

W roku 2023 podobnie jak w 2022 roku nie zarejestrowano podejrzeń i zachorowań na *tężec, odrę, różyczkę* oraz zachorowań na *krztusiec* (2022 r. - 1 zachorowanie) i *świnkę* (2022 r. - 1 zachorowanie).

I.1.3. Neuroinfekcje, inwazyjna choroba meningokokowa, choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae*

W analizowanym okresie zarejestrowano 3 zachorowania na *inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae** (2022 r. - 2 zachorowania). Wszystkie zachorowania wystąpiły pod postacią posocznicy i dotyczyły: 70-letniej kobiety oraz 2 mężczyzn w wieku 48 i 64 lat, zamieszkałych w mieście. Chorzy zostali hospitalizowani, a zejściem choroby było wyzdrowienie.

W 2023 r. zgłoszono 1 zachorowanie na *inwazyjną chorobę meningokokową* (2022 r. - 1), przebiegającą pod postacią posocznicy, które stwierdzono u 6-miesięcznej dziewczynki zamieszkałej na wsi. W wyniku dochodzenia epidemiologicznego, objęto nadzorem lekarskim epidemiologicznym rodziców dziecka oraz personel szpitala mający bezpośredni kontakt z dzieckiem. Wszystkie osoby otrzymały zapobiegawczo chemioprophylaktykę. Pacjentka została wypisana ze szpitala w stanie dobrym.

Ponadto w roku sprawozdawczym zgłoszono:

- 2 zachorowania na *wirusowe zapalenie opon mózgowych*, które wystąpiło u 9-letniego chłopca zamieszkałego na wsi, u którego stwierdzono *enterowirusowe zapalenie opon mózgowych* oraz

- u 77-letniego mężczyzny mieszkańca wsi, zakwalifikowane jako *zapalenie opon mózgowych w przebiegu półpaśca* (2022 r - 0);
- 1 zachorowanie na *bakteryjne zapalenie opon mózgowych*. Zgłoszenie dotyczyło 48-letniego mężczyzny zamieszkałego w mieście (2022 r. - 0);
 - 1 *nieokreślone zapalenie mózgu* u 12-letniej dziewczynki, zamieszkałej w mieście (2022 r. - 1).
- Wszyscy chorzy byli hospitalizowani, a zejściem choroby było wyzdrowienie.

I.1.4. Choroby przenoszone drogą płciową

W roku 2023 zarejestrowano:

- 4 zachorowania na *kiłę*, co stanowi nieznaczny wzrost zachorowań w odniesieniu do roku 2022, w którym wystąpiły 3 zachorowania. Zgłoszenia dotyczyły 3 mężczyzn w wieku 26,49 i 53 lat oraz 41-letniej kobiety, mieszkańców miasta. Wszyscy chorzy leczeni byli w warunkach ambulatoryjnych;
- 7 zachorowań wywołanych zakażeniem *Chlamydia trachomatis*, które wystąpiło u 5 mężczyzn i 2 kobiet w przedziale wiekowym od 24 do 51 lat; 4 osoby zamieszkałe na wsi i 3 mieszkańców miasta. Pacjenci byli leczeni ambulatoryjnie. U sześciu osób zachorowanie potwierdzono badaniami molekularnymi PCR, natomiast jedno zachorowanie rozpoznano na podstawie testu antygenowego i zostało zgłoszone jako przypadek możliwy (2022 r. - 0 zachorowań);
- 3 nowo wykryte *zakażenia HIV*: u 42-letniej kobiety oraz 2 mężczyzn w wieku 35 i 68 lat, mieszkańców powiatu pilskiego (2022 r. - 2 zakażenia).

I.1.5. Choroby odzwierzęce i zapobieganie wściekliznie

Na terenie powiatu pilskiego doszło do 145 pokąsań przez zwierzęta, z tego u 30 osób podjęto szczepienia p/wściekliznie (2022 r. - 135 pokąsań, z tego u 26 osób podjęto szczepienia p/wściekliznie). W większości przypadków doszło do pokąsań przez zwierzęta domowe (psy, koty) oraz zgłoszono: 2 pokąsanie przez mysz; 1 - przez nietoperza; 1- przez szczura. Ponadto podjęto szczepienia u dwóch mieszkank powiatu pilskiego, które zostały pokąsane poza granicami kraju: przez kota w Jordanii oraz małpę w Maroku.

Podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono zachorowań na wściekliznę u ludzi i zwierząt oraz zachorowań na włośnicę, leptospirozę, tasiemczyce w tym bąblowice i toksoplazmozę.

I.1.6. Inne choroby zakaźne

- *borelioza* – 62 zachorowania (2022 r. - 68), w tym 1 zachorowanie przebiegające pod postacią neuroboreliozy, które z uwagi na brak potwierdzenia laboratoryjnego zostało zgłoszone jako przypadek zachorowania prawdopodobny. Hospitalizowanych zostało 11 osób. Analiza

przeprowadzonych wywiadów wykazała, że większość chorych zostało ukąszonych przez kleszcze, podczas przebywania na terenie powiatu pilskiego;

- *wirusowe zapalenie wątroby typu C* – przewlekłe i bliżej nieokreślone - 13 zachorowań, w tym 4 osoby zostały hospitalizowane (2022 r. - 14);
- *inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes* – 3 zachorowania przebiegające pod postacią róży oraz 1 przypadek zespołu wstrząsu toksycznego, który wystąpił u 61-letniego mieszkańca wsi. Chory został hospitalizowany;
- *legionelloza* – 1 przypadek zapalenia płuc o etiologii *Legionella pneumophila*, u 40 letniego mieszkańca DPS. Pacjent z uwagi na szereg chorób przewlekłych wielokrotnie hospitalizowany. W celu zweryfikowania potencjalnego narażenia, pracownicy PPIS w Pile pobrali próbki wody z instalacji na terenie szpitala oraz DPS. W instalacji szpitala nie stwierdzono przekroczeń, natomiast na terenie DPS stwierdzono skolonizowanie instalacji wody ciepłej pałeczkami Legionella, w stopniu średnim;
- *grypa* – 9 zachorowań potwierdzonych badaniami molekularnymi. Wszystkie osoby były hospitalizowane (2022 r. - 5 zachorowań). Ponadto zgłoszono 127 przypadków zachorowań na grypę , potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego.

Nowelizacja Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023 r., z dniem 7 lipca 2023 r. zniósła obowiązek składania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań MZ-55 „Tygodniowy, dzienny meldunek o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1282). Wprowadzono natomiast zmiany w sprawozdaniu Mz-56 tj. „Dwutygodniowe, kwartalne, roczne sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach”, poprzez dodanie pozycji „Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego” oraz „Zakażenia wirusem RSV”.

- *płonica* – 164 zachorowania (2022 r. - 16);
- *ospa wietrzna* – 791 zachorowań (2022 r. - 557);
- *Covid-19* – dane dotyczące sytuacji epidemicznej w zakresie zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu pilskiego w roku 2023 dostępne są na rządowej stronie internetowej gov.pl/koronawirus. W okresie sprawozdawczym kontynuowano udział w procesie sekwencjonowania próbek pozyskanych od osób chorych na COVID-19 z terenu powiatu pilskiego, którego celem było zidentyfikowanie wariantu dominującego na terenie Polski oraz monitorowanie sytuacji w zakresie pojawiania się nowych mutacji wirusa. Wyniki sekwencjonowania uzyskano dla 2 próbek, w których stwierdzono subwariant omikronu XBB.1.5, zwanym krakenem;

- *gruźlica płuc* – 11 zachorowań, które dotyczyły: 9 mężczyzn w przedziale wiekowym 33-72 lata oraz 2 kobiet w wieku 33 i 63 lata; zgodnie z miejscem zachorowania: 2 osoby zamieszkałe na wsi i 9 mieszkańców miasta; zgodnie z wykształceniem i wykonywanym zawodem zarejestrowano 5 osób bezrobotnych, 3 emerytów, 1 osoba przebywająca na rencie, 2 osoby pracujące (w 2022 r. - 8 zachorowań).

I.2. Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

Zakażeniem szpitalnym nazywamy zakażenie, które wystąpiło w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. W 2023 r. przeprowadzono kontrole we wszystkich podmiotach lecznictwa stacjonarnego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych. PSSE w Pile we współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych monitorowała i koordynowała działania przeciwepidemiczne w celu zwalczania ognisk zakażeń szpitalnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Szpitalnym ogniskiem epidemicznym określa się występowanie co najmniej dwóch zachorowań wywołanych tym samym drobnoustrojem, pozostających ze sobą w powiązaniu epidemiologicznym. Ogółem w 2023 r. zarejestrowano w podmiotach wykonujących działalność leczniczą na terenie powiatu pilskiego, 16 ognisk zakażeń szpitalnych. Przeważającym czynnikiem etiologicznym był wirus SARS-CoV-2 – 9 ognisk szpitalnych, ponadto wystąpiło 5 ognisk wywołanych przez *Clostridium Difficile*, 1 ognisko *Acinetobacter baumannii* oporny na karbapenemy oraz 1 ognisko *Klebsiella pneumoniae* produkująca karbapenemazy typu NDM.

I.3. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Szczepienia ochronne w Polsce realizowane są w oparciu o obowiązujący Program Szczepień Ochronnych, który co roku zostaje zaktualizowany i ogłoszony w formie komunikatu przez Głównego Inspektora Sanitarnego – Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 28 października 2022 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2023 (Dz. Urz. MZ z 2022 r., poz. 113) oraz 29 września 2023 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2023 (Dz. Urz. MZ z 2023 r., poz. 87). W dokumencie uregulowane są kwestie dotyczące wieku oraz zakresu wykonywania szczepień ochronnych. Program Szczepień Ochronnych (PSO) obejmuje szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży od urodzenia do 19 r. ż., osoby narażone w sposób szczególny na zakażenie (finansowane z budżetu państwa) oraz szczepienia zalecane (nie finansowane z budżetu państwa).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile sprawowała nadzór nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych, warunkami przechowywania preparatów szczepionkowych w podmiotach prowadzących działalność leczniczą oraz nad procesem dystrybucji szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS).

System ESNDS funkcjonuje w całym kraju i został opracowany w celu zapewnienia jednolitego obiegu dokumentacji dotyczącej realizacji szczepień ochronnych, usprawnienia obrotu szczepionkami zakupionymi do realizacji PSO oraz uzyskania bieżących danych o ich dostępności i rozmieszczeniu.

PSSE w Pile posiada magazyn szczepionek wyposażony w odpowiednią liczbą urządzeń chłodniczych z zainstalowanym system całodobowego monitorowania temperatury z funkcją odczytu, rejestracji i powiadamiania alarmowego (w przypadku odchyień od normy) na telefon komórkowy wyznaczonych pracowników. Urządzenia chłodnicze w przypadku przerw w dostawie prądu zasilane są automatycznie przez agregat prądotwórczy.

W roku 2023 na terenie powiatu pilskiego Program Szczepień Ochronnych realizowało 40 podmiotów medycznych. Przeprowadzone kontrole w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych i warunków przechowywania preparatów szczepionkowych nie wykazały nieprawidłowości.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wykonania szczepień ochronnych, w której uwzględniono stan zaszczepienia przeciwko poszczególnym chorobom zakaźnym dzieci z poszczególnych roczników oraz osób z określonych grup zawodowych i grup ryzyka podlegających obowiązkowi szczepień, określono procent realizacji szczepień ochronnych, który podobnie jak w roku poprzednim kształtował się na wysokim poziomie 99%.

Liczba dzieci niepoddanych obowiązkowym szczepieniom ochronnym, ujętych w rejestrze prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile, na dzień 31.12.2023 r. wynosiła ogółem 59 dzieci (2022 r. - 48 dzieci), których rodzice lub opiekunowie prawni w liczbie 68 osób (2022 r. - 60 osób) uchylają się od obowiązkowych szczepień ochronnych. W stosunku do ww. osób prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile działania administracyjne. W roku 2023 zarejestrowano 1 niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) po szczepieniu BCG u 5 miesięcznego chłopca zamieszkałego w mieście (2022 r. - 1NOP po szczepieniu przeciwko Covid-19).

Podsumowanie:

1. Wśród mieszkańców powiatu pilskiego zarejestrowano łącznie 1427 zakażeń i chorób zakaźnych (bez zakażeń wirusem SARS-CoV-2) oraz 145 pokąsań przez zwierzęta (2022 r. - 834 zakażenia i choroby zakaźne (bez zakażeń wirusem SARS-CoV-2) oraz 135 pokąsań). Na wzrost liczby zakażeń i chorób zakaźnych w 2023 r. zasadniczy wpływ miała ponad dziesięciokrotna ilość zgłoszonych zachorowań na płonicę oraz znaczny wzrost zachorowań na ospę w porównaniu z rokiem poprzednim. Niewątpliwie był on również ściśle powiązany z wprowadzeniem zmian w sprawozdaniu Mz-56 tj. „Dwutygodniowe, kwartalne, roczne sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach”, poprzez

dodanie pozycji „Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego” oraz „Zakażenia wirusem RSV”.

2. Przeprowadzono 1369 wywiadów epidemiologicznych w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych (w tym wywiady z osobami zakażonymi wirusem SARS-CoV-2) oraz 79 kontroli podmiotów leczniczych (2022 r. - 6.655 wywiadów epidemiologicznych w tym wywiady z osobami zakażonymi wirusem SARS-CoV-2- oraz 126 kontroli podmiotów leczniczych).
3. Liczba dzieci nieszczepionych, widniejących w rejestrze PSSE w Pile, wg stanu na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 59 dzieci (według stanu na dzień 31.12.2022 r. - 48); liczba rodziców i opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień małych dzieci wynosiła 68 osób (2022 r. - 60).
4. W 2023r. zgłoszono 1 niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) po szczepieniu szczepionką BCG (2022 r. - 1 NOP po szczepieniu szczepionką przeciwko Covid-19).

II. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

II.1. Zakres nadzoru sanitarnego

Sekcji Higieny Żywności i Żywienia w 2023 roku sprawowała nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej w podległych zakładach, zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. W 2023 r. pod nadzorem sanitarnym znajdowało się ogółem 1923 zakłady (2022 r. - 1862), w tym:

- 101 zakładów produkcji żywności (m.in. wytwórnie lodów, przetwórnie owocowo-warzywne, lodziarnie, piekarnie, ciastkarnie, cukiernie, zakłady garmażeryjne);
- 792 zakładów obrotu żywnością (m.in. kioski, sklepy spożywcze/markety, magazyny hurtowe);
- 331 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego (m.in. zakłady małej gastronomii, restauracje);
- 228 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (m.in. bloki żywienia w szpitalach, stołówki szkolne, stołówki przedszkolne, bloki żywienia w domach opieki społecznej);
- 195 środków transportu żywności;
- 57 wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, w tym 1 wytwórnia materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- 219 producentów pierwotnych, w tym Rolniczy Handel Detaliczny (RHD) oraz dostawcy bezpośredni.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 1136 kontroli sanitarnych (2022 r. - 906). Wydano 462 (2022 r. - 398) decyzje administracyjne, wyszczególnione w tabeli nr 2.

Ponadto wydano 310 (2022 r. - 209) zaświadczeń o wpisie do rejestrów zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w tym 172 niewymagających decyzji zatwierdzenia tj. dla rolników indywidualnych, prowadzących produkcję pierwotną/podstawową obejmującą działalność w zakresie upraw, zbiorów produktów podstawowych (zbóż, owoców, warzyw, grzybów i runa leśnego), producentów żywności w warunkach domowych, podmiotów prowadzących sprzedaż artykułów spożywczych opakowanych - trwałych mikrobiologicznie oraz dla zakładów działających na rynku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością.

Tabela 2. Zestawienie ilości wydanych decyzji w latach 2022-2023

DECYZJE	Lata	
	2022	2023
unieruchomienie/przerwanie działalności części zakładu	1	1
zakazująca wprowadzania produktu do obrotu	-	1
nakazujące doprowadzenia zakładu do właściwego stanu sanitarno-technicznego	4	5
poszerzające działalność produkcyjno-handlową	16	27
zatwierdzające zakład do prowadzenia działalności	111	138
wykreślające zakład - zaprzestanie prowadzenia działalności	121	139
warunkowego zatwierdzenia zakładu	3	1
płatnicze obciążające podmioty gospodarcze kosztami przeprowadzonych kontroli	140	145
umarzające postępowanie administracyjne	-	4
decyzje zatwierdzające – czasowe z określonym terminem działalności	2	1
RAZEM	398	462

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych.

Zgodnie z wymaganiami prawa żywnościowego przedsiębiorcy branży spożywczej są zobowiązani do zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, poprzez stosowanie zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz wdrożenie i utrzymanie kontroli wewnętrznej w zakładach w oparciu o zasady systemu HACCP – Analiza Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli.

Za stwierdzone uchybienia podczas prowadzonego nadzoru nałożono 67 (2022 r. - 82) mandatów karnych, na łączną kwotę 13400 zł. (2022 r. - 16700 zł).

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 286 próbek środków spożywczych (2022 r. - 273) oraz 6 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Zdyskwalifikowano 7 próbek oraz uwagami opatrzone 3 próbki środków spożywczych. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego. Większość próbek pobrano z miejsc obrotu żywnością.

W 2023 r. rozpatrzono 54 wnioski o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej, w związku z importem z Wielkiej Brytanii (kawy ziarnistej, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – bibuły filtracyjnej do herbaty i kawy w kapsułkach, folii polipropylenowej) oraz eksportem (kawy, herbaty, napojów mlecznych, napojów czekoladowych, napojów herbacianych, napojów kawowych zabielenych, zabieleny mlecznych) do krajów trzecich: do Białorusi, Macedonii Północnej, Cypru Północnego, Dubaju, Arabii Saudyjskiej, Chile, Wielkiej Brytanii, Bahrajnu, Jordanii, Malezji, Japonii z Wielkiej Brytanii. Cztery wnioski dotyczyły zwrotu produktów własnych - importu kawy palonej mielonej w kapsułkach (eksporter zwrócił produkty

z uwagi niespełnienia odpowiednich jego wymogów – kapsułki z wadami estetycznymi). Na przedmiotowy wniosek nie wystawiono świadectwa. Natomiast na 50 produktów objętych wnioskami wystawiono świadectwa o spełnieniu wymagań zdrowotnych dla środków spożywczych. Na prośbę producenta rozpatrzono 28 pism związanych z wystawieniem Health Certificate na eksportowaną do krajów trzecich skrobię ziemniaczaną oraz mleko instant, wystawiono 28 certyfikatów.

W 2023 roku do Sekcji Higieny Żywności i Żywnienia wpłynęło 31 interwencji, które dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia oraz o zmienionych cechach organoleptycznych;
- niehigienicznej sprzedaży żywności;
- brak bieżącego stanu sanitarno – higienicznego w zakładzie;
- brak zachowania rozdzielczości podczas sprzedaży;
- zbyt małej gramatury i niewłaściwej jakości posiłków serwowanych dzieciom;
- niewłaściwego gromadzenia odpadów, w tym pochodzenia zwierzęcego;
- zażalenia na środek spożywczy, prawdopodobieństwo /domniemanie – zaczerwienia w artykułach spożywczych;
- zażalenia na środek spożywczy, prawdopodobieństwo/domniemanie – zmienionych cech organoleptycznych;
- obecności szkodników w sklepie.

We wszystkich przypadkach prowadzono w trybie pilnym postępowanie ustawowe, zgodnie z posiadanymi kompetencjami. W związku z powyższym przeprowadzono 31 kontroli sanitarnych interwencyjnych. Osobom wnoszącym interwencje udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 8 mandatów karnych na łączną kwotę 1700,- zł. Pozostałe przypadki nie kwalifikowały się do nałożenia mandatu karnego.

Kontrole tematyczne i akcyjne przeprowadzane były w związku z poleceniami rekomendowanymi przez GIS/WPWIS, obejmowały różne zakresy tematyczne, m.in.:

- podczas organizowanego zlotu „Food Truck” w Pile przeprowadzono w dni wolne od pracy 8 kontroli sanitarnych (przed rozpoczęciem sezonu letniego), podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości;
- w okresie czerwiec – wrzesień 2023 r. prowadzono wzmożony nadzór sanitarny nad obiektami obrotu, żywienia zbiorowego otwartego w tym obiektami małej gastronomii, obiektami tymczasowymi a także zakładami żywienia zbiorowego zamkniętego, które obsługiwały kolonie. Łącznie w ramach powyższej akcji przeprowadzono 136 kontroli sanitarnych, w tym w dni wolne od pracy 97 kontroli. Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano szczególną

- uwagę na warunki sanitarne w zakresie produkcji, przechowywania oraz sprzedaży żywności. Nieprawidłowości stwierdzono w 4 obiektach, które polegały na wprowadzaniu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/dat minimalnej trwałości, nieprawidłowym magazynowaniu żywności, brak bieżącego stanu sanitarno-higienicznego w pomieszczeniach zakładu, przepełnione kosze na odpady, które nie posiadały osłon. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 500 zł., wydano jedną decyzję administracyjną na zakład żywienia zbiorowego otwartego nakazującą doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczenia;
- podczas 10 kontroli sanitarnych w okresie czerwiec – sierpień zwracano uwagę na warunki przechowywania oraz znakowania wód butelkowych, w powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości;
 - 26 pozytywnych kontroli z oceną placówek, w których żywione były dzieci i młodzież wypoczywająca w okresie letnim i zimowym;
 - zwracano uwagę podczas 13 kontroli sanitarnych na warunki sprzedaży owoców miękkich oraz ich pochodzenie. W jednym przypadku stwierdzono brak oznakowania owoców miękkich oraz brak dokumentów towarzyszących, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zostało przesłane pismo w powyżej sprawie do WIJHARS;
 - w związku z prowadzonym wzmożonym nadzorem nad sklepami sieci Biedronka przeprowadzono 23 kontrole, podczas 6 kontroli stwierdzono nieprawidłowości za które nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 1000 zł;
 - w związku z nadzorem nad producentami i importerami/dystrybutorami suplementów diety z uwzględnieniem sprzedaży internetowej przeprowadzono 3 kontrole w zakresie oceny oznakowania. Prowadzone jest postępowanie u jednego z dystrybutorów w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie oznakowania;
 - w okresie przedświątecznym przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych stoisk ze sprzedażą żywności na Jarmarku Bożonarodzeniowym, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości;
 - w okresie przedświątecznym przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii 2 kontrole sanitarne tematyczne związane ze sprzedażą ryb żywych, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości;
 - zwracano szczególną uwagę podczas 43 kontroli bieżących na prawidłowość doboru wkładek absorpcyjnych oraz spełnienie przez nich odpowiednich wymagań, w tym zapewnienie zdolności absorpcji oraz braku bezpośredniego kontaktu z żywnością absorbera;

- podczas 448 bieżących kontroli sprawdzano pochodzenie wprowadzanego do obrotu towaru w związku występowaniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz prowadzeniem wzmożonego nadzoru nad sprzedażą mięsa wieprzowego i dziczyzny;
- zwracano uwagę na stan sanitarno-higieniczny koszy zakupowych podczas bieżących kontroli.

II.2. Ocena stanu sanitarnego najbardziej znaczących grup obiektów w prowadzonym nadzorze

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Do grupy obiektów sklasyfikowanych, w których stwierdzono zakłady niezgodne należą: zakłady usług cateringowych, zakłady garmażeryjne, sklepy spożywcze, zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakłady małej gastronomii, inne obiekty obrotu żywnością, inne wytwórnie żywności, magazyny hurtowe, zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym bloki żywienia w domach opieki społecznej. Odsetek obiektów żywności i żywienia o stanie sanitarnym niezgodnym z wymaganiami w latach 2022-2023 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Odsetek obiektów żywnościowo-żywieniowych o niezgodnym stanie sanitarnym (porównanie lat 2022-2023)

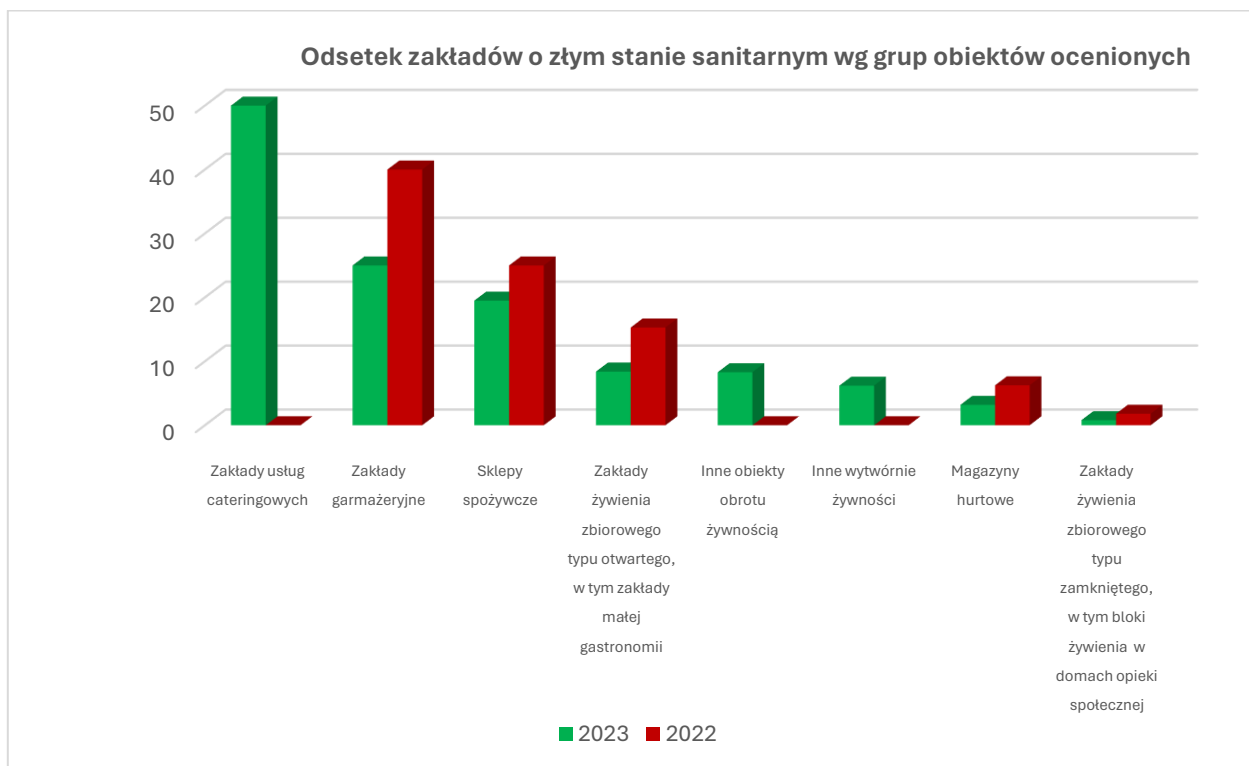
Lata	Odsetek obiektów o złym stanie sanitarnym (%)
2022	14,5
2023	9,1

Porównując lata 2022 – 2023 obserwujemy mniejszą liczbę zakładów nie spełniających wymagań sanitarno – higienicznych.

Zestawienie zakładów o złym stanie sanitarnym według grup obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny poziomu występującego ryzyka w latach 2022-2023 przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 4. Grupy obiektów o złym stanie sanitarnym (porównanie lat 2022-2023)

Lp.	Grupy obiektów	2022	2023
		(%)	(%)
1.	Zakłady usług cateringowych	0	50
2.	Zakłady garmażeryjne	40	25
3.	Sklepy spożywcze	25	19,5
4.	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakłady małej gastronomii	15,3	8,4
5.	Inne obiekty obrotu żywnością	0	8,3
6.	Inne wytwórnie żywności	0	6,2
7.	Magazyny hurtowe	6,25	3,2
8.	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym bloki żywienia w domach opieki społecznej	1,8	0,8

Wykres 1. Odsetek zakładów o złym stanie sanitarnym w latach 2022-2023

Porównując lata 2022-2023 pogorszenie stanu sanitarnego nastąpiło w zakładach usług cateringowych, innych obiektach obrotu żywnością, innych wytwórniach żywności. Natomiast polepszenie nastąpiło w zakładach garmażeryjnych, w sklepach spożywczych, w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego, w magazynach hurtowych oraz w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego.

Większość uchybień stwierdzanych podczas przeprowadzanych kontroli w poszczególnych grupach obiektów wynikała z zaniedbań właścicieli i pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, braku środków finansowych lub nadmiernej oszczędności, braku wdrożenia systemu HACCP oraz nieprzestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej.

II.2.1. Obiekty obrotu żywnością

II.2.1.1. Sklepy spożywcze

W 2023 r. pod nadzorem było 335 obiektów, skontrolowano 225 zakładów (68%). Przeprowadzono 260 kontroli, w tym 12 kontroli interwencyjnych. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 190 zakładach (57%), z czego 37 zakładów uznano za niezgodne z wymaganiami. Wskaźnik obiektów niegodnych wyniósł 19,5% (2022 r. - 25%). Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości /terminu przydatności do spożycia;
- przerwany łańcuch chłodniczy środków spożywczych łatwo psujących się;
- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń;

- brak segregacji artykułów spożywczych w urządzeniach chłodniczych oraz brak rozdzielczości sprzedaży;
- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych;
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami;
- brak identyfikacji źródła pochodzenia na wprowadzane do obrotu artykuły spożywcze.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 40 mandatów karnych na kwotę 7900 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 335 sklepów (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 34 sklepy (10,2%) stosowały zasady systemu HACCP.

II. 2.1.2. Magazyny hurtowe

W 2023 roku pod nadzorem było 78 obiektów skontrolowano 44 hurtownie. Przeprowadzono 75 kontroli, w tym 2 kontrole interwencyjne. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 31 obiektach, w tym 1 zakład uznano za niezgodny z wymaganiami, ze względu na zły stan sanitarno-higieniczny oraz stwierdzone artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości /terminu przydatności do spożycia. Wskaźnik obiektów niezgodnych wyniósł 3,2% (2022 r. - 6,25%). Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 350 zł. W tej grupie obiektów w roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego zakład.

II. 2.1.3. Inne obiekty obrotu żywnością

W 2023 roku pod nadzorem było 150 obiektów, skontrolowano 29. Przeprowadzono 46 kontroli, w tym 15 kontroli interwencyjnych. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 12 obiektach, w tym 1 zakład uznano za niezgodny z wymaganiami, ze względu na stwierdzone artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości /terminu przydatności do spożycia. Wskaźnik obiektów niezgodnych wyniósł 8,3% (2022 r. - 0%). Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 200 zł.

II.2.2. Obiekty produkcji żywności

II.2.2.1. Zakłady garmażeryjne

W 2023 roku pod nadzorem było 6 obiektów, skontrolowano 5 zakładów. Przeprowadzono 8 kontroli. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 4 obiektach, w tym 1 zakład uznano za niezgodny z wymaganiami, co stanowi 25% (2022 r. - 40%). Stwierdzone nieprawidłowości:

- brak przestrzegania stanowisk pracy;
- brak bieżącego stanu sanitarno-higienicznego zakładu;
- niewłaściwe magazynowanie żywności, niezgodnie z deklaracją producenta;
- brak przestrzegania segregacji asortymentowej;

- brak prawidłowo prowadzonej dezynfekcji jaj świeżych;
- brak monitorowania CCP wynikających z systemu HACCP.

Nałożono 1 mandat karny na kwotę 400 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 6 zakładów garmażeryjnych (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 6 zakładów (100%) stosował zasady systemu HACCP. Wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego zakład.

II.2.2.2. Inne wytwórnie żywności

W 2023 roku pod nadzorem było 31 zakładów, skontrolowano 23. Przeprowadzono 87 kontroli, w tym 58 kontroli w zakładach eksportujących/importujących artykuły spożywcze. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 16 obiektach, w tym 1 zakład uznano za niezgodny z wymaganiami, co stanowi 6,2% (2022 r. - 0%). Stwierdzone nieprawidłowości:

- narażenie żywności na zanieczyszczenia;
- brak zachowanego stanu sanitarnego;
- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych;
- nieprzestrzeganie stanowisk pracy;
- brak segregacji artykułów spożywczych w urządzeniach chłodniczych.

Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 31 innych wytwórni żywności (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 20 wytwórni (64,5%) stosowało zasady systemu HACCP. W tej grupie obiektów wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą prawidłowo oznakować środki spożywcze.

II.2.2.3. Zakład usług cateringowych

W 2023 roku pod nadzorem były 3 zakłady, skontrolowano 3. Przeprowadzono 3 kontrole. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 2 obiektach, w tym 1 zakład uznano za niezgodny z wymaganiami, ze względu na stwierdzone nieprawidłowości:

- brak właściwego stanu sanitarno-technicznego zakładu;
- brak przestrzegania stanowisk pracy;
- brak przestrzegania segregacji asortymentowej;
- niewłaściwe magazynowanie żywności, niezgodnie z deklaracją producenta;
- brak monitorowania CCP wynikających z systemu HACCP.

Wskaźnik obiektów niegodnych wyniósł 50% (2022 r. – 0%). Nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 3 zakłady usług cateringowych (100%) posiadały wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 3 zakłady (100%) stosowały zasady systemu HACCP.

II.2.3. Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

W 2023 r. nadzorowano 331 obiektów, skontrolowano 194 zakłady. Przeprowadzono 247 kontroli, w tym 10 kontroli interwencyjnych. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 120 zakładach, w tym 10 zakładów uznano za niezgodne z wymaganiami. Wskaźnik obiektów niezgodnych wyniósł 8,4% (2022 r. – 15,3%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- narażenie żywności na zanieczyszczenia;
- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych;
- nieprzestrzeganie stanowisk pracy;
- brak segregacji artykułów spożywczych w urządzeniach chłodniczych;
- brak prawidłowo prowadzonej dezynfekcji jaj;
- brak zachowanego stanu sanitarnego;
- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/ terminu przydatności do spożycia;
- stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentacją a realizacją zamierzeń wynikających z GHP i systemu HACCP, w tym brak monitorowania CCP.

W tej grupie obiektów, w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości lub niewłaściwego stanu sanitarno – higienicznego, nałożono na osoby winne zaniedbań 13 mandatów karnych na kwotę 2900 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 218 zakładów małej gastronomii (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 131 zakładów (60%) stosowało zasady systemu HACCP. Wydano 1 decyzję nakazującą doprowadzenie zakładu do właściwego stanu sanitarno-technicznego oraz 1 decyzję unieruchomienie/przerwania działalności części zakładu.

II.2.4. Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

W 2023 roku pod nadzorem było 225 obiektów, skontrolowano 130 zakładów. Przeprowadzono 136 kontroli, w tym 3 kontrole interwencyjne. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 119 zakładach, w tym 1 zakład uznano za niezgodny z wymaganiami, ze względu na stwierdzone artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia. Wskaźnik obiektów niezgodnych wyniósł 0,8% (2022 r. - 1,8%). Nałożono 1 mandat karne na kwotę 150 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 225 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 85 zakładów (38%) stosowało zasady systemu HACCP.

Podczas kontroli w sklepiku szkolnym stwierdzono w sprzedaży grupy środków spożywczych niespełniających wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży

w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, tj. zawierające więcej niż 15g cukru w 100g/ml produktu i/lub 10g tłuszczu w 100g/ml. Wobec powyższego PPIS w Pile wydał decyzję, w której nakazał zaprzestania sprzedaży grup środków spożywczych innych niż dozwolone w jednostkach systemu oświaty oraz skierował wniosek o ukaranie do WPWIS, który nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w drodze decyzji administracyjnej na kwotę 1000 zł.

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie ważnym elementem podstawowej formy żywienia dla określonych grup ludności (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach, przedszkolach i żłobkach, na obozach i koloniach, pracowników korzystających ze stołówek pracowniczych, pensjonariuszy domów opieki społecznej oraz domów wczasowych).

W 2023 roku oceniono sposób żywienia w ww. zakładach na podstawie jadłospisów dekadowych. W 10 obiektach w trakcie przeprowadzanych kontroli wydano doraźne zalecenia do jadłospisów dekadowych, które dotyczyły: w 8 przypadkach placówek oświatowych – zwiększenia częstotliwości podawania ryb i/lub przetworów rybnych, warzyw lub owoców oraz nabiału, natomiast w 2 przypadkach domów pomocy społecznej – zwiększenia ilości podawania warzyw/owoców, roślin strączkowych i ryb .

Pod nadzorem PPIS w Pile znajdują się 4 zakłady opieki zdrowotnej wykonujące działalność leczniczą. Jeden zakład prowadził żywienie we własnym zakresie, natomiast 3 zakłady prowadziły żywienie w ramach cateringu, do których dostarczane były posiłki z zakładów żywienia zbiorowego otwartego. Dwa zakłady świadczące usługi cateringowe są pod nadzorem PPIS w Pile, natomiast trzeci zakład podlega nadzorowi PPIS w Nakle nad Notecią. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne z klasyfikacją. Ponadto skontrolowano i sklasyfikowano zakład gastronomiczny, który świadczy usługi cateringowe. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

We wszystkich kontrolowanych szpitalach poddano ocenie jadłospisy dekadowe. Ocena końcowa sposobu żywienia/ jadłospisu była w 3 obiektach prawidłowa - w jednym przypadku zalecono jedynie włączenie do posiłków napoi fermentowanych oraz w 1 zakładzie ocena była zadowalająca - zwrócono uwagę na poprawę jadłospisu w zakresie serowania potraw z udziałem roślin strączkowych. W ocenianym jadłospisie podczas dekady rośliny strączkowe podawane były tylko 1 raz, natomiast zgodnie z komentarzem do Piramidy Zdrowego Żywienia rośliny strączkowe suche winny być podawane 1-2 razy w tygodniu / 3 razy w dekadzie.

II.2.5. Produkcja pierwotna, dostawy bezpośrednie RDH (Rolniczy Handel Detaliczny)

Na terenie powiatu pilskiego wpisanych do rejestru jest 206 producentów pierwotnych prowadzących dostawy bezpośrednie, 1 dostawca bezpośredni, 12 producentów pierwotnych i produkcji w ramach rolniczego handlu detalicznego prowadzących dostawy bezpośrednie. Przeprowadzono 26 kontroli sanitarnych gospodarstw rolnych, w tym 4 kontrole związane

z poborem próbek w ramach urzędowej kontroli żywności oraz 1 kontrole u dostawcy bezpośredniego. Ponadto przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych produkcji w ramach rolniczego handlu detalicznego i 1 inkubator przedsiębiorstwa lokalnego. Podczas bieżących kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Pozostawiano rolnikom ulotkę „Pięć kroków do bezpieczniejszej uprawy owoców i warzyw”. Dla rolników indywidualnych, prowadzących produkcję podstawową, wydano 8 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów.

II.3. Środki transportu

W roku 2023 skontrolowano 67 środków transportu, w tym:

- 44 środki transportu stanowiące samodzielny, pojedynczy zakład, należących do osób prywatnych i firm transportowych;
- 23 środki transportu będące na wyposażeniu zakładu.

Podczas przeprowadzanych kontroli sprawdzano przede wszystkim: stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny pojazdów, w tym poziom czystości pojazdów i wyposażenia, karty mycia i dezynfekcji pojazdów, przestrzeganie zasad higieny, w tym higieny osobistej osób odpowiedzialnych za warunki transportu. Zwracano uwagę na zapewnienie odpowiedniego, niezbędnego wyposażenia i sprzętu w celu zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego i sposobu monitorowania warunków transportu. Zakłady produkujące żywność posiadają na ogół własne środki transportu na które uzyskały pozytywne decyzje organu PIS. Wydano 44 decyzje zatwierdzające środki transportu do przewozu artykułów spożywczych stanowiących samodzielny, pojedynczy zakład.

II.4. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

W 2023 prowadzono kontrole stoisk z grzybami na targowisku miejskim. Na stronie internetowej stacji, na portalu społecznościowym FB zamieszczone były informacje o możliwości skorzystania w PSSE w Pile z bezpłatnych porad grzyboznawcy/klasyfikatora w zakresie określania przynależności gatunkowej grzybów oraz uzyskania atestów na grzyby świeże i suszone. Udzielano osobom indywidualnym 18 porad dotyczących przynależności gatunkowej grzybów. Wydano 186 atestów na grzyby świeże oraz 12 atestów na grzyby suszone. W okresie letnio – jesiennym prowadzone były punkty informacyjno–edukacyjne z wystawą grzybów w terenie podczas różnych okoliczności miejskich. Na portalu społecznościowym FACEBOOK umieszczano informacje „Czas na grzybobranie, czyli kilka zasad bezpiecznego zbierania grzybów”, „Pod okiem sanepidu – sezon na zbieranie grzybów. Jak przygotować się na grzybobranie”, „Podstawowe zasady bezpiecznego grzybobrania”, „Pod okiem sanepidu – grzyby, grzybobranie, zdrowe jedzenie”. Na stronie internetowej znajdowały się informacje dotyczące podstawowych zasadach

bezpieczeństwa dla osób zbierających i spożywających grzyby oraz zasad wprowadzania do obrotu handlowego grzybów świeżych.

II.5. Ocena spraw załatwianych w systemie RASFF

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) otrzymał 36 powiadomień dotyczących niebezpiecznej żywności oraz wyrobów do kontaktu z żywnością, w tym: 34 powiadomienia dotyczyły produktów spożywczych, 2 powiadomienia dotyczyły wyrobów do kontaktu z żywnością. Przesłane powiadomienia ze względu na rodzaj podzielone były na: alarmowe, informacyjne w celu podjęcia działań, informacyjne w celu zwrócenia uwagi, uzupełniające oraz powiadomienie o odrzuceniu na granicy. Zgłoszone produkty w systemie nie spełniały wymagań przepisów prawnych w zakresie bezpieczeństwa żywności i stanowiły potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

Do zanieczyszczeń najczęściej występujących należały zanieczyszczenia: chemiczne, mikrobiologiczne, fizyczne. Przeprowadzono 31 kontroli w zakładach wskazanych w listach dystrybucyjnych oraz podjęto działania wyjaśniające, stosownie do stanu faktycznego. Przeprowadzone kontrole sanitarne i pozyskiwane informacje na piśmie od podmiotów wykazywały, że produkty kwestionowane, zostały wycofywane z obrotu, zgodnie z własną procedurą, bądź zostały sprzedane indywidualnym klientom. Również we własnym zakresie podmioty podejmowały działania polegające na wcześniejszym wycofywaniu z obrotu produktów niebezpiecznych, zgodnie z własnymi procedurami, po otrzymaniu informacji z centralnych punktów, od dystrybutorów bądź od producentów. W zakładach wywieszane były informacje dla klientów o możliwości zwrotu kwestionowanego towaru. W związku z przesłanymi powiadomieniami w 3 przypadkach przekazano sprawę do rozpatrzenia Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii, z uwagi na właściwość organu.

II.6. Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2023 roku pobrano 286 próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli, monitoringu oraz próbki do badań laboratoryjnych wspólnych w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego. Zgodnie z rocznym planem pobierania próbek na rok 2023 zaplanowano 88 próbek żywności do badań w kierunku zanieczyszczeń fizykochemicznych oraz 190 próbek do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Roczny plan został zrealizowany w 100%. Poza planem pobrano 8 próbek środków spożywczych. (5 próbek w związku z zażaleniem na środek spożywczy, 3 próbki żywności pochodzącej z Ukrainy

w ramach „Programu MRiRW-dodatkowa pula”). Zdyskwalifikowano 7 próbek, uwagami opatrzone 3 próbki środków spożywczych. Przyczyną dyskwalifikacji/opatrzenia uwagami było:

- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu akryloamidu;
- zmienione cechy sensoryczne;
- błędne oznakowanie dotyczące ilości netto żywności;
- błędne oznakowanie dotyczące niewłaściwej nazwy dodatku do żywności;
- błędne oznakowanie produktu – brak wskazanego kraju lub miejsca pochodzenia produktu, rozbieżności w tłumaczeniu oryginalnej etykiety.

Tabela 5. Liczba zbadanych, w tym zdyskwalifikowanych próbek w 2023 r.

Badanie w kierunku zanieczyszczeń	Liczba próbek				
	pobranych	zdyskwalifikowanych/opatrzonych uwagą	krajowe	import	UE
chemicznych	88 plan	2 zdyskwalifikowane 2 opatrzone uwagą	59	20	9
	8 poza planem	5 zdyskwalifikowanych	6	3	-
mikrobiologicznych	190 plan	1 opatrzona uwagą	170	5	15

We wszystkich stwierdzonych niezgodnościach postępowano zgodnie z „Algorytmem postępowania z próbkami żywności i przedmiotami użytku oraz wynikami badania próbek” tzn. przekazywano wyniki badań odpowiednio do właściwego terenowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego /Powiatowego Lekarza Weterynarii nadzorującego zakład produkcyjny oraz do zakładu, w którym pobierano próbki.

W 2023 roku pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli monitoringu 6 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością tj. 2 próbki wyrobów z melaminy, 2 próbki wyrobów szklanych, w tym kryształowych, 1 próbkę wyrobów ceramicznych oraz 1 próbkę materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych. Roczny plan został zrealizowany w 100%. Pobrane próbki w zakresie wykonanych oznaczeń spełniały wymagania określone w obowiązujących przepisach prawnych. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego.

II.7. Nadzór nad produkcją i obrotem żywności specjalnego przeznaczenia i suplementów diety

W trakcie kontroli sanitarnych dokonywano oceny znakowania środków spożywczych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia. Oceniono oznakowanie 31 suplementów diety, w tym 12 prezentacji suplementów diety ze stron internetowych oraz znakowanie 7 środków spożywczych specjalnego przeznaczenia dla szczególnych grup. Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- przekroczono rekomendowaną maksymalną ilość piperyny w zalecanej do spożycia dziennej porcji produktu;
- brak informacji dotyczącej ilości netto żywności;
- w oznakowaniu umieszczono dwa nietożsame ostrzeżenia dotyczące nieprzekraczania zalecanej porcji do spożycia w ciągu dnia o treści: „Nie przekraczać zalecanej porcji dziennej” oraz „Nie przekraczać 2 porcji”, co może wprowadzać konsumenta w błąd;
- brak odesłania do miejsca, gdzie podana jest data minimalnej trwałości w oznakowaniu;
- użyto niewłaściwe sformułowania: „Środki ostrożności” oraz „Preparat”;
- nie podano informacji o zawartości witaminy C w przeliczeniu na procenty w stosunku do referencyjnych wartości spożycia (RWS);
- użyte oświadczenia zdrowotne nie były ujęte w wykazie dopuszczonych oświadczeń zdrowotnych oraz na tzw. liście pending;
- stwierdzono rozbieżność pomiędzy tłumaczeniem oryginalnej etykiety, a etykietą naklejoną w języku polskim;
- nie wskazano kraju lub miejsca pochodzenia produktu, podczas gdy etykieta sugerowała, że dany środek spożywczy, pochodzi z innego kraju;
- nie podkreślono ważności przestrzegania instrukcji użycia środka spożywczego specjalnego przeznaczenia;
- zawartość kwasu pantotenowego zadeklarowano w tabeli wartości odżywczej w niewłaściwej jednostce.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w oznakowaniu środków spożywczych należących do dystrybutorów/ importerów spoza powiatu pilskiego wysłano pisma do terenowo właściwych Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych. Natomiast dystrybutor z podległego terenu, zobowiązał się do czasowego wstrzymania sprzedaży suplementu diety do czasu usunięcia stwierdzonych w oznakowaniu nieprawidłowości. Sprawa została zakończona.

Na terenie powiatu w ewidencji znajduje się zakład produkcji przypraw do przetwórstwa spożywczego, który w zakresie decyzji posiada również zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie m.in. produkcji suplementów diety oraz żywności wzbogaconej. W roku sprawozdawczym odbywała się tylko produkcja żywności wzbogaconej.

Na terenie powiatu pilskiego zlokalizowanych jest 3 dystrybutorów suplementów diety, w tym 2 importerów, którzy importują suplementy diety z terenu Unii Europejskiej. W rejestrze zakładów wpisanych jest 9 podmiotów, prowadzących działalność w zakresie sprzedaży „na odległość” m.in. suplementów diety poprzez własne strony internetowe oraz przez m.in. portal Allegro, Amazon, Empik.

II.8. Produkcja i obrót żywnością genetycznie modyfikowaną i nową żywnością

Na terenie powiatu pilskiego nie znajdują się zakłady produkcji żywności genetycznie modyfikowanej i nowej żywności. Dwóch producentów tj. Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego i Zakład Produkcji przypraw do przetwórstwa spożywczego bada swoje produkty w kierunku obecności GMO.

W 2023 r. podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach żywnościowo-żywnieniowych stosujących surowce (lub ich produkty) mogące potencjalnie zawierać GMO (soja, kukurydza, rzepak, bawełna, ryż, siemię lniane, papaję, ziemniaki, sezam, burak cukrowy i inne), stosowane były listy pytań kontrolnych dla zakładów produkcji żywnością pod kątem prawidłowego znakowania na obecność GMO. W kontrolowanych zakładach sprawdzano dokumentację dołączaną do produktów/surowców od dostawców i od producentów, potwierdzającą brak występowania GMO (świadczenia jakościowe, specyfikacje, certyfikaty).

Zgodnie z rocznym planem poboru próbek pobrano 1 próbkę z grupy produkty i wyroby przemysłu piekarskiego zawierające mąkę kukurydzianą lub sojową do badań laboratoryjnych w kierunku GMO, potencjalnie wyprodukowaną z GMO. W powyższej próbce nie wykryto obecności organizmów zmodyfikowanych genetycznie. Ze względu na oznaczoną ilość GMO produkt nie wymagał oznakowania.

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1830/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003r., dotyczącym możliwości śledzenia i etykietowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz możliwości śledzenia żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie, oznakowania wymagają produkty zawierające GMO w ilości większej niż 0,9%.

II.9. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W powiecie pilskim nadzorem objęta jest 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 10 hurtowni oraz 46 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Łącznie przeprowadzono 10 kontroli, z czego 4 zakłady sklasyfikowano, które uzyskały ocenę zgodną z wymaganiami. Stwierdzono, że zakłady posiadają wymaganą dokumentację na wprowadzane do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na oznakowanie tych wyrobu, nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF do Sekcji Higieny Żywności i Żywnienia przesłano 2 powiadomienia dotyczące migracji formaldehydu z bambusowych talerzy dziecięcych pochodzących z Chin oraz migracji amin z łyżki kuchennej. W związku z powyższym przeprowadzono 2 kontrole. Podczas kontroli nie stwierdzono na stanie kwestionowanych produktów w przypadku łyżki kuchennej osoby wskazane w liście dystrybucyjnej nie znajdowały

się pod nadzorem PPIS w Pile – wskazane osoby nie prowadzą działalności, zostały telefonicznie poinformowane o zakwestionowanych produktach.

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu do badań laboratoryjnych pobrano 6 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością tj. 2 próbki wyrobów z melaminy, 2 próbki wyrobów szklanych, w tym kryształowych oraz 1 próbkę wyrobów z ceramiki i 1 próbkę materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych. Pobrane próbki w zakresie wykonanych oznaczeń spełniały wymagania określone w obowiązujących przepisach prawnych.

II.10. Informacje o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi, organizacjami konsumenckimi i środkami masowego przekazu

W roku sprawozdawczym współpracowano z:

1. Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcją Ochrony Środowiska, w ramach zawartego porozumienia o współpracy przeprowadzono:
 - 1 kontrolę z udziałem Inspekcji Ochrony Środowiska, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości;
 - 2 wspólne kontrole w gospodarstwach rolnych z udziałem Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa delegatura w Pile. Przedstawiciele PPIS w Pile w wytypowanych gospodarstwach pobrali do badań w ramach urzędowej kontroli żywności sałatę świeżą i buraka w kierunku pozostałości pestycydów. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Natomiast przedstawiciel PIORiN przeprowadził kontrolę w zakresie stosowania środków ochrony roślin.
2. Powiatowym Inspektoratem Weterynarii - w ramach zawartego porozumienia o współpracy przeprowadzono wspólnie 2 kontrole sanitarne, które dotyczyły wprowadzania do obrotu ryb żywych.
3. Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy - przeprowadzono 1 wspólną kontrolę tj. hurtowni mięsno-wędliniarskiej. Podczas kontroli przedstawiciele PPIS w Pile stwierdzili nieprawidłowości polegające na wprowadzaniu do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia. W związku z powyższym nałożono mandat karny w kwocie 100 zł. Przedstawiciel Wojskowego Inspektora Weterynaryjnego w Bydgoszczy również stwierdził niezgodności w kontrolowanym zakładzie.
4. Funkcjonariuszami Policji z terenu powiatu pilskiego - przeprowadzono 15 wspólnych kontroli z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile, w okresie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.
5. Środkami masowego przekazu - na stronie internetowej stacji umieszczono informacje dotyczące:
 - kursu dla kandydatów na klasyfikatora grzybów świeżych;

- kursu dla kandydatów na grzyboznawcę;
- czas na grzybobranie, czyli kilka zasad bezpiecznego zbierania grzybów.

Informacje na portal społecznościowy Facebook PSSE w Pile:

- kontrole w sezonie letnim;
- warzywa i owoce;
- jesień na talerzu – dynia;
- jesień na talerzu – grzyby;
- jesień na talerzu – ziemniak;
- porady grzyboznawcy;
- suszone grzyby;
- czytaj etykiety produktów żywnościowych;
- przechowywanie żywności – lodówka;
- zatrucia pokarmowe – jak ich uniknąć w święta;
- przechowywanie żywności – mrożenie;
- alkohol.

Podsumowanie

Działalność Sekcji Higieny Żywności i Żywienia skupiona była na bezpieczeństwie żywności i żywienia poprzez egzekwowanie przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego. Po przeprowadzeniu analizy działań, które wynikały z prowadzonego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi stwierdza się polepszenie stanu sanitarnego obiektów w stosunku do roku 2022. Po przeprowadzeniu analizy działań, które wynikały z prowadzonego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi stwierdza się poprawę w zakładach gastronomicznych, w sklepach spożywczych, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego oraz w magazynach hurtowych. Natomiast pogorszenie nastąpiło w zakładach usług cateringowych, innych obiektach obrotu żywnością oraz w innych wytwórniach żywności. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu kontynuowany będzie nadzór sanitarny oraz realizacja zadań zaplanowanych na rok 2024:

- przeprowadzanie kontroli w obiektach, które uzyskały ocenę niezgodną w roku 2023 oraz tam gdzie nie zostały one przeprowadzone;
- wzmożony nadzór nad obiektami sezonowymi, zlokalizowanymi na trasach turystycznych;
- oceny znakowania środków spożywczych, suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i środków spożywczych wzbogaconych uwzględniając aktualne wymagania prawa żywnościowego;

- nadzór nad sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych;
- wdrażania systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo - żywieniowych;
- nadzór nad jakością środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością realizowany zgodnie z rocznym planem poboru próbek na rok 2024;
- nadzór nad produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
- nadzór nad importem/eksportem żywności z i do krajów trzecich.

III. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

III.1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

W 2023 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile znajdowały się 43 wodociągi (skontrolowano wszystkie) oraz 9 ujęć zasilających wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz wodociągi zakładowe i lokalne (skontrolowano wszystkie). Pobrano do badań laboratoryjnych 789 próbek wody w ramach prowadzonej kontroli urzędowej i wewnętrznej (2022 r. - 686). Na podstawie wykonanych badań jakości wody wykazano, iż w 39 - 90% (2022 r. - 42 - 98%) wodociągach woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), a w 4 (10%) odnotowano skażenia bakteriologiczne (bakterie grupy *coli*, *Escherichia coli*, *Enterokoki kałowe*, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72h), które skutkowały brakiem przydatności wody do spożycia przez ludzi. Do czasu uzyskania prawidłowych wyników mieszkańcom zapewniono zastępcze źródło zaopatrzenia w wodę (beczkowozy). W takich sytuacjach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydawał komunikaty o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. Przekazywane one były właściwym samorządom odpowiedzialnym za zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia, w celu podania ich do publicznej wiadomości. Po wykonanych działaniach naprawczych oraz badaniu jakości wody wydano orzeczenia o przydatności wody do spożycia.

Ponadto w 5 wodociągach wodę oceniono jako warunkowo przydatną do spożycia z uwagi na przekroczenia mętności, żelaza i manganu – parametrów, które mogą powodować zmiany organoleptyczne wody (barwę i zapach), bez negatywnego wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów.

Tabela 6. *Próbki pobrane do badań w wodociągu publicznym Pila w latach 2022-2023*

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.
Monitoring grupy A*	36	36	36	36	70,645	70,809	0	0
Monitoring grupy B**	4	4	4	4				
Nadzór	14	2	18	15				

Tabela 7. Próbki pobrane do badań w wodociągach o produkcji poniżej 1000 m³/dobę w latach 2022-2023

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.
Monitoring grupy A*	144	144	144	144	62,957	63,081	0	0
Monitoring grupy B**	35	36	37	35				
Nadzór	15	53	106	204				

W 2023 r. stwierdzono również przekroczenia w zakresie bakteriologicznym (bakterie grupy *coli*) na jednym z wodociągów publicznych w związku z wystąpieniem awarii. Stwierdzono potencjalne zagrożenie dla zdrowia konsumenta na odcinku sieci. Wydano pismo, że woda nie spełnia wymagań zgodnych z rozporządzeniem Ministra Zdrowia na odcinku sieci. Zarządca poinformował właścicieli nieruchomości (3 budynki) o złej jakości wody oraz została podstawiona cysterna z wodą do spożycia przez ludzi. Po wykonanych działaniach naprawczych oraz badaniu jakości – woda przydatna do spożycia.

Tabela 8. Próbki pobrane do badań w innych podmiotach zaopatrujących w wodę w latach 2022-2023

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.
Monitoring grupy A*	29	26	32	26	0,03	0,03	0	0
Monitoring grupy B**	8	6	7	7				
Nadzór	2	0	15	11				

Okresowo jakość wody odbiegała od wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia najczęściej ze względu na zwiększone ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72h i pojedynczych bakterii grupy *coli*. W przypadku przekroczeń parametrów bakteriologicznych lub fizykochemicznych przedsiębiorstwa wodociągowe miały obowiązek podjęcia działań naprawczych w celu poprawy jakości wody. W takich sytuacjach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydawał komunikaty o zasadach użytkowania wody do spożycia. Przekazywane one były właściwym samorządom odpowiedzialnym za zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia, w celu podania ich do publicznej wiadomości.

Tabela 9. Działalność kontrolno-represyjna dotycząca wodociągów powiatu pilskiego w latach 2022 – 2023

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2022 rok	2023 rok
1.	Liczba wodociągów pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	43	43
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	43 (100%)	43 (100%)
3.	Liczba ujęć zasilających wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz wodociągi zakładowe i lokalne pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	9	9
4.	Liczba skontrolowanych obiektów	3 (33%)	9 (100%)
5.	Liczba pobranych próbek wody (kontrola urzędowa + kontrola wewnętrzna)	686	789
6.	Liczba decyzji merytorycznych	2	2
7.	Liczba ocen higienicznych	1	7
8.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	0	16

W 2023 r. na terenie powiatu pilskiego w ramach działań modernizacyjnych dokonano: zautomatyzowania 2 stacji uzdatniania wody, odwiertu nowej studni, wymiany pompy głębinowej.

Dane dotyczące 4 wodociągów z powiatu pilskiego są corocznie raportowane do komisji Unii Europejskiej. Są to wodociągi publiczne: Piła, Łobżenica, Nowa Wieś Ujska i Wyrzysk, ze względu na wielkość dobowej produkcji wody lub liczbę mieszkańców korzystających z danego wodociągu. Dane te za pośrednictwem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego trafiają do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie. Dane dotyczące wszystkich pozostałych wodociągów raportowane są raz na 3 lata.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

IV.1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji znajduje się 5 obiektów, skontrolowano 3. We wszystkich domach pomocy społecznej zapewniono opiekę pielęgniarską. Odpady medyczne gromadzone i oznakowane we właściwy sposób. W większości obiektów pranie bielizny i odzieży mieszkańców odbywa się na miejscu, we własnej pralni. Postępowanie z czystą i brudną bielizną prawidłowe, z zachowanym rozdziałem czasowym obiegu bielizny. Stosowane ogólnodostępne środki piorące oraz o właściwościach dezynfekujących. Wyznaczone miejsca przechowywania środków czystościowych oraz miejsca gromadzenia odpadów komunalnych we właściwym stanie sanitarno-porządkowym. Źródłem zaopatrzenia w wodę są wodociągi publiczne, które pozostają pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Otoczenie utrzymane we właściwym stanie sanitarno-porządkowym oraz technicznym. W placówkach prowadzone są sukcesywnie prace remontowe oraz naprawcze. W 3 obiektach przeprowadzono badania wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* Wydano 3 orzeczenia stwierdzające, że woda stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wskutek czego wydano 2 decyzje płatnicze. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych, polegających na termicznej dezynfekcji wewnętrznej instalacji, montażu nowego pieca gazowego oraz badaniach jakości wody stwierdzono, że woda nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i spełnione są wymagania mikrobiologiczne jakim powinna odpowiadać ciepła woda określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r., poz. 2294).

IV.2. Hotele, motele, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji znajduje się 49 obiektów. W 2023 roku skontrolowano 21, przeprowadzono 24 kontrole sanitarne, w tym 3 interwencyjne. Pierwsza interwencja, dotyczyła obecności insektów w pokoju hotelowym. Przeprowadzono kontrolę sanitarną, która nie wykazała nieprawidłowości. Druga interwencja związana była z podejrzeniem zachorowania jednego z gości na legionellozowe zapalenie płuc. Pobrano próbki wody do badań w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* – nie stwierdzono nieprawidłowości. Trzecia interwencja związana była ze złymi warunkami sanitarnymi panującymi w części noclegowej – kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Przedmiotem pozostałych kontroli obiektów była ocena stanu sanitarno-technicznego. Sprawdzano postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki czystości, procesy dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów, dostępność podstawowych środków higienicznych (papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użycia, mydła), gospodarkę odpadami i nieczystościami płynnymi, zachowanie czystości i porządku w obiektach i ich otoczeniu oraz przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu. Wszystkie obiekty zaopatrzone w wodę bieżącą z wodociągu publicznego. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny ocenia się jako dobry.

Tabela 10. Ocena hoteli, moteli, innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie w latach 2022 - 2023

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.
Hotele	11	11	10	6	13	7	0	0
Motele	2	2	1	2	1	2	0	0
Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	33	36	5	13	6	15	0	0
SUMA	46	49	16 (35%)	21 (43%)	20	24	0	0

IV.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W 2023 roku w powiecie pilińskim pod nadzorem znajdowało się 278 zakładów fryzjersko-kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej. Skontrolowano 87 obiektów w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego i technicznego pomieszczeń. Przeprowadzono 88 kontroli sanitarnych, w tym 1 kontrolę interwencyjną, dotyczącą złego stanu sanitarno - porządkowego i stosowania niesterylnych narzędzi. Interwencja nie potwierdziła się.

Tabela 11. Ocena zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej w latach 2022 - 2023

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem tylko higieniczno-sanitarnym		
	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	
Fryzjerskie	105	104	28	26	28	26	0	0	
Kosmetyczne	103	101	32	35	35	36	0	1	
Odnowy biologicznej	solaria	3	3	1	2	1	2	0	0
	fitness club/siłownie	7	9	0	2	0	2	0	0
	gabinety masażu	5	4	2	1	2	1	0	0
	inne	4	3	1	1	1	1	0	0
Tatuażu	4	4	2	4	2	4	0	0	
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna usługa	52	50	15	16	16	16	0	0	
SUMA	283	278	81 (30%)	87 (31%)	85	88	0	1	

Podczas kontroli zakładów kosmetycznych i tatuażu zwracano szczególną uwagę na dezynfekcję oraz sterylizację narzędzi, w trakcie stosowania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Podkreślano, że zalecaną metodą sterylizacji narzędzi wielokrotnego użycia wykorzystywanych podczas zabiegów jest sterylizacja parą wodną w nadciśnieniu. Zakłady, które nie posiadały sterylizatorów zlecały usługę firmom zewnętrznym. W trakcie kontroli zakładów fryzjerskich skoncentrowano się na dezynfekcji narzędzi, powierzchni użytkowej (odpowiednie stężenie preparatów, czas działania, opis opakowań zastępczych, dokumenty zakupu środków), postępowaniu z bielizną czystą i brudną, gospodarce odpadami komunalnymi, sprzątanii pomieszczeń, a także na utrzymaniu odpowiedniej higieny rąk. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów - dobry. W omawianej grupie obiektów nałożono 1 mandat karny w wysokości 100 zł za brak zachowania czystości i porządku przy świadczeniu usług oraz brak środków dezynfekcyjnych.

IV.4. Obiekty komunikacji publicznej

Do tej grupy zaliczono dworce i stacje kolejowe, dworce autobusowe, przystanie żeglugi śródlądowej. Według ewidencji 11, skontrolowano 8 obiektów, przeprowadzając 12 kontroli sanitarnych, w tym 1 interwencyjną oraz 1 sprawdzającą wykonanie zaleceń pokontrolnych. Interwencja, dotyczyła niewłaściwego stanu toalet dla podróżnych. Wydano zalecenia pokontrolne, które zostały wykonane. Przeprowadzono ocenę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń ogólnodostępnych związanych z odprawą podróżnych, m.in. poczekalni, toalet, peronów. Pomieszczenia utrzymane w dobrym stanie.

Skontrolowano środki transportu publicznego (11 autobusów komunikacji publicznej, 1 tramwaj wodny) - stan sanitarny bez uwag.

Tabela 12. Ocena obiektów komunikacji publicznej w latach 2022 - 2023

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.
Dworce autobusowe	2	2	2	2	2	2	0	0
Dworce i stacje kolejowe	5	5	2	4	5	8	0	0
Przystanie żeglugi śródlądowej	4	4	2	2	2	2	0	0
SUMA	11	11	6 (55%)	8 (73%)	9	12	0	0

IV.5. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

W 2023 r. w ewidencji znajdowało się 40 ustępów publicznych oraz 16 ustępów ogólnodostępnych, które usytuowane są w budynkach użyteczności publicznej m.in. w galeriach handlowych i marketach. Skontrolowano 13 obiektów w zakresie oceny stanu

sanitarno-porządkowego i technicznego pomieszczeń. Przeprowadzono 16 kontroli sanitarnych, w tym 3 sprawdzające wykonanie zaleceń. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tabela 13. Ocena ustępów publicznych i ogólnodostępnych w latach 2022 - 2023

Typ zakładu		Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
		2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.
Ustępy publiczne	stałe skanalizowane	4	4	4	4	5	6	0	0
	tymczasowe nieskanalizowane	33	36	0	0	0	0	0	0
Ustępy ogólnodostępne		17	16	4	9	4	10		
SUMA		54	56	8 (15%)	13 (23%)	9	16	0	0

IV.6. Kąpieliska śródlądowe

W sezonie kąpieliskowym 2023 r. w ewidencji znajdowały się 2 kąpieliska raportowane do UE: „Płotki” (sezon kąpieliskowy trwał w okresie od 15 czerwca do 31 sierpnia 2023 r.) i „Piaszczyste” (sezon kąpieliskowy trwał w okresie od 15 czerwca do 31 sierpnia 2023 r.). Organizatorem kąpielisk jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile, ul. Bydgoska. Łącznie zbadano 8 próbek wody: w ramach kontroli urzędowej przed sezonem – 2 próbki, w ramach kontroli wewnętrznej w sezonie – 6 próbek. Jakość wody w kąpieliskach doskonała. Przeprowadzono 4 kontrole, podczas których dokonano oceny sanitarno-technicznej obiektów, poboru próbek wody oraz wizualnej oceny jakości wody np. pod kątem sinic. W 2023 r. zgłoszono 2 interwencje, dotyczące pojawienia się osadu na brzegu jeziora – w obu przypadkach stwierdzono, że jest to zjawisko naturalne.

IV.7. Pływalnie

W 2023 r. w ewidencji znajdowały się 3 pływalnie kryte - wszystkie skontrolowano w roku sprawozdawczym. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianych obiektów dobry.

Tabela 14. Liczba pobranych próbek wody w pływalniach na terenie powiatu pilskiego w latach 2022-2023

Nazwa pływalni	Rodzaj kontroli	Liczba pobranych próbek wody						SUMA
		2022r.			2023r.			
		bakteriologia	fizykochemia	Legionella sp.	bakteriologia	fizykochemia	Legionella sp.	
Pływalnia „Relaks” w Kaczorach	Kontrola urzędowa	15	6	2	15	6	4	25
	Kontrola wewnętrzna	99	89	31	99	89	32	220
Park wodny - Centrum Rekreacji Wodnej AQUA-PIL w Pile	Kontrola urzędowa	28	10	4	28	10	6	44
	Kontrola wewnętrzna	189	158	48	195	158	50	403
Basen pływacki w Wyrzysku	Kontrola urzędowa	5	3	1	5	2	3	10
	Kontrola wewnętrzna	43	37	16	36	36	17	89
SUMA		379	303	102	378	301	112	791

W 2023 r. pobrano do badań laboratoryjnych 79 próbek wody w ramach kontroli urzędowej (2022 r. - 74) oraz 712 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej (2022 r. - 710). W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym najczęściej stwierdzano przekroczenia w zakresie: ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72h oraz w jednym przypadku – *Pseudomonas aeruginosa*. Działania naprawcze zmierzające do poprawy jakości wody najczęściej dotyczyły przeprowadzenia skutecznej dezynfekcji wody w niecce i instalacji systemu cyrkulacji, zwiększenia intensywności płukania filtrów, dopuszczania świeżej wody. W zakresie fizykochemicznym najczęściej przekroczona była zawartość chloroformu - działania naprawcze polegały na dopuszczaniu świeżej wody.

IV.8. Tereny rekreacyjne – 21, stan bez zmian. Ogółem skontrolowano 9 obiektów, przeprowadzono 13 kontroli sanitarnych, stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry.

Tabela 15. Ocena terenów rekreacyjnych w latach 2022 - 2023

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.
Tereny rekreacyjne	21	21	4	9	10	13	0	0
SUMA	21	21	4 (19%)	9 (43%)	10	13	0	0

IV.9. Cmentarze, domy przedpogrzebowe, zakłady pogrzebowe, postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W 2023 r. na terenie powiatu pilskiego pod nadzorem sanitarnym pozostawało: 46 cmentarzy, 1 dom przedpogrzebowy, 8 zakładów pogrzebowych. Przeprowadzono kontrole 14 cmentarzy i 2 zakładów pogrzebowych. Stan sanitarny i techniczny obiektów oraz otoczenia – bez uwag.

Tabela 16. Ocena działalności funeralnej powiatu pilskiego w latach 2022 - 2023

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.
Cmentarze	46	46	10	14	10	14	0	0
Domy przedpogrzebowe	1	1	1	0	1	0	0	0
Zakłady pogrzebowe	9	8	4	2	27	2	0	0
SUMA	56	55	15 (27%)	16 (29%)	38	16	0	0

Nie stwierdzono uchybień w postępowaniu ze zwłokami i szczątkami ludzkimi. Przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych w związku z prowadzonym nadzorem nad ekshumacjami zwłok lub szczątków ludzkich. Dokonano oceny 14 środków transportu do przewozu zwłok lub szczątków ludzkich. W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał

182 decyzje określające warunki ekshumacji, 4 decyzje wywozu zwłok poza granice kraju oraz 19 postanowień na sprowadzenie urny/zwłok z zagranicy.

IV.10. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji znajduje się 77 obiektów, przeprowadzono 25 kontroli sanitarnych, wystawiono 3 decyzje administracyjne zatwierdzające laboratoria do badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianych obiektów dobry.

Tabela 17. Inne obiekty użyteczności publicznej w latach 2022 – 2023

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.	2022r.	2023r.
Sklepy medyczne – sprzęt ortopedyczny	3	3	0	0	0	0	0	0
Domy kultury i kina	7	7	0	1	0	1	0	0
Parkingi przydrożne	4	4	1	2	1	2	0	0
Pralnie wodne i chemiczne	5	5	3	2	4	2	0	0
Stacje paliw	25	25	2	5	2	5	0	0
Stadiony i hale sportowe	7	7	0	6	0	6	0	0
Targowiska	5	5	0	2	0	2	0	0
Zakłady pogrzebowe	9	8	4	2	27	2	0	0
Różne	14	13	8	5	8	5	0	0
SUMA	79	77	18 (23%)	25 (32%)	42	25	0	0

*Różne to, m.in. Laboratoria występujące do PPIS w Pile o zatwierdzenie badań próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, studio tańca, zakłady zajmujące się usuwaniem nieczystości stałych i ciekłych, Miejski Zakład Komunikacji w Pile, Baza PKS w Pile, gdzie dokonuje się generalnego sprzątnięcia autobusów, wymiany pokrowców na zagłówkach itd. Wystawiono 3 decyzje administracyjne zatwierdzające laboratoria do badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tj.: Laboratorium SGS Sp. z o. o. ul. Na Leszkowie w Pile i Laboratorium Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Pile przy ul. Waleckiej, Laboratorium Usługowo-Badawcze „Biochemik” Sp.z.o.o. w Śmiłowie

Tabela 18. Działalność kontrolno – represyjna obiektów użyteczności publicznej w latach 2022 – 2023

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2022 rok	2023 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	541	557
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	195 (36%)	187 (34%)
3.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	223	230
4.	Liczba pobranych próbek wody (kontrola urzędowa + kontrola wewnętrzna)	792	799
5.	Liczba decyzji merytorycznych	199	199
6.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	0	5
7.	Liczba postanowień	18	25
8.	Liczba opinii sanitarnych	22	23
9.	Liczba skarg i interwencji	21	28

IV.11. Interwencje

W 2023 roku rozpatrywano 28 interwencji złożonych przez mieszkańców powiatu pilskiego, dotyczących m.in. wystąpienia czarnej mazi na brzegu jeziora, jakości wody w placówce oświatowej, nieakceptowalnej barwy wody, nieprzyjemnego zapachu ze studzienek kanalizacyjnych, niewłaściwego zbierania odpadów komunalnych, niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego i brak sterylizacji w zakładzie kosmetycznym, hałasu i drgań pochodzących

z działalności restauracyjnej oraz pochodzących z klimatyzatorów, niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego toalet ogólnodostępnych, niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pojemników na odpady komunalne, obecności insektów w pokoju hotelowym /noclegowym, niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w zakładach kosmetycznych Przeprowadzono 13 kontroli interwencyjnych – nie stwierdzono nieprawidłowości; 7 postępowań wyjaśniających – nie stwierdzono nieprawidłowości; 8 spraw przekazano do właściwego rzeczowo organu.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

V.1. Placówki lecznictwa zamkniętego

W 2023 roku skontrolowano wszystkie 6 podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych, w tym 6 kompleksowych, 1 odbiór pomieszczenia z tomografem, 1 sprawdzającą wykonanie nakazów decyzji i zaleceń pokontrolnych. Zły stan sanitarno-techniczny stwierdzono w 2 podmiotach (33%) – postępowanie administracyjne w toku. W stosunku do trzech podmiotów toczyło się postępowanie administracyjne za kwestionowane badanie jakości wody – przekroczenia w zakresie *Legionella sp.* W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 3 decyzje prolongujące wykonanie nakazów decyzji oraz 4 decyzje płatnicze za kwestionowaną jakość wody (*Legionella sp.*).

Tabela 19. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w latach 2022 - 2023

Typ zakładu		Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
		2022r.	2022r.	2022r.	2023r.	2022r.	2022r.	2022r.	2023r.
Placówki lecznictwa zamkniętego		6	6	4	6	8	8	2	2
Placówki lecznictwa otwartego	Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	86	60	57	60	57	60	3	0
	Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	269	255	121	146	127	146	0	0
SUMA		361	321	182 (50%)	212 (66%)	190	214	5 (1%)	2 (0,6%)

V.2. Zakłady lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W tej grupie ujęte są przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne – łącznie to 60 obiektów. Skontrolowano 49 obiektów, w żadnym nie stwierdzono nieprawidłowości.

V.3. Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

Ogółem w ewidencji ujęto 255 placówek, z czego skontrolowano 146 (57%). Są to praktyki lekarzy rodzinnych, lekarzy dentyków, praktyki pielęgniarskie oraz inne obiekty świadczące usługi medyczne np. placówki zajmujące się rehabilitacją, badaniem słuchu, optyczne, zakłady rtg i rtg zębów, poradnie dietetyczne. Przedmiotem kontroli obiektów była ocena stanu sanitarno-technicznego. Sprawdzano postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki

czystości, procesy sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku, dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów, dostępność podstawowych środków higienicznych (papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użycia, mydła), gospodarkę odpadami medycznymi, zachowanie czystości i porządku w obiektach i ich otoczeniu. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny ocenia się jako dobry.

Tabela 20. Działalność kontrolno – represyjna podmiotów wykonujących działalność leczniczą w latach 2022 – 2023

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2022 rok	2023 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	361	321
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	182 (50%)	212 (66%)
3.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	190	214
4.	Liczba decyzji merytorycznych	7	3
5.	Liczba opinii sanitarnych	1	1
6.	Liczba skarg i interwencji	1	0
7.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	14	4
8.	Liczba mandatów / kwotę zł	3 / 900 zł	0

Podsumowanie

1. Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie powiatu pilskiego zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane, a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.
2. Obiekty użyteczności publicznej i podmioty wykonujące działalność leczniczą utrzymywane są w dobrym stanie sanitarnym.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

VI.1. Bieżący nadzór sanitarny

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy znajdowały się 444 obiekty. Największą liczbę stanowiły zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników, które stanowią około 81% wszystkich zewidencjonowanych obiektów

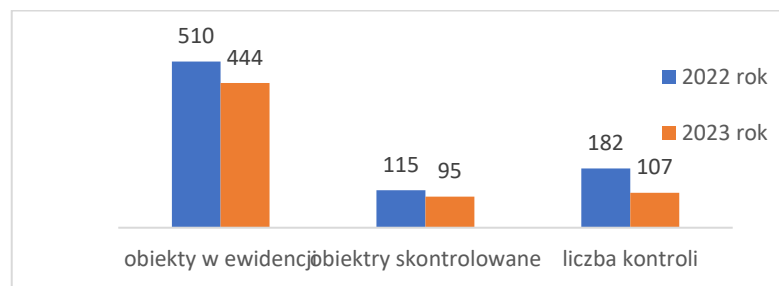

Wykres 2. Zakłady pracy w zależności od ilości zatrudnionych osób

Ogółem skontrolowano 95 obiektów, co stanowi 21,4% zewidencjonowanych obiektów. Przeprowadzono 105 kontroli sanitarnych, w tym:

- 82 kontrole przeprowadzono w ramach bieżącego nadzoru nad środowiskiem pracy,
- 24 rekontrole dotyczyły sprawdzenia wykonania nakazów decyzji lub wykonania zaleceń wydanych podczas kontroli;
- 1 kontrolę interwencyjną na wniosek osoby prywatnej, dotyczącą złych warunków zaplecza socjalno-sanitarnego – skarga potwierdziła się - wydano decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości.

Uczestniczono również w 3 kontrolach kompleksowych (1 – z Sekcją Higieny Komunalnej w szpitalu; 2 – z Sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży w warsztatach szkolnych – praktyczna nauka zawodu), które nie zostały ujęte w ogólnej liczbie kontroli.

Wykres 3. Porównanie danych dotyczących obiektów i kontroli
(w 2023 dane tylko w zakresie nadzoru nad środowiskiem pracy)

Wydano ogółem 13 decyzji administracyjnych, w tym 9 decyzji (33 nakazy) nakazujących usunięcie nieprawidłowości oraz 2 decyzje prolongujące termin wykonania nakazów i 2 decyzje umarzające postępowanie w sprawie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli sanitarnej. Wydano 13 decyzji płatniczych. Wydane nakazy w decyzjach dotyczyły:

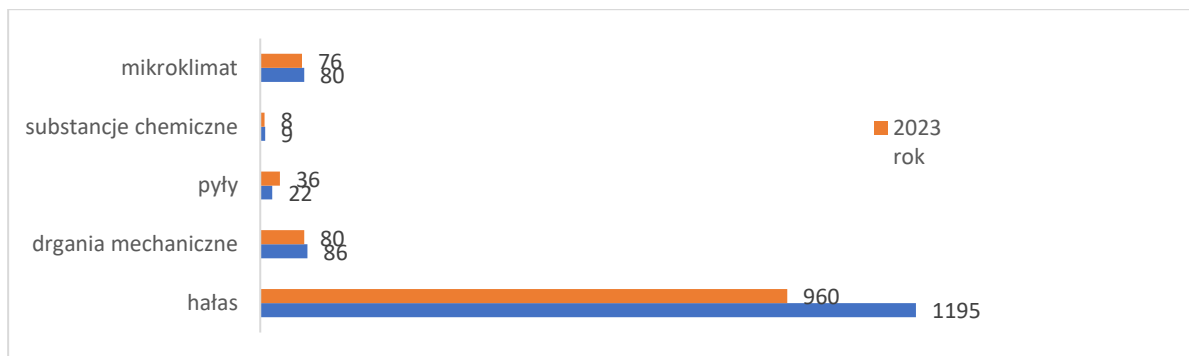
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń zaplecza socjalno-sanitarnego – 2 nakazy;
- przeprowadzenia badań i pomiarów występujących w środowisku pracy czynników szkodliwych dla zdrowia – 11 nakazów;
- przeprowadzenia aktualnej oceny ryzyka zawodowego dla stanowisk pracy – 6 nakazów;
- nieprawidłowości w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin (sporządzenia spisu stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych, zapewnienia prawidłowego oznakowania wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych niebezpiecznych oraz aktualnych karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych niebezpiecznych, sporządzenia instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczącej prac związanych ze stosowaniem substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie) – 4 nakazy;
- nieprawidłowości w zakresie czynników rakotwórczych (zaprowadzenia rejestru prac i rejestru pracowników oraz przekazać właściwemu PWIS informację o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym) – 9 nakazów;
- zapewnienia instrukcji o udzielaniu pierwszej pomocy w razie wypadku oraz wykazu pracowników przeszkolonych do udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku – 1 nakaz.

Podczas kontroli sprawdzających, stwierdzono wykonanie nakazów decyzji jak również zaleceń pokontrolnych z wyjątkiem 1 decyzji. Wydano 1 postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia wraz z tytułem wykonawczym na zakład, który nie wykonał nakazów decyzji [PKD 45.20.z.]. Grzywna nie została wyegzekwowana, sprawa została przekazana do Urzędu Skarbowego w Pile.

VI.2. Występujące przekroczenia normatywów higienicznych

W 66 zakładach będących w ewidencji pionu higieny pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia. Łącznie w przekroczeniach pracowało 1056 osób (w 2022 r. - 1247 osób).

W 2023 roku skontrolowano 20 zakładów, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych. We wszystkich skontrolowanych zakładach pracownicy są poinformowani o występujących przekroczeniach. Pracodawcy prowadzą działania mające na celu minimalizację wpływu czynników szkodliwych na zdrowie pracowników. Stosowane są ochrony zbiorowe lub indywidualne.

Wykres 4. Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN w latach 2022-2023 z podziałem na poszczególne czynniki

Przekroczenia normatywów higienicznych w środowisku pracy dotyczą głównie przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu, charakteryzowanego jako poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8-godzinnego czasu pracy. Ogółem w narażeniu na hałas powyżej 85 dB pracuje 960 osób (2022 r. - 1195 osób). Strefy, gdzie występuje hałas, są odpowiednio oznakowane znakami informującymi o występującym zagrożeniu. Pracownicy są zaopatrzeni w indywidualne ochrony słuchu odpowiednio dobrane ze względu na wielkość narażenia. Wszyscy pracodawcy sporządzili i wprowadzali w życie program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

VI.3. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi

W ewidencji zakładów na koniec 2023 roku znajdowało się 113 zakładów (2022 r. - 97 zakładów), w których występuje narażenie lub kontakt z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Wzrost liczby zakładów w ewidencji spowodowany został dodaniem do wykazu czynników rakotwórczych i mutagennych nowych procesów o działaniu rakotwórczym i mutagennym.

Tabela 21. Czynniki rakotwórcze w poszczególnych rodzajach działalności

Lp.	Czynnik rakotwórczy/Proces technologiczny	Rodzaj działalności
1	Prace związane z narażeniem na pył drewna	31 zakładów zajmujących się głównie obróbką drewna (PKD 16 i PKD 31)
		7 zakładów gdzie obróbka drewna stanowi działalność pomocniczą
2	Benzen	23 stacji paliw
		2 zakłady usługowe
3	Epichlorohydryna	1 zakład produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych
4	Tlenek etylenu	1 zakład opieki zdrowotnej
5	Bezwodnik kwasu chromowego	1 zakład branży metalowej (cynkownia)
6	Chrom VI	1 zakład branży metalowej (spawanie)
7	Promieniowanie jonizujące	2 zakłady produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych
		1 zakład inżynierii zajmujący się poszukiwaniem złóż naturalnych
		7 zakładów opieki zdrowotnej
8	Formaldehyd	1 zakład - chów i hodowla drobiu
		3 zakłady mięsne
		1 zakład produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych
9	Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy	1 zakład - odzysk surowców z materiałów segregowanych – stłuczki szklanej
		1 zakład produkcji szkła
		1 zakład usługowy – budowy i remontów dróg (produkcja masy bitumicznej)
10	Prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla	2 zakłady - konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, transport drogowy
11	Prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika	8 zakładów usługowych – warsztaty samochodowe
		1 zakład usługowy – budowy i remontów dróg (produkcja masy bitumicznej)
12	Procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglodorów aromatycznych (WWA), obecnych w sadzy węglowej, smołach węglowych i pakach węglowych.	1 zakład usługowy – budowy i remontów dróg (produkcja masy bitumicznej)
		1 zakład produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych
13	Odczynniki chemiczne zawierające substancje rakotwórcze	4 laboratoria badawcze i 2 laboratoria zakładowe

Kontrolą objęto 32 zakłady, w których w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym pracowało 789 pracowników, w tym 318 kobiet. Przeprowadzono łącznie 39 kontroli. Przeprowadzone kontrole nie wykazały przekroczeń normatywów higienicznych dotyczących czynników rakotwórczych. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 4 zakładach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi. Wystawiono 4 decyzje, w których ujęto łącznie 9 nakazów dotyczących prowadzenia prawidłowo dokumentacji.

Na terenie powiatu pilskiego w 2023 roku prowadziło działalność 5 firm (z siedzibą poza terenem powiatu pilskiego) specjalizujących się w prowadzeniu prac polegających na demontażu i odbioru materiałów zawierających azbest z posesji prywatnych lub zakładów. Zgłoszono 192 obiekty – miejsca, gdzie przeprowadzony został demontaż i odbioru materiałów zawierających

azbest lub sam odbiór materiałów zawierających azbest, w szczególności 7 obiektów w zakresie demontażu wyrobów zawierających azbest i 185 obiektów w zakresie odbioru, transportu i unieszkodliwiania. Prace wykonywały firmy posiadające pozwolenie na prace z azbestem. Przeprowadzono 1 kontrolę podczas prac związanych z wywozem materiałów zawierających azbest – nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI.4. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

W ewidencji podmiotów gospodarczych znajduje się 313 zakładów pracy (2022 r. - 271), w których uwzględniono w ocenie ryzyka zawodowego dla danych stanowisk pracy, narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne należące do grupy 2 (np. wirus grypy, wirus opryszczki, laseczka tężca, pałeczka okrężnicy, krętki borrelia spp.) i/lub 3 zagrożenia (np. prątek gruźlicy, wirus HBV, HCV) gdzie źródłem zakażenia były kontakty międzyludzkie lub wykorzystywane podczas procesu pracy materiały. Przeprowadzono łącznie 66 kontroli w 60 zakładach pracy z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi. W skontrolowanych zakładach, w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi pracowało 2008 osób, w tym 1175 osób w narażeniu na czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 1 zakładzie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego – brak uwzględnienia narażenia na czynnik biologiczny. W pozostałych skontrolowanych zakładach przestrzegane były przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownicy byli wyposażeni w odzież ochronną i w razie konieczności środki ochrony indywidualnej, zapewnione są odpowiednie warunki pracy i pomieszczenia socjalno-sanitarne. Pracownicy byli szkoleni z zakresu biologicznych szkodliwości zawodowych.

VI.5. Nadzór nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin

Pod nadzorem znajdują się 284 obiekty, które stosują w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny. W ramach nadzoru nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin, ogółem przeprowadzono 70 kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin u 1 podmiotu. Wystawiono 1 decyzję, w której ujęto 1 nakaz w zakresie sporządzenia aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie.

VI.6. Choroby zawodowe

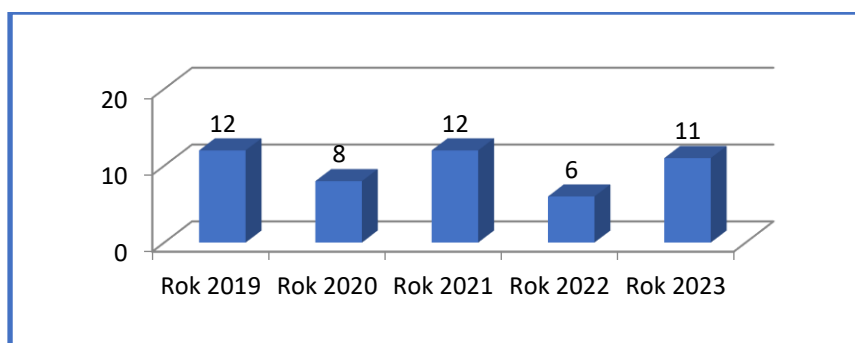
W 2023 roku zgłoszono 20 (2022 r. - 17) podejrzeń chorób zawodowych. Zgłoszeń dokonały podmioty medyczne oraz osoby indywidualne (emeryci, rolnicy). Przeprowadzono 25 postępowań w sprawie chorób zawodowych zakończonych sporządzeniem karty oceny narażenia zawodowego. Postępowania prowadzone były w celu wydania decyzji w sprawie

choroby zawodowej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile oraz Katowicach, Wałczu, Zielonej Górze i Poznaniu oraz na wnioski Wielkopolskiego Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu i Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie.

Wydano łącznie 22 (2022 r. - 18) decyzje w sprawie chorób zawodowych, w tym 12 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 10 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wydano 20 postanowień o nie rozstrzygnięciu sprawy dotyczącej choroby zawodowej w terminach przewidzianych w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego. Wystawiono 11 (2022 r. - 7) kart stwierdzenia choroby zawodowej po uprawomocnieniu się decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, które przesłano do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej dotyczyły jednostek chorobowych:

- choroby zakaźne i/lub pasożytnicze - 5 przypadków: borelioza (3) u rolników, WZW typu C (1) u pielęgniarki, *Aspergillus species* (1) u rolnika;
- przewlekłe choroby narządu głosu u nauczycieli - 5 przypadków;
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz - 1 przypadek u operatora automatu szklarskiego;
- nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: rak płuca - 1 przypadek u operatora automatu szklarskiego.

Wykres 5. Stwierdzone choroby zawodowe w latach 2019-2023

VI.7. Promocja zdrowia

W 2023 roku działania z zakresu promocji zdrowia prowadzone były wyłącznie podczas bieżących kontroli sanitarnych. Prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie:

- wykonywania ponownych badań i pomiarów środowiska pracy czynników szkodliwych, dla których wartości normatywów uległy obniżeniu, w porównaniu do dotychczas obowiązujących przepisów zawartych w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia

12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;

- przeprowadzania ponownej oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, gdzie występuje możliwy kontakt z czynnikiem rakotwórczym w zakładach zajmujących się obróbką drewna (pył drewna) oraz w warsztatach samochodowych (spaliny silnika diesla oraz zużyty olej mineralny);
- zawierania umów na wykonywanie świadczeń zdrowotnych w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami z uprawnionymi podmiotami leczniczymi oraz zwracano również uwagę na treść skierowań na badania lekarskie;
- narażenia pracowników na ponadnormatywny hałas; zwracano uwagę na dostępność i stosowanie środków ochrony indywidualnej o odpowiedniej charakterystyce tłumienia chroniących przed hałasem; przekazywano, w jaki sposób należy dobierać ochronniki słuchu korzystając z wyników badań i pomiarów hałasu oraz z informacji dotyczących współczynnika tłumienia hałasu dostarczonych przez producenta środków ochrony indywidualnej;
- informowano o konieczności posiadania zapoznania się pracowników z aktualnymi kartami charakterystyk substancji lub mieszanin chemicznych stosowanych w działalności zawodowej.

Prowadzona była również ocena przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W czasie kontroli sanitarnych w 81 zakładach wypełniono kwestionariusz oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich zakładach był przestrzegany zakaz palenia tytoniu na stanowiskach pracy, w tym w 3 zakładach pracownicy palący tytoń mogli korzystać z palarni. W czasie kontroli zwracano uwagę na szkodliwość palenia tytoniu, szczególnie w tych zakładach, gdzie w środowisku pracy występują szkodliwe czynniki rakotwórcze, chemiczne, biologiczne.

Podsumowanie

1. Ze względu iż Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór bieżący zarówno nad środowiskiem pracy jak i nad wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, w tym produktów biobójczych, kosmetyków, detergentów, ewidencja zakładów została podzielona na dwie części. Łącznie do ewidencji zakładów (środowisko pracy i chemikalia) wpisanych jest 516 obiektów. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan ilościowy nadzorowanych obiektów utrzymuje się na tym samym poziomie (2022 r. – 510).
2. Ilość zakładów, w których występują przekroczenia NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) jest taka sama jak w roku 2022 i wynosi 66 zakładów. Zmalała ilość osób pracujących w przekroczeniach z 1247 pracowników w roku 2022 do 1056 pracowników w roku 2023, głównie za sprawą zmniejszenia ilości osób narażonych na ponad normatywny hałas. Dominującym czynnikiem szkodliwym

występującym w przekroczeniach normatywu higienicznego, tak jak w latach ubiegłych, jest hałas.

3. Nastąpił wzrost ilości zakładów, w których pracownicy są narażeni na występujące w środowisku pracy czynniki rakotwórcze, od 97 w roku 2022 do 113 w roku 2023. Przyczyną jest to iż zostały dodane do listy procesów technologicznych, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym nowych procesów.
4. Zakłady pracy stosujące w swojej działalności chemikalia posiadają wiedzę o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki oraz prawidłowego oznakowania opakowań stosowanych chemikaliów.
5. Liczba rozpoznawanych i stwierdzanych przypadków chorób zawodowych zwiększyła się z 6 w roku 2022 do 11 w roku 2023. Jednakże ilość stwierdzanych chorób w przeciągu ostatnich lat nie przekracza 12.

VII. NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

VII.1. Zakres nadzoru nad chemikaliami

W ramach nadzoru bieżącego nad chemikaliami Sekcja Higieny Pracy prowadzi nadzór bieżący w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1816), ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24) , ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 2227) oraz rozporządzenia Nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz.U. L 104 z 8.4.2004, s. 1). Prowadzi również nadzór nad przestrzeganiem ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939) w części dotyczącej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

W ewidencji obiektów znajduje się łącznie 188 obiektów, które są zobowiązane do wypełniania obowiązków wynikających z ww. ustaw, w tym:

- 122 obiekty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby;
- 86 obiektów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze;
- 66 obiektów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne;
- 1 obiekt wprowadzający do obrotu prekursor narkotyków kategorii 3 i 20 obiektów stosujących prekursor narkotyków kategorii 2 i 3.

VII.2. Nadzór nad obrotem i produkcją substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach i wyrobach.

Pod nadzorem znajdują się 122 obiekty, które produkują bądź dystrybuują i importują substancje chemiczne i ich mieszaniny, bądź wyroby zawierające chemikalia. Biorąc pod uwagę "główną funkcję" podmiotu, w ewidencji znajduje się:

- 113 obiektów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny - są to hurtownie, markety, stacje paliw i inny handel detaliczny;
- 4 formulatorów tj. dalsi użytkownicy, którzy produkują mieszaniny i zwykle dostarczają je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom - są to 2 wytwórnie betonu i 2 zakłady produkujące środki myjąco-dezynfekujące i detergenty;

- 3 producentów etanolu (gorzelnie);
- 2 importerów (1 importer wyrobów, 1 importer substancji chemicznych).

Ogółem przeprowadzono 30 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym 22 kontrole u dystrybutorów, 5 kontroli u formulatorów, 3 kontrole u producentów. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 1 podmiocie (dystrybutor), stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin. Wystawiono 1 decyzje, w której ujęto 2 nakazy w zakresie zapewnienia prawidłowego oznakowania opakowania i aktualnych kart charakterystyki dla dwóch wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych niebezpiecznych.

W ramach współpracy wspólnotowej prowadzono projekt: REACH-EN-FORCE-11 (REF-11), który dotyczył poprawności sporządzania kart charakterystyki wytwarzanych mieszanin chemicznych. W trakcie realizacji projektu przeprowadzono jedną kontrolę u przedsiębiorcy (formulatora), podczas której oceniono 2 karty charakterystyki. Kontrola wykazała wypełnienie obowiązków przez podmiot.

VII.3. Nadzór nad produktami biobójczymi

Produkty biobójcze są wprowadzane do obrotu w 86 obiektach, w tym 2 podmioty są zobowiązane do uzyskania pozwolenia na obrót produktami biobójczymi (1 producent środków myjąco-dezynfekujących przeznaczonych do utrzymania higieny w zakładach przemysłu rolno-spożywczego oraz 1 producent chusteczek do dezynfekcji skóry rąk oraz chusteczek do dezynfekcji powierzchni). W 2023 roku w ewidencji obiektów ujęto również 3 zakłady, które w ramach wykonywanej działalności, stosują produkty biobójcze. Są to zakłady prowadzące usługi typu DDD:

- dezynfekcji - usuwanie szkodliwych patogenów, bakterii, wirusów, odkażania pomieszczeń, pojazdów, powierzchni użytkowych;
- dezynsekcji - likwidacja szkodliwych i uciążliwych owadów takich jak: prusaki, karaluchy, pluskwy, pchły, rybiki cukrowe, mrówki, komary, muchy, mole, osy, szerszenie, gryzki, kołatki, spuszczele, korniki, szubaki, wszy, roztocza, itp.;
- deratyzacji - zwalczanie gryzoni w tym kretów, nornic, myszy, szczurów, itp.

Ogółem przeprowadzono 16 kontroli, w tym 2 kontrole w podmiotach zobowiązanych do uzyskania pozwolenia na obrót produktami biobójczymi, 2 kontrole w podmiotach, które stosują w działalności zawodowej produkty biobójcze oraz 12 kontroli u dystrybutorów produktów biobójczych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie wydano decyzji w zakresie wycofania z obrotu produktów biobójczych. Podczas 1 kontroli u dystrybutora wprowadzającego do obrotu produkty biobójcze za pośrednictwem sklepu internetowego stwierdzono nieprawidłowość w zakresie niepełnej treści reklamy - brak w treści reklamy produktów biobójczych zaklasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie wymienienia rodzaju lub rodzajów zagrożeń

określonych na etykiecie. Nieprawidłowość usunięto w terminie 7 dni od daty doręczenia protokołu kontroli – nie wydano decyzji administracyjnej.

Ponadto w ramach bieżącego nadzoru nad produktami biobójczymi, w podmiotach zajmujących się wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych za pośrednictwem Internetu (poprzez sklepy internetowe lub poprzez platformy e-commerce - platformy handlu internetowego np. Allegro, OLX), podczas prowadzonych kontroli wydawano zalecenia w zakresie dokonania przeglądu reklam (opisu) wszystkich oferowanych do sprzedaży produktów chemicznych, w tym produktów biobójczych pod kątem zgodności reklamy (opisu) z obowiązującymi przepisami prawodawstwa rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 (CLP), rozporządzeniem (UE) nr 528/2012 (BPR) i rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 (REACH). Zalecenia zostały wykonane.

VII.4. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi w ewidencji obiektów znajduje się 66 obiektów, w tym:

- 63 obiekty zajmujące się obrotem produktami kosmetycznymi (3 hurtownie, 60 sklepów);
- 3 zakłady wytwarzające produkty kosmetyczne (wytwarzanie i konfekcjonowanie: mydła oraz produktów do paznokci i naskórka – zmywaczy do paznokci, płynów odtłuszczających płytkę paznokcia oraz konfekcjonowanie kosmetyków naturalnych – do pielęgnacji ciała oraz produktu do oczyszczania skóry – mydła).

Ogółem przeprowadzono 14 kontroli w zakresie produktów kosmetycznych, w tym 11 kontroli w obiektach zajmujących się obrotem hurtowym i detalicznym produktami kosmetycznymi i 3 kontrole w 2 zakładach wytwarzających i konfekcjonujących produkty kosmetyczne.

Podczas 1 kontroli w zakładzie wytwarzającym produkty kosmetyczne, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oznakowania opakowań jednostkowych produktów kosmetycznych. Nieprawidłowość usunięto w terminie 7 dni od daty doręczenia protokołu kontroli – nie wydano decyzji administracyjnej.

Kontrole u wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne dotyczyły, sprawdzenia obecności w obrocie produktów kosmetycznych, uznanych za stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów, ze względu za zawartość niedozwolonych w składzie substancji - barwników, składników konserwujących, niewłaściwą jakość mikrobiologiczną kosmetyków, czy też z uwagi na niezgodność składu na oznakowaniu opakowania produktu kosmetycznego ze stanem faktycznym. W wyniku przeprowadzonych kontroli, nie stwierdzono w obrocie handlowym kwestionowanych produktów kosmetycznych.

Przeprowadzono również kontrolę tematyczną u wytwórcy produktów kosmetycznych w zakresie poboru próbek 2 produktów kosmetycznych do badań laboratoryjnych na czystość

mikrobiologiczną. Otrzymane sprawozdania z badań pobranych próbek, wykazały stwierdzenie zgodności badanych próbek kosmetycznych z normami.

VII.4. Nadzór nad prekursorami narkotyków

Na terenie powiatu pilskiego brak jest wprowadzających do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2. W przypadku kategorii 3 jest 1 dystrybutor, który wprowadza do obrotu aceton – hurtownia farb i lakierów. W ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, w ewidencji znajduje się 20 zakładów stosujących prekursorów narkotyków:

- prekursorów narkotyków kategorii 2: bezwodnik kwasu octowego oraz mieszanina kwasu octowego i kwasu adypinowego w zakładzie produkcji skrobi i preparatów skrobiowych oraz nadmanganian potasu w hucie szkła do uzdatniania wody oraz w 4 laboratoriach analitycznych do przeprowadzania analiz laboratoryjnych.

Podmiot gospodarczy zajmujący się produkcją preparatów skrobiowych ze względu na ilości stosowanych prekursorów narkotyków kat 2., jest zobowiązany właściwego udokumentowania wszystkich transakcji z prekursorami narkotyków i do wypełnienia dodatkowych obowiązków związanych z wykorzystaniem prekursorów narkotyków. Przeprowadzona kontrola w tym zakresie, nie wykazała nieprawidłowości.

- prekursorów kategorii 3: kwas solny do produkcji preparatów skrobiowych, w trawialni przy procesie produkcji krat i mat stalowych, przy produkcji środków czyszczących i myjących; kwas siarkowy przy produkcji alkoholu etylowego, przy produkcji sprzętu oświetleniowego, jak również przy produkcji środków czyszczących i myjących; metyloetyloketon przy produkcji sprzętu oświetleniowego; ponad to prekursorów kategorii 3 stosowane są jako odczynniki chemiczne w laboratoriach analitycznych przyzakładowych i badawczych - kwas solny, kwas siarkowy, metyloetyloketon, eter etylowy, aceton, toluen, piperydyna.

Przeprowadzono 8 kontroli w zakładach pracy, gdzie stosowane są prekursorów narkotyków. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

VII.5 Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych

W ramach bieżącego nadzoru nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych, w 2023 roku prowadzono kontrole, ukierunkowane na produkty na bazie konopi (w postaci liquidów, suszu, jointów, blantów) mogące zawierać w swoim składzie (zgodnie z deklaracją na opakowaniu) substancje THC-P (tetrahydrokannabiniforol) lub HHC-P (heksahydrokannabiniforol), jako potencjalne środki zastępcze.

Przeprowadzono 3 kontrole w punktach sprzedaży, prowadzących działalność w zakresie sprzedaży detalicznej e-papierosów i akcesoriów do e-papierosów, w tym produktów na bazie

konopi. W wyniku przeprowadzonych kontroli, na podstawie wizualnej oceny, przedstawionych opakowań wprowadzanych do obrotu produktów, nie stwierdzono wprowadzania do obrotu produktów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, iż mogą stanowić środek zastępczy w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Przeprowadzono również 1 kontrolę u przedsiębiorcy zajmującego się uprawą konopi siewnych oraz wyrobem suszu i olejków konopnych. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W ramach współpracy z ośrodkami opieki zdrowotnej, w zakresie monitorowania podejrzeń zatruc środków psychoaktywnymi, otrzymywano 54 informacje o zatruciach ze Szpitala Specjalistycznego w Pile. Zgłoszenia podejrzeń zatruc środków psychoaktywnymi, dotyczyły łącznie 62 osób. Były to zatrucia głównie substancjami psychoaktywnymi objętymi ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii: amfetaminą i kannabinolami oraz w pojedynczych przypadkach również metamfetaminą (4), kokainą (3) i MDMA (1). Przypadki zatrucia lekami psychotropowymi (benzodiazepinami, thiocodinem) i innymi lekami odnotowano 7 razy. Nie stwierdzono podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi tzw. dopalaczami. Zgłoszonych przypadków śmiertelnych wywołanych zażyciem substancji psychoaktywnych w roku 2023 nie było. Prowadzono także współpracę z Komendą Powiatową Policji w Pile, do której przekazywane są informacje o zgłoszeniach przypadków zatruc substancjami psychoaktywnymi, otrzymanymi ze Szpitala Specjalistycznego w Pile. Dokonano 27 zawiadomień.

VIII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

VIII.1. Informacje wstępne

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego. Zadania i zakres działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ochronie zdrowia publicznego określone są ustawowo między innymi poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach edukacji, opieki, wychowania dzieci i młodzieży, w tym w szkołach, przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, placówkach oświatowo-wychowawczych, w żłobkach, klubach dziecięcych, a także w szkołach wyższych oraz obiektach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

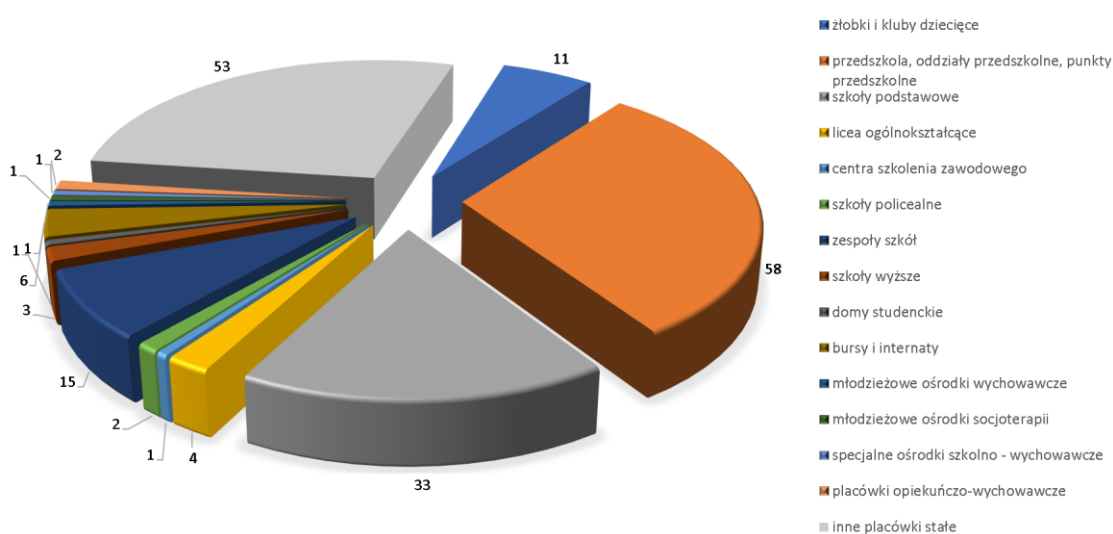
W roku 2023 na terenie powiatu pilskiego Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży pełniła nadzór nad 192 placówkami nauczania i wychowania, w tym: 14 placówkami świadczącymi usługi z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienny opiekun); 58 przedszkolami, w tym 4 przedszkolami specjalnymi; 33 szkołami podstawowymi, w tym 1 specjalną; 4 liceami ogólnokształcącymi; 1 centrum szkolenia zawodowego; 2 szkołami policealnymi; 15 zespołami szkół (w strukturę których wchodzi przedszkola, szkoły podstawowe,

licea ogólnokształcące, technika, branżowe szkoły I i II stopnia, szkoły specjalne, szkoły policealne); 3 uczelniami wyższymi – 2 publicznymi, 1 niepubliczną; 1 domem studenckim, 6 bursami i internatami; 1 młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym; 1 ośrodkiem socjoterapii; 1 specjalnym ośrodkiem szkolno-wychowawczym; 2 placówkami opiekuńczo wychowawczymi; 26 placówkami wsparcia dziennego, 1 młodzieżowym domem kultury, 15 pozaszkolnymi placówkami specjalistycznymi (szkołami językowymi, szkołą muzyczną, kołami prowadzącymi zajęcia techniczne i kreatywne); 2 salami zabaw dla dzieci zlokalizowanymi w centrach handlowych, oraz 5 boiskami Orlik zlokalizowanym przy szkołach.

W ramach nadzoru przeprowadzono 178 kontroli, w tym 133 kontrole placówek nauczania i wychowania, oceniając ich stan sanitarny pod względem posiadanej infrastruktury, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów, dostępności do profilaktycznej opieki medycznej, przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin, organizacji dożywiania. Dokonano także oceny: ergonomii stanowisk pracy uczniów, higieny pracy umysłowej, możliwości pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych, analizy obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. W zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w miejscach przeznaczonych do wypoczynku skontrolowano 45 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego, ujętych w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji i Nauki.

W kontrolowanych stałych placówkach nauczania i wychowania w roku 2023 uczyło się i przebywało łącznie 14735 dzieci i młodzieży (w roku 2022 r. – 18602), a z zimowego i letniego wypoczynku skorzystało 1410 uczestników (w roku 2022 – 1202).

Liczbę placówek objętych nadzorem w 2023 r. wraz z danymi liczbowymi przedstawia wykres 6.

Wykres 6. Placówki stałe oraz zorganizowane turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego objęte nadzorem w 2023 roku

Na terenie powiatu pilskiego w 2023 r. występowały placówki, w których stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny, w związku z tym wszczęto postępowania administracyjne. Łącznie wydano 3 decyzje (w 2022 roku 6 decyzji), nakazujące usunięcie nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, z czego wyegzekwowano jedną z nich. Nieprawidłowości dotyczyły:

- niewłaściwego stanu podłóg, ścian, sufitów w ciągach komunikacyjnych, salach pobytu, sali gimnastycznej;
- niewłaściwego stanu podłóg, ścian, sufitów w sanitariatach;
- niesprawnych urządzeń higienicznosanitarnych.

Na wniosek organów prowadzących wydano 7 decyzji prolongujących terminy wykonania nakazów prawomocnych decyzji WPWIS, PPIS w Pile z lat ubiegłych, zmierzających do poprawy warunków higieniczno-sanitarnych w szkołach i placówkach oświatowych. Wykonano część nakazów decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z lat ubiegłych m.in. doprowadzono do właściwego stanu technicznego nawierzchnie placów zabaw oraz elementy urządzeń zabawowych; doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany w salach pobytu, szatniach, ciągach komunikacyjnych; sufity w salach pobytu, natryskowni przy bloku sportowym, szatniach, ciągach komunikacyjnych; podłogi w salach pobytu, szatniach; nawierzchnię schodów zewnętrznych oraz nawierzchnię tarasów. W ramach prowadzonego nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży w 2023 roku nie nałożono mandatów karnych. Ponadto wystosowano 3 wystąpienia pokontrolne do organów prowadzących placówki oświatowe, celem podjęcia przez nich działań zmierzających do poprawy warunków pobytu w podległych im placówkach.

VIII.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Na terenie powiatu pilskiego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile pozostają szkoły publiczne i niepubliczne wszystkich szczebli nauczania. Budynki, w których prowadzona jest działalność oświatowo-wychowawcza są w pełni przystosowane do tego celu. W większości placówek podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono remonty okresowe sal dydaktycznych, bloków żywieniowych, bloków sportowych, zaplecza sanitarnego oraz inne prace konserwatorsko-porządkowe w celu poprawy komfortu nauki i pracy. Od kilku lat obserwuje się utrzymanie na zbliżonym poziomie stanu technicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno-wychowawcza – nie występują budynki w złym stanie technicznym, wymagające kapitalnego remontu. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek w 2023 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek w 2023 roku

Rodzaj placówki		Liczba placówek							
		nowo oddanych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	zlikwidowanych	po remontach generalnych	z nowo oddanymi obiektami sportowymi	z modernizowanymi blokami sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizowanymi blokami żywienia
		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
Żłobki	<i>1</i>	2	0	4	0	0	0	0	0
Przedszkola	<i>2</i>	1	0	7	0	1	0	0	1
Szkoły Podstawowe	<i>3</i>	0	0	0	0	2	0	0	0
Licea ogólnokształcące	<i>4</i>	0	1	0	0	0	0	0	0
Technika	<i>5</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Branżowe I st.	<i>6</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Branżowe II st.	<i>7</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	<i>8</i>	0	0	1	0	0	0	0	0
Szkoły Wyższe	<i>9</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	<i>10</i>	1	2	2	0	0	0	0	0
OGÓLEM	<i>11</i>	4	3	14	0	3	0	0	1

VIII.3. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

Wszystkie placówki skontrolowane w 2023 roku posiadają podłączenie do wodociągu publicznego oraz odprowadzenie nieczystości płynnych do kanalizacji centralnej, żadna z placówek nie korzysta z sanitariatów zewnętrznych. W 2023 roku pod kątem zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej skontrolowano 93 placówki stałe, z czego w 92 placówkach stwierdzono właściwe warunki do jej utrzymania (w 2022 roku skontrolowano 94 placówki stałe z czego w 91 zapewniono właściwe warunki). Uchybienia dotyczące niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń sanitarnych oraz ich wyposażenia odnotowano w 1 placówce (w 2022 roku w 3 placówkach).

W porównaniu z 2022 rokiem na zbliżonym poziomie utrzymywał się odsetek skontrolowanych placówek, w których stwierdzono ponadnormatywną liczbę uczniów przypadających na urządzenie sanitarne: w 2023 r. było to 10 placówek (w 2022 r. - 8 placówek), w których nie zachowano standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, porównując z rokiem poprzednim zauważalne jest to przede wszystkim w szkołach ponadpodstawowych i wynika to z znacznej ilości uczniów – roczników przypadających na tzw. wyż demograficzny oraz brakiem możliwości rozbudowy infrastruktury o dodatkowe sanitariaty. Wartość normatywna ilości osób przypadających na urządzenie sanitarne wynosi: 20 osób na 1 umywalkę, 20 dziewcząt na 1 miskę ustępową, 30 chłopców na 1 miskę ustępową i 1 pisuar.

VIII.4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W 2023 roku skontrolowano 37 szkół pod kątem zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (w 2022 roku skontrolowano również 37). W wyniku kontroli w 4 placówkach stwierdzono brak infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. W 2023 roku w jednej z kontrolowanych szkół podstawowych, która nie posiada infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f, zajęcia wychowania fizycznego prowadzone były na korytarzach. Spośród 37 skontrolowanych w 2023 roku szkół 24 posiadały czynne natryskownie, w 2 placówkach natryskownie były nieczynne.

Ponadto w 28 skontrolowanych szkołach uczniowie mieli możliwość skorzystania z innych form wychowania fizycznego odbywających się poza placówką np. z zajęć na: basenie, boisku i stadionie sportowym, hali sportowej, sali gimnastycznej, siłowni, z tych form korzystały także placówki nie posiadające warunków do prowadzenia zajęć w-f. Szczegółową sytuację w zakresie korzystania przez szkoły z infrastruktury do realizacji zajęć wychowania fizycznego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Zestawienie warunków do realizacji wychowania fizycznego w poszczególnych rodzajach szkół na terenie powiatu pilskiego w roku 2023

Rodzaj placówki	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba placówek posiadających								brak infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f	
		tylko			sala gimnastyczna z boiskiem	sala zastępcza/rekreacyjną z boiskiem	sala gimnastyczna i sala zastępcza/rekreacyjną		szkolny zespół sportowy		
		sala gimnastyczna	sala zastępcza/rekreacyjną	boisko sportowe			z boiskiem	bez boiska	z boiskiem		bez boiska
Szkoły podstawowe	23	-	2	-	-	3	-	-	15	2	1
Licea ogólnokształcące	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Zespoły szkół	11	-	-	1	-	1	-	-	6	1	2
Szkoły wyższe	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
RAZEM	37	-	2	1	-	4	-	-	23	3	4

VIII.5. Opieka zdrowotna w szkołach

W myśl ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami, opieka zdrowotna nad uczniami jest realizowana w szkole i obejmuje profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną, a podmiotami zapewniającymi warunki organizacyjne opieki zdrowotnej nad uczniami są: dyrektor szkoły, organ prowadzący szkołę.

Analizując warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach i placówkach w 2023 roku, spośród skontrolowanych w tym zakresie 23 obiektów, gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiada 18, z czego 16 do własnej dyspozycji, a 2 wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie. W 5 szkołach opieka zdrowotna

świadczona jest w pomieszczeniach zastępczych, zlokalizowanych na ich terenie. Spośród 23 szkół skontrolowanych w 2023 roku, liczba organizujących opiekę stomatologiczną wynosi 19, z czego w 1 placówce gabinet stomatologiczny istnieje na terenie szkoły, w pozostałych gabinet stomatologiczny zlokalizowany jest poza terenem szkoły – są to gabinety działające w ramach kontraktu z NFZ.

Stan sanitarno-techniczny oraz porządkowy pomieszczeń, w których realizowana jest profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami nie budził zastrzeżeń. Biorąc pod uwagę wyniki kontroli prowadzonych pod kątem zapewnienia profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, prowadzonych na terenie powiatu w 2023 roku, można zauważyć powtarzający się problem braku opieki stomatologicznej w szkołach podstawowych na terenie miasta Piły, gdzie funkcjonuje 9 szkół podstawowych prowadzonych przez gminę, a opieką stomatologiczną objęci są uczniowie 2 szkół podstawowych, w pozostałych szkołach podstawowych organ prowadzący nie zapewnia opieki stomatologicznej, w związku z brakiem zainteresowania ze strony lekarzy. Uczniowie szkół ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest powiat piłski, mają zapewnioną opiekę stomatologiczną - gabinet stomatologiczny, z którego mogą korzystać wszyscy uczniowie tych szkół, znajduje się na terenie zespołu szkół w Pile.

VIII.6. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

VIII.6.1. Dostosowanie mebli

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2023 roku dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów, zwracano także uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny. Oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów dokonano w 12 placówkach - 37 oddziałach – oceniono 827 stanowisk, w tym:

- 5 przedszkolach – 13 oddziałach (312 stanowisk);
- 6 szkołach podstawowych – 19 oddziałach (387 stanowisk);
- 1 zespole szkół – 5 oddziałach (128 stanowisk), gdzie w 2 oddziałach na 3 ocenianych stanowiskach stwierdzono niedostosowane meble.

Odsetek oddziałów, w których dzieci i młodzież korzystały z niedostosowanych do wzrostu mebli szkolnych wyniósł 5,4 %.

VIII.6.2. Rozkłady zajęć lekcyjnych

Podczas bieżącej kontroli placówek oświatowo-wychowawczych ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz rozpoczynania zajęć o stałej porze. Niezgodność tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych z zasadami higieny stwierdzono w 6,0% (w 2022 roku – 20,3%) skontrolowanych oddziałów, w tym:

- w 6,3% oddziałów w szkołach podstawowych (w 2022 roku – 9,5%);

- w 5,6% oddziałów w zespołach szkół (w 2022 roku – 34,9%).

Kontrolowane plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych w większości uwzględniały równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu oraz możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. W szkołach z terenu powiatu pilskiego kontrolowanych w 2023 roku prowadzony jest jednozmianowy system nauki, dyrektorzy wykazują starania, aby plany lekcji były sporządzane z zachowaniem zasad higieny. Zdarza się, że uczniowie szczególnie klas I – III szkoły podstawowej podzieleni są w tygodniu nauki, w taki sposób, że część klas przychodzi do szkoły na pierwszą godzinę lekcyjną, natomiast pozostałe klasy przychodzą maksymalnie trzy godziny później, jednak lekcje w całej szkole trwają do tej samej godziny popołudniowej.

VIII.6.3. Możliwość pozostawienia w szkole podręczników i przyborów szkolnych

W 2023 roku sprawdzono możliwość pozostawienia w szkole podręczników i przyborów szkolnych. Oceny dokonano w 39 szkołach, w tym w:

- 26 szkołach podstawowych;
- 2 liceach;
- 1 zespole szkół.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych – 31 szkół zapewniło uczniom szafki z indywidualnymi skrytkami, 9 pozostałych placówek zapewniło inne miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych np. półki w salach lekcyjnych, wyznaczonych regałach w bibliotece, czytelnicy szkolnej.

VIII.6.4. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W 2023 roku w 9 szkołach podstawowych i 1 zespole szkół – łącznie 80 oddziałach od I do VIII przeprowadzono ocenę obciążenia ucznia wagą tornistra szkolnego, ocenie poddano 1313 uczniów, z czego dla 48 % uczniów (631 osób) waga pełnego tornistra szkolnego nie przekraczała 10 % masy ciała ucznia, dla 38 % uczniów (500 osób) waga pełnego tornistra szkolnego mieściła się w zakresie od 10 do 15% masy ciała ucznia, natomiast dla 14 % uczniów (182 osób) waga pełnego tornistra szkolnego stanowiła ponad 15 % masy ciała ucznia i byli to w większości uczniowie klas I-IV szkoły podstawowej. Ważenia dokonano w gabinetach medycznych funkcjonujących na terenie szkół wszyscy uczniowie objęci badaniem mieli możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w indywidualnych szafkach uczniowskich, bądź w wyznaczonych miejscach w klasach lekcyjnych (dotyczy uczniów klas I-III). Tornister stanowi nieodzowny atrybut każdego ucznia. Jego waga, odpowiednie dopasowanie oraz właściwe użytkowanie odgrywają ogromną rolę w utrzymaniu prawidłowej postawy oraz

zapobieganiu skrzywienia kręgosłupa. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga plecaka nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała ucznia.

Problem przeciążonych tornistrów dzieci pozostaje aktualną kwestią, która może mieć negatywne skutki zdrowotne w przyszłości. Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy. Na przekroczenie wagi tornistrów/plecaków uczniów mają wpływ przede wszystkim czynniki takie jak:

- obciążenie podręcznikami i zeszytami z przedmiotów, które nie były ujęte w programie nauczania w danym dniu;
- noszenie dodatkowych słowników i książek;
- noszenie przedmiotów niezwiązanych bezpośrednio z programem nauczania, takich jak: pamiętniki, albumy, zabawki;
- rodzaj materiału, z jakiego został wykonany tornister lub plecak (waga pustego tornistra waha się od 0,5 kg do 2 kg);
- niewystarczający nadzór opiekunów nad zawartością tornistrów;
- niekorzystanie z możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów w szkołach.

W 2023 r. we wszystkich szkołach skontrolowanych pod kątem realizacji zapisu § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach była zapewniona możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych, nie jest to jednak efektywne rozwiązanie problemu przeciążonych uczniowskich tornistrów i plecaków. Dyrektorzy szkół informują, iż w wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników na terenie placówki, ponieważ program nauczania wymaga zabrania podręcznika i wykonania zadania lub nauki na kolejny dzień.

VIII.6.5. Odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego: ustala długość przerw międzylekcyjnych, organizuje przerwy w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły lub placówki. Jeżeli pozwalają na to warunki atmosferyczne, umożliwia się uczniom przebywanie w czasie przerw w zajęciach na świeżym powietrzu. W 24 szkołach poddanych kontroli w 2023 roku, odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych trwający 10 minut i jedną przerwę dłuższą niż 10 minut zapewnia 21 placówek, a przerwy krótsze niż 10 minut, ale co najmniej jedną przerwę 15-20 minutową zapewniają 3 szkoły, wszystkie placówki zapewniają uczniom możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu.

VIII.6.6. Posiadanie certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

Wzorem lat poprzednich w 2023 roku sprawdzono procent mebli szkolnych oraz urządzeń i sprzętu sportowego, posiadających certyfikaty:

- z 47 skontrolowanych placówek, żadna nie posiadała mebli zakupionych przed 1997 rokiem (bez certyfikatów); 37 placówek posiadało w 100 %, 6 powyżej 50 %, 2 do 50 % i 2 do 25 % mebli zakupionych po 1997 roku, z czego w 39 placówkach wszystkie meble zakupione po 1997 roku posiadały certyfikaty;
- z 44 skontrolowanych placówek, 1 przedszkole zlokalizowane na obszarze wiejskim posiadało wyłącznie urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony przed 1997 rokiem (bez certyfikatów); 37 placówek posiadało w 100 %, 3 powyżej 50 %, 3 do 50 % urządzeń i sprzętu sportowego zakupionych po 1997 roku, z czego w 35 placówkach urządzenia i sprzęt sportowy w 100 % posiadały certyfikaty.

VIII.6.7. Wykonane badania, oznaczenia

W 2023 roku w trakcie kontroli sanitarnych mierzono:

- temperaturę otoczenia w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia oraz temperaturę wody przy umywalkach dla dzieci oraz otoczenia w salach pobytu dzieci i młodzieży - ogółem wykonano 405 takich pomiarów;
- powierzchnię i wysokość pomieszczeń, odległość miejsca składowania odpadów od okien i drzwi pomieszczeń przeznaczonych na pobyt i od granicy sąsiedniej działki, odległości w pracowniach komputerowych - łącznie dokonano 357 takich pomiarów;
- ergonomię stanowiska pracy ucznia - pomiar wysokości siedziska krzesła i wysokości płyty roboczej stołu – łącznie oceniono 827 stanowisk;
- ciężar tornistra szkolnego w odniesieniu do masy ciała ucznia – sprawdzano wagę pustego i pełnego tornistra oraz wagę ucznia - badaniem objęto 1313 uczniów, wykonano 3556 pomiarów.

Ogółem wykonano 2287 badań i 5145 oznaczeń fizycznych (w 2022 roku 1713 badań i 5232 oznaczenia fizyczne).

VIII.6.8. Zagęszczenie w klasach, zmianowość, dojazd dzieci do szkoły

Jeżeli chodzi o zagęszczenie uczniów w klasach lekcyjnych przepisy prawa nie regulują wielkości sal lekcyjnych w szkołach, ani nie ustalają minimalnej powierzchni sali dydaktycznej, jaka powinna przypadać na jednego ucznia. W trakcie kontroli przygotowania szkół do roku szkolnego 2023/2024 wykazano, iż tylko w 6 z 25 skontrolowanych szkół zapewniono 100 % sal lekcyjnych, w których na jednego ucznia przypada co najmniej 2,5m² powierzchni, natomiast 11 szkół zapewnia powyżej 50% sal lekcyjnych, gdzie na jednego ucznia przypada 2,5 m² powierzchni. Trudność zachowania powyższego wskaźnika wynika przede wszystkim z liczby

uczniów w klasie, która niejednokrotnie przekracza 30 osób (dotyczy klas od IV szkoły podstawowej wzwyż).

Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe gmina ma obowiązek ustalenia sieci publicznych szkół podstawowych w taki sposób, aby umożliwić wszystkim dzieciom wypełnianie obowiązku szkolnego, że spełnieniem warunku, że droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:

- 1) 3 km – w przypadku uczniów klas I–IV szkół podstawowych
- 2) 4 km – w przypadku uczniów klas V i VIII szkół podstawowych,

z posiadanej z tym zakresie wiedzy, wszystkim dzieciom dojeżdżającym do szkół na terenie powiatu pilskiego, w przypadku których została przekroczona powyższa odległość szkoła zapewnia dojazd i powrót ze szkoły własnym lub wynajętym środkiem transportu.

VIII.7. Dożywianie dzieci i młodzieży

W roku 2023 prowadzono ocenę dożywiania uczniów w szkołach. Dane liczbowe w zakresie liczby uczniów korzystających z różnych form dożywiania w porównaniu z rokiem 2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Dożywianie uczniów w szkołach w latach 2022-2023

Rok	PROWADZENIE DOŻYWIANIA W SZKOŁACH								Liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowanych
	Wydawanie ciepłych posiłków				Organizowanie śniadań		Podawanie napoju		
	Liczba skontrolowanych placówek	Liczba uczniów korzystających ogółem	w tym korzystających:		Liczba placówek	Liczba korzystających	Liczba placówek	Liczba korzystających	
			Z obiadów pełnych	Z posiłków jednodaniowych					
2022	21	2586	2278	308	10	162	14	2600	263
2023	17	2521	2391	130	5	112	14	2979	395

Na 17 skontrolowanych w tym zakresie szkół, ciepłe posiłki, przygotowywane na miejscu zapewniało 13 placówek oświatowych, do 3 posiłki były dowożone w formie cateringu, a w 1 przypadkach spożywane poza placówką – łącznie z ciepłych posiłków korzystało 2521 dzieci i młodzieży. Śniadania organizowano w 5 placówkach, z których korzystało łącznie 112 dzieci i młodzieży. Napoje ciepłe i zimne poza napojami podawanymi do posiłków, zapewniało 14 placówek i korzystało z nich 2979 uczniów. Ponadto na terenie 15 placówek jest zapewniony stały dostęp do wody pitnej w formie poideł lub wody w dzbankach.

Z posiłków dofinansowywanych w roku 2023 korzystało łącznie 395 dzieci i młodzieży. Dodatkowo, podobnie do lat ubiegłych uczniowie klas I-V szkół podstawowych uczestniczyli w programie "Nowy program dla szkół- warzywa, owoce i produkt mleczny" dla uczniów klas I-V szkół podstawowych.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów dwudaniowych przygotowywanych na miejscu (szkoły publiczne) lub dostarczanych w formie cateringu (szkoły niepubliczne). Jeżeli chodzi o szkoły ponadpodstawowe, w większości nie oferują dożywiania w formie ciepłych posiłków - obiadów, ale w większości na ich terenie dostępne są automaty z żywnością lub działalność prowadzą sklepiki szkolne.

Od 1 września 2022 r. szkoły podstawowe z wyjątkiem szkół podstawowych dla dorosłych oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, mają obowiązek zapewnia uczniom jednego gorącego posiłku w ciągu dnia i stworzenia możliwości jego spożycia w czasie pobytu w szkole. Korzystanie z posiłku w szkole jest dobrowolne i odpłatne.

VIII.8. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

Substancje chemiczne i ich mieszaniny jako wyposażenie pracowni chemicznych w roku 2023 posiadało 16 kontrolowanych szkół. W pracowniach znajdowały się aktualne spisy posiadanych substancji chemicznych, wymagane karty charakterystyki, substancje niebezpieczne były właściwie oznakowane i przechowywane. W widocznych miejscach znajdowały się instrukcje bhp oraz apteczki z podstawowymi materiałami do udzielania pierwszej pomocy, sale zajęć wyposażono w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono. Uczniowie nie mieli bezpośredniego kontaktu z substancjami i preparatami chemicznymi, gdyż wszystkie doświadczenia wykonywane były przez nauczycieli chemii lub przedstawiane z wykorzystaniem filmów instruktażowych.

VIII.9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Wszystkie skontrolowane w roku 2023 turnusy wypoczynku zimowego i letniego zostały zgłoszone do elektronicznej bazy wypoczynku MEN. W sumie skontrolowano 45 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży (w 2022 r. - 36), w tym 15 turnusów wypoczynku zimowego oraz 30 turnusów wypoczynku letniego, w których uczestniczyło łącznie 1410 dzieci i młodzieży (w 2022 r. - 1202), w większości były to półkolonie w miejscu zamieszkania, odbywające się w cyklach 5 dniowych od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 do 16:00.

Placówki, w których wypoczywały dzieci i młodzież zostały przygotowane właściwie oraz zapewniały bezpieczne warunki pobytu. Organizatorami wypoczynku były stowarzyszenia, uczniowskie kluby sportowe, osoby fizyczne i prawne. Dla uczestników organizowane były zajęcia odbywające się zarówno na terenie obiektów zgłoszonych jako miejsca odbywania wypoczynku: sportowe, językowe, muzyczne, plastyczne, taneczne, ekologiczne, informatyczne,

programistyczne, gry i zabawy kreatywne oraz poza terenem tych obiektów – lodowisko, park wodny, park linowy, sala zabaw i trampoliny w obiekcie zamkniętym, kino, kąpielisko strzeżone, kręgielnia. Kontrole prowadzone były wspólnie z Sekcją Higieny Żywności i Żywienia, Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile.

W czasie wypoczynku nie odnotowano wypadków, urazów, chorób czy zatruc pokarmowych. Organizatorzy wypoczynku zapewnili opiekę medyczną i wychowawczą. Zajęcia prowadzone były pod okiem wychowawców - nauczycieli lub instruktorów. Wszystkim uczestnikom zapewniono ciepłe posiłki w większości w formie cateringu.

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia przeprowadziła 26 kontroli warunków w jakich prowadzone jest żywienie uczestników. Warunki sanitarne wydawania posiłków oraz organizacja miejsc spożywania posiłków nie budziły zastrzeżeń. Na wszystkich turnusach pozostawiono materiały informacyjne – ulotki i plakaty poruszające tematykę zasad zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób odkleszczowych, bezpiecznych wakacji - wpływu nadmiernej ekspozycji ciała na promienie słoneczne, bezpiecznego pobytu nad wodą, w lesie, w górach. Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przygotowała i przeprowadziła łącznie 42 zajęcia edukacyjne dla uczestników wypoczynku, poruszające tematykę bezpiecznego wypoczynku, z czego 19 z udziałem przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Pile.

Przeprowadzając kontrole, zwracano uwagę na stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, warunki do prowadzenia żywienia, dokumentację do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu oraz formę zapewnienia opieki medycznej uczestnikom wypoczynku. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych oraz technicznych. Porównanie ilości turnusów i liczby uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2022 i 2023 zestawiono w tabeli 25.

Tabela 25. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2022 i 2023

Rodzaj placówek	Rok 2022		Rok 2023	
	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku
wypoczynek zimowy	5	207	15	519
wypoczynek letni	31	995	30	891
RAZEM	31	1202	31	1410

VIII.10. Interwencje

W roku 2023 bezpośrednio do Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Pile wpłynęło 10 informacji, dotyczących nieprzestrzegania prawidłowych warunków higienicznosanitarnych na terenie placówek z terenu powiatu, były to w większości skargi anonimowe, które dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w świetlicy szkolnej;
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego w sanitariacie;
- niewłaściwego stanu sanitarnego pracowni: chemicznej i fizycznej;
- niewłaściwych warunków pobytu dzieci;
- niewłaściwego stanu sanitarnego sal lekcyjnych;
- braku osłon na elementach grzejnych;
- niskiej temperatury otoczenia w salach pobytu oraz sanitariacie;
- niskiej temperatury wody przy umywalkach w sanitariacie dla dzieci;
- nieszczotkowania zębów przez dzieci w przedszkolu;
- niewłaściwego użytkowania naczyń jednorazowych;
- za małych porcji posiłków dla dzieci;
- umiejscowienia rośliny silnie trującej w sali pobytu;
- problemu wszawicy w placówce.

W związku z powyższym w każdym przypadku podjęto działania zmierzające do weryfikacji wiarygodności powziętych informacji, a w przypadku ich zasadności w ramach posiadanych kompetencji oraz zgodnie z zakresem regulacji prawnych wdrożono tryb zmierzający do poprawy warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

W przypadku wszawicy, której przypadki nie są objęte zakresem działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, za każdym razem udzielane są informacje dotyczące profilaktyki i zwalczania wszawicy w formie ulotek, materiałów edukacyjnych oraz przedstawiane jest stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.

VIII.11. Współpraca z innymi sekcjami, instytucjami i mediami

W roku 2023 Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży współpracowała z innymi sekcjami - Higieny Żywności i Żywienia, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Higieny Pracy.

W zakresie wspólnych kontroli z:

- Sekcją Higieny Żywności i Żywienia – przeprowadzono ogółem 64 kontrole w szkołach i innych placówkach posiadających bloki żywieniowe lub miejsca wydawania posiłków oraz organizacji żywienia w miejscach zorganizowanego wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, w roku sprawozdawczym podczas bieżących kontroli, nie wykazano nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze;

- Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadzono 83 kontrole obiektów stałych oraz wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży;
- Sekcją Higieny Pracy – wykonano 2 kontrole kompleksowe placówek oświatowych posiadających warsztaty pracy.

W roku 2023 wzorem lat ubiegłych Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży współpracowała z Komendą Powiatową Policji w Pile w zakresie kontroli bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży, Urzędami Miast i Gmin, dyrektorami szkół i innych placówek. Współpraca polegała na wzajemnej wymianie informacji w ramach posiadanych kompetencji, dotyczących prawidłowego funkcjonowania placówek nauczania i wychowania m. in.

- do organu prowadzącego szkoły podstawowe na terenie miasta skierowano wystąpienie pokontrolne, dotyczące niezapewnienia opieki stomatologicznej nad uczniami;
- do organu prowadzącego zespół szkół niepubliczny skierowano wystąpienie pokontrolne, dotyczące niezapewnienia opieki zdrowotnej nad uczniami, zarówno profilaktycznej opieki zdrowotnej jak i opieki stomatologicznej;
- do organu prowadzącego przedszkole skierowano wystąpienie pokontrolne, dotyczące niezapewnienia odpowiedniej powierzchni sal pobytu w stosunku do ilości przebywających w nich dzieci;
- do organów nadzorujących pracę żłobków i przedszkoli (gmina, Kuratorium Oświaty) do wykorzystania służbowego w ramach posiadanych kompetencji przekazano informacje, dotyczące niezarejestrowanej działalności, polegającej na opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz dziećmi w wieku przedszkolnym;
- do dyrektorów szkół wytypowanych do oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów wystosowano pisma informacyjne o zamiarze przeprowadzenia powyższej oceny oraz wariantach jej wykonania;
- do dyrektora przedszkola publicznego przesłano ulotki informacyjne oraz stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia, obejmujące tematykę wszawicy,
- do dyrektorów szkół funkcjonujących na terenie powiatu przesłano pismo z informacją o fałszywych wiadomościach przesłanych do szkół, a dotyczących badań przesiewowych w kierunku gruźlicy.

Na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym PSSE zamieszczano informacje, dotyczące działań prowadzonych w ramach kontroli wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, a także działaniami inspekcyjnymi prowadzonymi w zakresie Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży pod hasłem #SANEPIDWSZKOLE. Zaktualizowano informacje dostępne na stronie internetowej PSSE w zakładce Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży.

Podsumowanie

W 2023 roku w znacznej większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Organy prowadzące placówki oświatowe, dbając o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży w ramach posiadanych środków finansowych dokonują sukcesywnych remontów, w tym modernizacji, bieżących napraw i konserwacji pomieszczeń i ich wyposażenia, zakupu i wymiany zużytego wyposażenia. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach wpływ mają podejmowane prace naprawczo - remontowe, realizowane także dzięki regularnym kontrolom organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz decyzjom Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, nakazującym podjęcie działań naprawczych.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowali także działania o charakterze edukacyjnym, w tym przekazywali materiały informacyjne dotyczące m.in. prewencji pedikulozy, aspektów zdrowotnych związanych z obciążeniem ciała ucznia ponadnormatywnym ciężarem tornistra, sposobami niwelacji zbyt dużej wagi tornistra, a także udzielali instruktaży, dotyczących właściwego przygotowania ergonomicznego stanowiska pracy ucznia oraz cech dobrego tornistra i sposobu jego praktycznego pakowania.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zakres działania w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określa ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023 r., poz. 338 z późn. zm.).

Zadania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2023 r. obejmowały w szczególności:

1. opiniowanie miejscowych planów zagospodarowanie przestrzennego;
2. uczestniczenie w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących potencjalnie znacząco pogorszyć stan środowiska;
3. uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczącej budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych (obiekty przemysłowe, obiekty służby zdrowia, użyteczności publicznej, oświaty i wychowania, obiekty nauki, obiekty usługowe);
4. uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych różnego przeznaczenia;
5. wydawanie opinii/decyzji o spełnieniu wymagań obowiązujących przepisów w lokalach żłobków, przedszkoli, punktów przedszkolnych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych i innych placówek oświatowych; lokalach przeznaczonych na prowadzenie działalności leczniczej; obiektach produkcji i obrotu artykułami spożywczymi oraz innych lokali i zakładów usługowych;
6. uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
7. współpraca z organami administracji państwowej i lokalnej oraz innymi organami inspekcji.

Podczas realizacji swoich zadań skupiano się przede wszystkim na ochronie zdrowia ludzi poprzez egzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska dla ww. kierunków działania.

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 16 opinii sanitarnych dotyczących uzgodnienia projektów technologicznych oraz budowlanych. Były to m.in. projekty technologii obiektów związanych z produkcją i obrotem artykułami spożywczymi, modernizacji stacji uzdatniania wody, klubu malucha oraz niepublicznego żłobka i przedszkola; projekty budowlane dotyczące przebudowy pomieszczeń na pracownię angiografii oraz przebudowy pomieszczeń na potrzeby oddziału kardiologii oddziału Szpitala Specjalistycznego w Pile. Wśród

wydanych 16 opinii sanitarnych w 5 opiniach odmówiono uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. W dokumentacji projektowej stwierdzono szereg nieprawidłowości oraz niespełnienie warunków wynikających z przepisów szczególnych, które dyskwalifikowały projektowane pomieszczenia na prowadzenie w nich danej działalności. W ogólnej liczbie 16, wydano 4 opinie sanitarne z zastrzeżeniami dotyczącymi pomieszczeń przeznaczonych na działalność z danego zakresu. Zastrzeżenia dotyczyły przede wszystkim: wentylacji pomieszczeń sanitarnych; wentylacji pomieszczeń przeznaczonych na usługi oraz pomieszczeń przeznaczonych na pracę bądź inne zastrzeżenia wynikające z rodzaju danej działalności.

Pozostałe przedłożone dokumentacje projektowe zostały uzgodnione pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, spełniały one wymagania określone obowiązującymi przepisami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile sprawując zapobiegawczy nadzór sanitarny w 2023 roku uczestniczył w 21 kontrolach obiektów zgłoszonych do użytkowania. Wydano 19 opinii sanitarnych, 1 decyzję oraz 1 pismo. Na ogólną liczbę 21 kontroli składa się:

- 9 opinii sanitarnych wydanych w związku z art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682 z późn zm.), stwierdzających zgodność wykonania obiektu budowlanego z przedstawioną dokumentacją, tj. projektem budowlanym. W 9 przypadkach dokumentacja uzgodniona była przez rzeczoznawcę, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakresie budowlanym;
- 1 opinia sanitarna wydana w związku z art. 100 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2022r., poz. 2301) – dla pomieszczeń przeznaczonych na aptekę ogólnodostępną;
- 4 opinie sanitarne wydane w związku z art. 168 ust. 4 pkt 3 lit. d ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r., poz. 1082 z późn. zm.) dotyczące: pomieszczeń przeznaczonych na prowadzenie niepublicznych policealnych szkół; pomieszczeń przeznaczonych na prowadzenie placówki kształcenia ustawicznego oraz pomieszczeń przeznaczonych na niepubliczna szkołę językową;
- 4 opinie sanitarne wydane w związku z art. 168 ust. 4 pkt 3 lit. d ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r., poz. 900 z późn. zm.) dotyczące pomieszczeń przeznaczonych na niepubliczne przedszkola zlokalizowane na terenie miasta;
- 1 opinia sanitarna wydana w związku z art. 1 i 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023 r., poz. 338 z późn. zm.) dla pomieszczeń po zmianie sposobu użytkowania pomieszczeń szkoły na pomieszczenia przedszkola;
- 1 decyzja wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w związku z art. 25 ust. 2a pkt 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U.

z 2023 r., poz. 204 z późn. zm.) i dotyczyła niepublicznego żłobka zlokalizowanego na terenie miasta Piły. Wydana decyzja stwierdzała spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych w kontrolowanych pomieszczeniach;

- 1 pismo wydane zostało w związku z kontrolą pomieszczeń przewidzianych na prowadzenie Szkoły Policealnej w Pile. W piśmie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile poinformował, że w chwili obecnej nie może potwierdzić występowania bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy, spełniających wymagania określone w przepisach w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, przepisach o ochronie środowiska, przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przepisach techniczno-budowlanych, dla pomieszczeń przewidzianych na prowadzenie Szkoły Policealnej. W trakcie kontroli ww. pomieszczeń, organ stwierdził, że pomieszczenia przewidziane na prowadzenie Szkoły Policealnej znajdują się w dobrym stanie technicznym, nie spełniają one jednak wymagań określonych w obowiązujących przepisach techniczno-budowlanych, a w szczególności §85 ust. 2, §147 ust. 2, §155 ust. 3, §268 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225). Spełnienie przez ww. pomieszczenia wymagań określonych w obowiązujących przepisach techniczno-budowlanych wymaga wykonania niezbędnych robót remontowych.

Ponadto w 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 3 postanowienia oraz 21 zawiadomień o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu. Obiekty budowlane realizowane były na podstawie opracowanej i uzgodnionej dokumentacji projektowej. Uzgodnienia dokonywane były głównie przez rzeczoznawcę d/s sanitarnohigienicznych lub przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Kontrolowane obiekty posiadały decyzję o pozwoleniu na budowę wydaną przez stosowny urząd bądź też zaświadczenie o nie wniesieniu sprzeciwu do zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania, wydane przez stosowny urząd. Obiekty realizowane były zgodnie z założeniami projektowymi uzgodnionymi przez rzeczoznawcę d/s higienicznych i zdrowotnych lub przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023r., poz. 1094 z późn. zm.) Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wypowiadają się w formie opinii sanitarnej co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgodnienia warunków

higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W roku analizowanym 2023 wydano ogółem 105 opinii sanitarnych w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz 10 pism podtrzymujących stanowisko wyrażone w opinii. Na ogólną liczbę ww. 105 opinii:

- 3 stwierdzają konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i podają zakres raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko;
- 93 opinie proponują odstąpić od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- 9 opinii dotyczyło uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 121 postanowień dotyczących uzgodnienia warunków zabudowy, na terenie dla którego brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danej inwestycji. Wśród ogólnej liczby 121 postanowień, 24 zajęte stanowiska dotyczyły uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych lokalizacji inwestycji celu publicznego. Postanowienia wydane jako pozytywne, we wszystkich 121 rozpatrywanych przypadkach.

W 2023 r. w Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Pile, w Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, analizie i ocenie poddano 34 wnioski dotyczące zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 19 wniosków dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego danej gminy. Łączna zajętych stanowisk wynosi 53. Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023r., poz. 1094 z późn. zm.) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile rozpatrzył 19 wniosków oraz ustalali zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla danej gminy.

Ponadto w 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 3 uzgodnienia w formie opinii sanitarnej, dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2023 wydano ogólnie 37 decyzji płatniczych opłat za wykonywane czynności w pionie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a mianowicie: za czynności związane z kontrolą

obiektu/pomieszczeń w związku z dopuszczeniem go/ich do użytkowania oraz za uzgodnienie projektu technologicznego/budowlanego.

Ponadto w 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 4 decyzje dotyczące ustawienia tymczasowych, nieskanalizowanych ustępów publicznych w postaci przenośnych kabin sanitarnych na skanalizowanych terenach publicznych miasta Piły.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile w analizowanym 2023 r. wydał:

- 2 opinie sanitarne stwierdzające spełnienie wymagań określonych w przepisach w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, przepisach o ochronie środowiska, przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i przepisach techniczno-budowlanych, zapewniających bezpieczne i higieniczne warunki nauki i pracy dla Publicznej Szkoły Policealnej zlokalizowanej w dwóch różnych budynkach na terenie miasta;
- 1 opinię stwierdzającą spełnienie wymagań określonych w przepisach w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, przepisach o ochronie środowiska, przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i przepisach techniczno-budowlanych, zapewniających bezpieczne i higieniczne warunki nauki i pracy dla dydaktycznych, sali ćwiczeń z sanitariatami wraz z rozbudową klatki schodowej pomiędzy segmentami C i D dla nowo rejestrowanego kierunku w Technikum Zawodowym – technik rachunkowości prowadzonego przez osobę fizyczną w Pile.

Stanowiska wydane były na podstawie będącej w posiadaniu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile dokumentacji w ww. sprawie (dokumentacja projektowa, protokoły kontroli);

- 3 postanowienia, z których dwa dotyczyły zawieszenia na wniosek strony postępowania w sprawie uzgodnienia projektu technologicznego dotyczącego niepublicznego żłobka oraz projektu technologicznego dotyczącego pomieszczeń przeznaczonych na Poradnię Stomatologiczną. Jedno postanowienie dotyczyło podjęcia zawieszono wcześniej postępowania w sprawie uzgodnienia projektu technologicznego pomieszczeń przeznaczonych na niepubliczny żłobek.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał w 2023 r. 19 pism związanych m.in. ze współpracą z urzędami miejskimi, gminnymi; współpracą z własnymi jednostkami Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej; współpracy z interesantami, współpracy z innymi instytucjami.

Tabela 26. Liczba opinii, postanowień, decyzji i pism w latach 2022-2023

Wyszczególnienie		2022 r.	2023 r.
Ogółem uzgodniono i zaopiniowano w drodze decyzji, postanowień i opinii sanitarnych		365	419
w tym w drodze opinii sanitarnej:	dokumentacje projektowe	10	16
	projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	37	34
	konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	3	3
	odstąpienie od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	76	93
	kontrole obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania	11	9
	dotyczące innych spraw	9	16
	dokumentacja dotycząca środowiskowych uwarunkowań inwestycji	9	9
	uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	30	-
w drodze postanowienia:	warunki zabudowy dla terenów, dla których brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	86	121
	o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu	20	3
	dotyczące innych spraw	-	3
w drodze zawiadomienia:	o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu	-	21
w drodze decyzji:	decyzje opłatowe	30	37
	decyzja odbiorowa	2	1
	dotyczące innych spraw	3	4
pisma	uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	-	19
	współpraca urzędy miejskie, gminne, starostwo,	2	7
	współpraca interesanci	10	11
	współpraca z innymi instytucjami	2	1
	współpraca z własnymi jednostkami PSSE, WSSE,	-	1
	dotyczące innych spraw/podtrzymanie stanowiska	25	10

X. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile wykonuje badania laboratoryjne zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania określonymi w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. Wysokie kompetencje personelu do wykonywania ważnych wyników analiz potwierdza Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji oraz pozytywne wyniki uzyskiwane w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Wykaz badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 616, wydanie 24 z dnia 21 lipca 2023 r.

W 2023 r. Laboratorium potwierdziło kompetencje techniczne do wykonywania badań poprzez udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

1. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.
2. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody pitnej (bakterie grupy *coli*, *Escherichia coli*, *enterokoki*, ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C i 22°C, *Legionella sp.*, *Clostridium perfringens*, *Pseudomonas aeruginosa*).
3. Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o. /PT 011/ - dla oznaczeń fizykochemicznych wody (pH, przewodność, barwa, mętność, wapń, magnez, żelazo ogólne, mangan, twardość ogólna, utlenialność, chlorki, jon amonowy, azotany, azotyny, cyjanki wolne, siarczany).
4. Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej – Program POLMICRO/SSE 2023 - dla identyfikacji szczepów bakteryjnych (obecność pałeczek *Salmonella* i *Shigella*).
5. Badania biegłości w ERA A Waters Company w zakresie oznaczania manganu i mętności – oznaczenia w zakresie akredytacji A2LA 1539.01.

W ramach unijnego Projektu Nr POIS.11.03.00-00-0192/22 pn. „Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania” zakupiono i zainstalowano w Oddziale Laboratoryjnym:

- zestaw chromatografu cieczowego sprzężonego ze spektrometrem mas (LC/MS/MS);
- windę przeznaczoną do transportu próbek wody;
- klimatyzatory w 12 pomieszczeniach laboratoryjnych.

Zestaw LC/MS/MS posłuży do wdrożenia nowych metod i technik badawczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Umożliwi oznaczanie substancji perfluorowanych (PFAS), kwasów halogenooctowych i bisfenolu A oraz pozwoli na wykonywanie obecnie oznaczanych parametrów (oznaczenia wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych) z lepszą oznaczalnością i precyzją). Montaż dźwigu platformowego pionowego (windy) umożliwi bezpieczny transport próbek wody oraz ułatwi pracę osobom pobierającym próbki. Instalacja klimatyzatorów w pomieszczeniach laboratoryjnych ułatwi zapewnienie właściwych warunków środowiskowych dla wykonywania badań oraz komfortu pracy personelu, szczególnie w okresie letnim.

X.1. Laboratorium Badania Wody

W ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną w obszarze zadań realizowanych z zakresu zdrowia publicznego oraz w ramach działalności usługowej wykonywano badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z pływalni i z kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

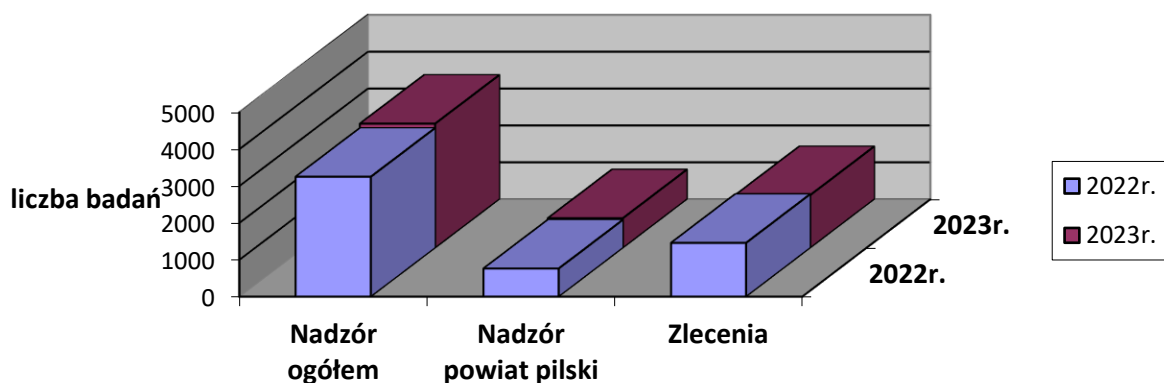
Badania próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego wykonywano dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w Pile, Chodzieży, Czarnkowie, Międzychodzie, Wągrowcu i Złotowie.

Wykonano 4800 badania, co stanowi 1,9 % wzrost ogólnej ilości badań w stosunku do roku ubiegłego. Wzrost badań wystąpił w części nadzorowej - ok. 3,6 %, zaś w części usługowej zanotowano ok. 1,9% spadek. W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 3369 badań próbek wody, a na zlecenie 1431 badań. Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 27. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2022 i 2023

Rodzaj badań	Ilość badań wykonanych					
	W ramach nadzoru				Na zlecenia	
	dla PSSE: Pila, Chodzież, Czarnków, Złotów, Międzychód, Wągrowiec		dla PSSE Pila			
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Chemiczne	584	611	83	92	339	342
Fizyczne	1145	1128	280	279	362	330
Mikrobiologiczne	1522	1630	399	434	757	759
Ogółem:	3251	3369	762	805	1458	1431

*badania przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w Oddziale Laboratoryjnym

Wykres 6. Badania laboratoryjne przeprowadzone w latach 2022 i 2023

X.2. Laboratorium Mikrobiologii

Wykonywano laboratoryjne badania sanitarno-epidemiologiczne, zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Badania wykonywane były w ramach nadzoru epidemiologicznego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w Pile, Chodzieży, Czarnkowie, Międzychodzie i Złotowie.

W ramach działalności usługowej prowadzono badania kału do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz badania skuteczności sterylizacji. Dodatkowo wykonywano badania skuteczności sterylizacji na potrzeby kontroli wewnętrznej Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Pile. Zanotowano spadek ilości badań wykonywanych z nadzoru oraz na zlecenia w odniesieniu do roku ubiegłego. Ogółem wykonano 10253 badania, co stanowi 11,6 % spadek ilości badań.

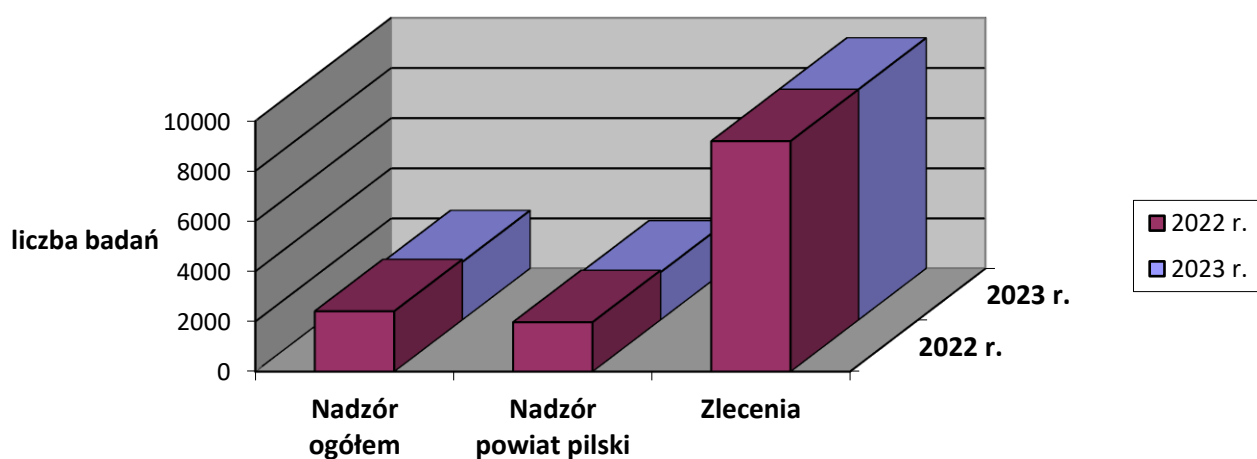
W ramach nadzoru wykonano 2025 badań w kierunku obecności pałeczek *Salmonella*, *Shigella* (4,8 % spadek), 285 badań skuteczności sterylizacji w ramach kontroli wewnętrznej (1,4% wzrost) oraz 7943 badania na zlecenia (13,6% spadek).

Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań w porównaniu do roku ubiegłego przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 28. Badania laboratoryjne przeprowadzone w 2022 i 2023 roku

Rodzaj badań	Ilość badań wykonanych					
	W ramach nadzoru				Na zlecenia	
	dla PSSE: Piła, Chodzież, Złotów, Czarnków, Międzychód		dla PSSE w Pile			
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Badania w kierunku skuteczności sterylizacji	281*	285	281*	285	560	545
Badania w kierunku obecności pałeczek <i>Salmonella</i> , <i>Shigella</i>	2127	2025	1692	1614	8632	7398
Ogółem:	2408	2310	1973	1899	9192	7943

*badania przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w Oddziale Laboratoryjnym

Wykres 7. Badania laboratoryjne przeprowadzone w latach 2022 i 2023

XI. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2023 ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu pilskiego. Realizowane przedsięwzięcia oparto o wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu oraz potrzeby środowiska lokalnego. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej inicjowali, koordynowali i przeprowadzali działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nikotynowa, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka chorób nowotworowych. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną, racjonalne odżywianie i higienę ciała. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych.

XI.1. Realizacja programów edukacyjnych o zasięgu krajowym

W 2023 roku realizowano pięć programów edukacyjnych o zasięgu krajowym, inicjowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny: Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”, Ogólnopolski program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, Ogólnopolski program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, Ogólnopolski program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”.

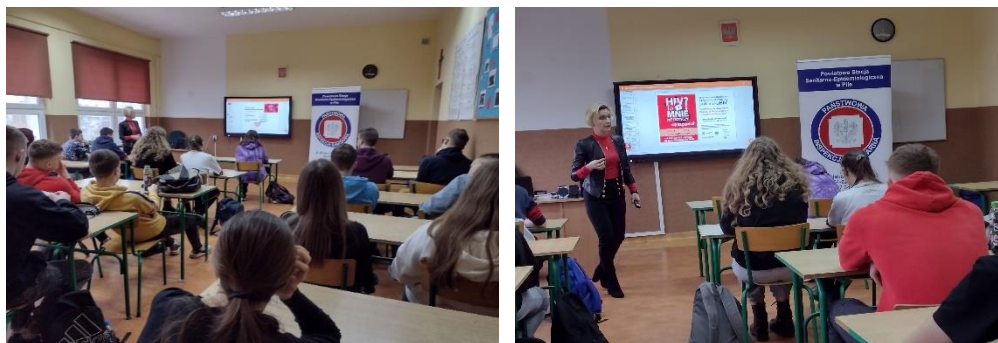
XI.1.1. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Zadania, które podejmowane są w ramach programu mają na celu wzrost poziomu wiedzy na temat wirusa HIV i choroby AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmianę postaw i zachowań ludzi młodych. Celem działań jest także promowanie testowania w kierunku HIV w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych na terenie całego kraju.

XI.1.1.1. Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2023”

Głównym celem akcji jest promowanie bezpiecznych zachowań w aspekcie zakażeń HIV, choroby AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową oraz przekazanie młodym osobom aktualnej wiedzy na temat HIV/AIDS. Przeprowadzono 8 zajęć edukacyjnych dla uczniów z 3 szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego (Zespół Szkół Ekonomicznych w Pile, Zespół Szkół w Łobżeniczy, Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile) oraz 2 wykłady dla młodzieży

z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Zorganizowano Punkt informacyjno-edukacyjny w Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile, w punkcie młodzież miała możliwość wzięcia udziału w konkursie w formie krzyżówki tematycznej. Informację o akcji „Bezpieczne Walentynki 2023”, aktualnej sytuacji epidemiologicznej, serię ulotek „Powiedz Stop Wirusom” w wersji elektronicznej oraz materiały kampanijne „Jedyny taki test” #jedynytakitest przesłano do 16 szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego i 10 redakcji lokalnych mediów.

Rycina 1 Zajęcia edukacyjne w Zespole Szkół w Łobżenicy

Na stronie internetowej i na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczono 18 informacji o akcji „Bezpieczne Walentynki 2023” wraz z materiałami informacyjno edukacyjnymi. Dystrybucję materiałów edukacyjnych prowadzono w 4 szkołach ponadpodstawowych, 2 placówkach służby zdrowia oraz w Punkcie informacyjno-edukacyjnym.

Rycina 2. Punkt informacyjno-edukacyjny w Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile

XI.1.1.2. Światowy Dzień AIDS - 01 grudnia 2023

Organizowane działania mają na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS oraz solidaryzowanie się z ludźmi dotkniętymi chorobą. W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS do wszystkich szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego i lokalnych mediów przesłano informacje o obchodach Światowego Dnia AIDS, a także informacje o Europejskim Tygodniu Testowania w kierunku wirusa HIV, Punkcie Konsultacyjno-

Diagnostycznym w Poznaniu, kampanii „Jedyny taki test” i XXX Konferencji „Człowiek żyjący z HIV w rodzinie i społeczeństwie”. Wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Pile zorganizowano Powiatową Olimpiadę Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS - wczoraj, dziś, jutro” dla uczniów klas I i II szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego. Olimpiada odbyła się w dniu 01 grudnia 2023 r. W etapie szkolnym Olimpiady wzięło udział 176 uczniów, a w etapie powiatowym 37 uczniów z 13 szkół ponadpodstawowych. Etap powiatowy Olimpiady odbył się w sali widowiskowej Powiatowego Centrum „Iskra” w Pile. Nagrody laureatom Olimpiady wręczono w dniu 07.12.2023 r., fundatorem nagród było Starostwo Powiatowe w Pile. Na zakończenie spotkania wyemitowano sondę uliczną „Co Polacy wiedzą na temat HIV/AIDS?” przygotowaną przez Krajowe Centrum ds. AIDS w ramach kampanii „Jedyny taki test”.

Rycina 3. Powiatowa Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS w Powiatowym Centrum „Iskra” w Pile

Przeprowadzono wykład pt. „Profilaktyka HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową” dla 30 studentów I roku kierunku pielęgniarstwa Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile. Głównym celem spotkania było uświadomienie przyszłego personelu medycznego na problematykę HIV/AIDS. Podczas spotkania omówiono schemat postępowania z materiałem potencjalnie zakaźnym (HIV/HBV/HCV). W Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile przeprowadzono 3 prelekcje dla uczniów technikum pod tytułem „Profilaktyka zakażeń HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową” wraz z ćwiczeniem „Mapa skojarzeń dotyczących HIV/AIDS, edukacją objęto 59 uczniów.

Rycina 4. Wykład dla studentów I roku kierunku pielęgniarstwa Akademii Nauk Stosowanych w Pile

W ramach nowej odsłony ogólnopolskiej kampanii „Jedyny taki test” dla środowiska medycznego „Jedyny test, którego prawdopodobnie nie zlecicieś”, przesłano informację do 37 lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, 3 jednostek szpitalnych i 2 poradni specjalistycznych. Informacja zawierała pakiet prasowy kampanii, plakaty, bannery internetowe, dwie zainscenizowane rozmowy pacjenta z lekarzem chorób zakaźnych, ulotkę „Diagnostyka HIV. Wskazania dla lekarzy” i informację o Punkcie Konsultacyjno-Diagnostycznym w Poznaniu. Przeprowadzono dystrybucję materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnych do 1 uczelni wyższej i 13 szkół ponadpodstawowych. Zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile 4 informacje dotyczące tematyki HIV/AIDS, na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile opublikowano 21 postów. Tematyka postów dotyczyła kampanii „Jedyny taki test” oraz Europejskiego Tygodnia Testowania w kierunku wirusa HIV, Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego w Poznaniu, obchodów Światowego Dnia AIDS i organizowanych konkursów dla młodzieży.

XI.1.1.3. Inne działania z zakresu profilaktyki HIV/AIDS

Zorganizowano 2 szkolenia w ramach Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - Kontra HIV” dla 56 uczniów technikum z Zespołu Szkół Technicznych w Pile. Głównym celem projektu jest uzyskanie przez młodzież aktualnej wiedzy na temat HIV/AIDS, nabycie umiejętności podejmowania świadomych decyzji zmniejszających ryzyko zakażenia wirusem HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową. Program szkoleń składał się z wykładu i zajęć warsztatowych, podczas których kształtowano asertywne zachowania, promowano postawę akceptacji wobec zakażonych oraz postawę szacunku wobec siebie i innych. Wszyscy uczniowie otrzymali dyplomy Młodzieżowych Liderów Zdrowia Kontra HIV uprawniające do edukacji rówieśniczej w zakresie profilaktyki HIV/AIDS.

Rycina 5 Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia -Kontra HIV” w Zespole Szkół Technicznych w Pile

Realizowano wojewódzki konkurs na rolę na media społecznościowe pod tytułem „Nie daj szansy AIDS”. Celem konkursu jest promowanie wśród młodego pokolenia mody na testowanie w kierunku HIV i zwrócenie uwagi na profilaktykę HIV/AIDS za pomocą nowoczesnych technik

i kanałów promocji. Zadanie konkursowe polegało na samodzielnym nagraniu i zmontowaniu tematycznej rolki na media społecznościowe. Adresatami XXI edycji konkursu byli uczniowie szkół ponadpodstawowych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęły 2 prace z jednej szkoły ponadpodstawowej. Komisja konkursowa przyznała I i II miejsce. Praca laureatki I miejsca, uczennicy z Zespołu Szkół Budowlanych w Pile została przesłana na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu.

Uroczyste podsumowanie etapu powiatowego konkursu i wręczenie nagród laureatom odbyło się w Powiatowym Centrum „Iskra” w Pile. Nagrody zostały ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Włączono się w realizację corocznej kampanii - Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS, która odbywa się w trzecią niedzielę maja. Ten dzień jest wyrazem pamięci o wszystkich, którzy odeszli z powodu choroby AIDS, jak również dziękujemy tym wszystkim, którzy angażują się w pomoc osobom żyjącym z HIV oraz ich bliskim. W 2023 r. dzień ten przypadł na 21 maja. Na stronie internetowej i na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczono informacje o Międzynarodowym Dniu Pamięci o Zmarłych na AIDS i na temat aktualnych kampanii medialnych realizowanych przez Krajowe Centrum ds. AIDS.

XI.1.2. Ogólnopolski polski program edukacyjny „Trzymaj Formę !”

Celem programu jest edukacja młodzieży szkolnej i ich rodzin w zakresie kształtowania nawyków zdrowotnych poprzez promocję aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program adresowano do młodzieży szkół podstawowych z klas V – VIII i ich rodziców. W powiecie pilskim w roku szkolnym 2022/2023 program realizowały 24 szkoły podstawowe, ogółem objęto 2339 uczniów. Zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile. Przekazano materiały edukacyjne wydane w ramach programu tj. 24 plakaty, 24 poradniki dla nauczycieli zawierających podstawy teoretyczne programu oraz 24 opracowania ze scenariuszami zajęć dla uczniów.

Rycina 6 . Szkolenie szkolnych koordynatorów programu „Trzymaj Formę!” w PSSE w Pile

Przeprowadzono 23 wizytacje w szkołach podstawowych wraz z oceną realizacji programu „Trzymaj Formę!”. W ramach programu realizowano Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia. Konkurs organizowany jest przez Główny Inspektorat Sanitarny, Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców oraz Wojewódzkie Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne jako inicjatywa towarzysząca Ogólnopolskiemu Programowi Edukacyjnemu "Trzymaj Formę!". Do konkursu zakwalifikowało się 7 szkół podstawowych z terenu powiatu pilskiego. Do etapu powiatowego zakwalifikowały się uczennice ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Pile oraz ze Szkoły Podstawowej w Wyrzysku. Konkurs przeprowadzono na platformie internetowej.

XI.1.3. Ogólnopolski program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych. Celem programu jest opóźnianie i zapobieganie inicjacji tytoniowej oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. W roku szkolnym 2022/2033 program do realizacji przyjęło 14 szkół podstawowych powiatu pilskiego. Działaniami programowymi objęto 576 uczniów klas IV szkół podstawowych, 418 rodziców i 14 nauczycieli. Program zawiera sześć scenariuszy zajęć do realizacji z uczniami oraz przewiduje organizację dwóch spotkań z rodzicami. W trakcie cyklu zajęć dzieci przeprowadzają wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty jakie generuje palenie papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów.

Rycina 7. Materiały programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Przekazano do szkół realizujących program 543 zeszyty ćwiczeń dla uczniów. Pozostałe materiały zostały udostępnione na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego, część szkół posiada także materiały tj. poradnik dla nauczyciela i plakaty z poprzednich edycji programu.

XI.1.4. Ogólnopolski program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Program adresowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat oraz ich rodziców i opiekunów. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W roku szkolnym 2022/2023 w programie wzięło udział 13 placówek przedszkolnych

i 31 nauczycieli. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 458 dzieci i 231 rodziców. Zorganizowano szkolenie dla 14 nauczycieli wychowania przedszkolnego w PSSE w Pile. Podczas szkolenia omówiono cel i metodykę realizacji programu, zaprezentowano materiały edukacyjne.

Przeprowadzono etap powiatowy wojewódzkiego konkursu pod tytułem „Eko jest lepsze!”. Zadanie konkursowe polegało na grupowym przygotowaniu i przedstawieniu teatryku kukielkowego na temat produktów ekologicznych i promowania zdrowego stylu życia. Na etap powiatowy wpłynęły prace konkursowe z 2 przedszkoli. W tych placówkach zorganizowano zajęcia edukacyjne dla dzieci przedszkolnych. W Publicznym Przedszkolu nr 18 w Pile odbyło się spotkanie pt. "Piramida Zdrowego Żywienia". Wszystkim dzieciom wręczono odbłaski a tym, które przygotowały teatryk kukielkowy pt. "Historia Pietruszki" w ramach konkursu "EKO jest lepsze!" wręczono dyplomy. Drugie spotkanie z dziećmi przedszkolnymi odbyło się w Publicznym Przedszkolu w Osieku nad Notecią. Omówiono temat ekologicznej hodowli zwierząt, ekologicznej uprawy roślin, przypomniano pojęcie produktu ekologicznego. Spotkanie było okazją do wręczenia dyplomów i nagrody w formie narzędzi ogrodniczych dzieciom, które przygotowały teatryk kukielkowy pt. "Na straganie". Praca konkursowa przedszkolaków z Publicznego Przedszkolu w Osieku nad Notecią reprezentowała powiat pilski w etapie wojewódzkim konkursu "EKO jest lepsze!".

Rycina 8 Spotkanie edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 18 w Pile i infografika omawianych zagadnień

XI.1.5. Ogólnopolski program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”

Głównym celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program adresowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat oraz ich rodziców.

W realizacji X edycji programu wzięło udział 13 szkół ponadpodstawowych: 4 szkoły branżowe, 4 licea i 5 szkół technicznych. Na realizację programu w 3 szkołach poświęcono od 10 do 12 godzin lekcyjnych, Program koordynowany był przez 7 nauczycieli, działaniami edukacyjnymi objęto 1426 uczniów. Realizacja programu odbyła się w oparciu o dostępne

materiały informacyjno-edukacyjne przekazane do szkół w poprzednich edycjach oraz na podstawie materiałów zamieszczonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile na stronie internetowej. Podczas X edycji przeprowadzono ankietę ewaluacyjną oceniającą program w 12 szkołach, ankietyzacją objęto 537 uczniów. Wśród najbardziej wartościowych treści programu młodzież wymieniła tematy dotyczące uzależnienia od nikotyny, alkoholu i narkotyków oraz wpływ tych substancji na zdrowie i życie dziecka podczas ciąży.

XI.2. Realizacja programów edukacyjnych o zasięgu wojewódzkim

W 2023 roku realizowano cztery programy edukacyjne o zasięgu wojewódzkim: Program edukacyjny „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”, Program edukacyjny „Znamię? Znam je!” Program edukacyjny „Mamo, Tato – co Wy na to?” i Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”.

XI.2.1. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych – dziewcząt i chłopców z klas I, rodziców uczniów oraz kadry pedagogicznej. Jego głównym zadaniem jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy oraz zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy w tym szczepień ochronnych przeciwko wirusom HPV.

W roku szkolnym 2022/2032 do realizacji programu przystąpiło 8 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego. Edukacją objęto 1256 uczniów. Szkolni koordynatorzy programu uczestniczyli w szkoleniu on – line - organizowanym przez Fundację „Gwiazda Nadziei”. Przekazano do szkół realizujących program materiały edukacyjne tj. plakaty, zakładki i ulotki dla uczniów. Nauczyciele w szkołach prowadzili tematyczne zajęcia z młodzieżą, wykłady, pokazy prezentacji multimedialnych, realizowano scenariusze zajęć zawarte w poradniku dla nauczyciela. Przeprowadzono 5 wizytacji w szkołach ponadpodstawowych wraz z oceną realizacji programu „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”.

XI.2.2. Program „Znamię! Znam je?”

Celem programu jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka oraz zachęcenie do regularnego badania skóry i przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem. Program skierowany jest głównie do młodzieży szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2022/2032 do realizacji programu przystąpiło 7 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego. Edukacją objęto 2232 uczniów. Przekazano do szkół realizujących program materiały edukacyjne tj. 7 plakatów, 7 poradników dla koordynatora oraz 2308 ulotek dla uczniów. Nauczyciele mogli także skorzystać z materiałów zamieszczonych na stronie internetowej programu tj. film i prezentacja multimedialna. Szkolni koordynatorzy programu uczestniczyli w szkoleniu on – line organizowanym przez Fundację „Gwiazda Nadziei”.

Rycina 9. Materiały programu edukacyjnego „Znamie! Znam je?”

XI.2.3. Program edukacyjny „Mamo, Tato – co Wy na to?”

Celem ogólnym Programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów dzieci 5-6 letnich na specyfikę ich rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy. W roku szkolnym 2022/2023 programem objęto 34 przedszkola i 11 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W ramach realizacji programu przeprowadzono 7 pogadanek dla 133 dzieci. Pomocą do realizacji treści programowych jest broszura dla dzieci oraz rodziców, która zawiera zagadnienia związane z higieną i żywieniem dzieci w wieku przedszkolnym, prawidłowym rozwojem mowy, szczepieniami ochronnymi i zdrowiem psychicznym. Ogółem programem objęto 995 dzieci przedszkolnych oraz 871 rodziców, łącznie 1866 osób. Przeprowadzono 30 wizytacji w placówkach przedszkolnych wraz z oceną realizacji programu edukacyjnego „Mamo, Tato – co Wy na to?”. Zorganizowano 1 szkolenie, 14 narad dla nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz 15 form poradnictwa z instruktążem dotyczącym metod realizacji programu oraz sposobem wykorzystania materiałów edukacyjnych. W ramach programu współorganizowano z Publicznym Przedszkolem nr 3 w Pile konkurs pod hasłem „Jestem zdrowy – wiem, co jem - więc idę do szkoły!”. Konkurs odbył się w dwóch etapach (plastycznym i muzycznym). Łącznie w konkursie wzięło udział 35 dzieci z 11 pilskich przedszkoli.

Rycina 10. Konkurs „Jestem zdrowy – wiem, co jem - więc idę do szkoły!” w Publicznym Przedszkolu nr 3 w Pile

XI.2.4. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Program adresowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz do ich rodziców i opiekunów.

Głównym celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2022/2023 do realizacji programu przystąpiło 28 przedszkoli i 15 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. W ramach realizacji programu zorganizowano 1 szkolenie i 16 porad dla przedszkolnych koordynatorów programu. Przeprowadzono 20 wizytacji w placówkach przedszkolnych wraz z oceną realizacji Programu przedszkolnej edukacji antynikotynowej. Zorganizowano 8 zajęć edukacyjnych oraz 1 pogadankę dla dzieci przedszkolnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 243 dzieci, wszystkie otrzymały odblaski z wizerunkiem głównego bohatera programu, którym jest smok Dinek. Podczas spotkań omówiono z dziećmi różne źródła dymu, skutki palenia papierosów, miejsca zakazu palenia tytoniu oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich papierosy. Ogółem programem objęto 1191 dzieci przedszkolnych oraz 881 rodziców, łącznie 2072 osób.

Rycina 11. Zajęcia edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 2 i nr 11 w Pile

XI.3. Realizacja interwencji nieprogramowych

XI.3.1. Profilaktyka palenia tytoniu

Celem działań jest kształtowanie świadomości społeczeństwa w zakresie szkodliwości palenia tytoniu, zmniejszenie narażenia na działanie dymu tytoniowego oraz edukacja w zakresie szkodliwości używania e–papierosów. Organizowano działania z okazji obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu, który corocznie przypada w dniu 31 maja. W 4 szkołach ponadpodstawowych powiatu pilskiego zorganizowano spotkania edukacyjne z uczniami. Podczas zajęć omówiono definicje uzależnienia, konsekwencje zdrowotne palenia tytoniu i e–papierosów, konsekwencje ekonomiczne nałogu /kalkulacja kosztów palenia/ i problem biernego palenia. W Zespole Szkół Gastronomicznych w Pile zorganizowano 4 spotkania edukacyjne z uczniami, wzięły w nich udział 92 osoby, w Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile odbyły się 2 spotkania

w których uczestniczyły 63 osoby, w Zespole Szkół Budowlanych w Pile zorganizowano 3 spotkania dla 189 uczniów a w Zespole Szkół przy Teatralnej w Pile przeprowadzono wykład dla 148 osób.

Rycina 12. Zajęcia edukacyjne w szkołach ponadpodstawowych

Zorganizowano we współpracy z Publicznym Przedszkolem nr 2 w Pile happening antynikotynowy. Happening miał formę przemarszu ulicznego, podczas którego dzieci niosły transparenty i tabliczki ze znakiem zakazu palenia oraz ulotki antynikotynowe. Happening poprzedzono prelekcją w przedszkolu na temat szkodliwości papierosów i dymu nikotynowego. W happeningu wzięły udział dzieci z trzech grup przedszkolnych, ogółem 76 osób. Informację o obchodach i przesłaniu Światowego Dnia Bez Tytoniu 2023 przygotowaną przez PSSE w Pile przesłano do 34 szkół podstawowych i 15 szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu pilskiego w celu rozpowszechnienia i podjęcia działań edukacyjnych w szkołach. Informacja o akcji została również przekazana do 10 redakcji lokalnych mediów.

Rycina 13. Happening antynikotynowy z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu w Pile

Zorganizowano Punkt Porad Zdrowotnych dla mieszkańców Piły w Centrum Handlowym VIVO w Pile. W Punkcie prowadzono poradnictwo antynikotynowe, dystrybucję tematycznych materiałów edukacyjnych, pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu przy użyciu smokerlysera i pomiary ciśnienia tętniczego krwi, można także było skorzystać z alkohogli. Z poradnictwa i badań w Punkcie skorzystało 56 osób.

Rycina 14. Punkt Porad Zdrowotnych w Centrum Handlowym VIVO w Pile

Przeprowadzono etap powiatowy wojewódzkiego konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” dla uczniów klas V szkół podstawowych. Celem konkursu było propagowanie zdrowego stylu życia i poszerzenie wiedzy uczniów w zakresie szkodliwości palenia tytoniu oraz kształtowanie postaw asertywnych. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu lapbooka przedstawiającego wiadomości i ciekawostki na temat składu dymu papierosowego, szkodliwości palenia tytoniu i inhalowania e-papierosami. Na etap powiatowy nadesłano prace z 7 szkół podstawowych. Praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej w Łobżenicy zajęła I miejsce w etapie powiatowym konkursu i została wysłana do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu na etap wojewódzki konkursu.

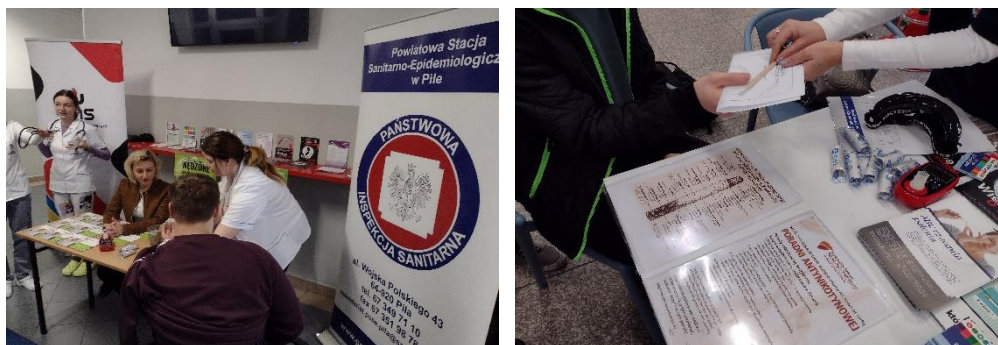
W ramach profilaktyki palenia tytoniu realizowano działania z okazji obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia, który przypadał w dniu 17 listopada 2023r. W ten dzień zachęcamy osoby palące papierosy do zerwania z nałogiem nikotynowym, organizowane są także przedsięwzięcia promujące styl życia wolny od dymu tytoniowego. W celu promocji akcji zorganizowano wykład dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych na temat szkodliwości palenia tytoniu w ramach spotkania „Zdrowe Love” #MłodzieżowyKlubPacjenta” w Powiatowym Centrum „Iskra” w Pile. W spotkaniu uczestniczyło 200 uczniów. Spotkanie zorganizowano we współpracy z Fundacją „Z sercem do Pacjenta” Grupy American Health of Poland.

Rycina 15. Wykład w Powiatowym Centrum „Iskra” w Pile

W szkołach ponadpodstawowych zorganizowano prelekcje dla młodzieży na temat szkodliwości palenia tytoniu i używania e – papierosów. W Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku odbyły się 3 prelekcje dla 92 uczniów, w Zespole Szkół Gastronomicznych w Pile przeprowadzono 8 prelekcji dla 201 osób a w Liceum Ogólnokształcącym Mistrzostwa Sportowego w Pile 2 prelekcje dla 49 uczniów. Ogółem w prelekcjach w trzech szkołach uczestniczyło 342 uczniów. Podczas spotkań z młodzieżą przekazano informacje o akcji Światowy Dzień Rzucania Palenia, omówiono konsekwencje zdrowotne palenia tytoniu oraz wdychania dymu nikotynowego a także negatywny wpływ e – papierosów na organizm człowieka. Przedstawiono cykl uzależnienia od nikotyny i korzyści wynikające z rzucenia palenia oraz metody rzucania palenia. Zorganizowano Punkt Porad Zdrowotnych w holu Centrum Handlowego VIVO w Pile dla osób robiących zakupy w galerii handlowej a w siedzibie Akademii Nauk Stosowanych w Pile zorganizowano Punkt dla studentów i pracowników uczelni. W obu Punktach Porad Zdrowotnych prowadzono poradnictwo antynikotynowe, dystrybucję tematycznych materiałów, pomiary zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu przy użyciu smokerlysera oraz pomiary ciśnienia tętniczego krwi, można też było skorzystać z alkohogli. Ogółem z poradnictwa i badań w Punktach skorzystało 113 osób. W organizacji i prowadzeniu Punktów Porad Zdrowotnych uczestniczyli studenci kierunku pielęgniarstwa Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile.

Rycina 16. Punkty Porad Zdrowotnych organizowane z okazji obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia

Informację o akcji Światowy Dzień Rzucania Palenia przygotowaną przez PSSE w Pile oraz informację o Poradni Antynikotynowej Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Poznaniu przesłano do 15 szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu pilskiego w celu rozpowszechnienia i podjęcia działań edukacyjnych w szkołach. Informacja o akcji zamieszczona została również na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile. W ramach Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń” zorganizowano szkolenie dla uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 6 w Pile. Podczas spotkania omówiono szkodliwy wpływ palenia papierosów i używania e – papierosów na zdrowie człowieka. Przeprowadzono także kalkulację kosztów palenia tytoniu i zadania ćwiczące asertywność.

XI.3.2. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mam zdrowe zęby”

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa wielkopolskiego realizuje projekt edukacyjny „Mam zdrowe zęby!”. Celem projektu jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Realizatorami projektu są pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych. Prowadzone są zajęcia edukacyjne z dziećmi na których dzieci zapoznają się z budową i funkcją zębów, dowiadują się co sprzyja ich zdrowiu a co szkodzi zębom. Uczniowie mają także możliwość przećwiczenia techniki prawidłowego mycia zębów na modelu szczęki. Zorganizowano 10 pogadank w trzech szkołach podstawowych (Szkoła Podstawowa nr 2 w Pile, Szkoła Podstawowa nr 3 w Pile, Szkoła Podstawowa nr 5 w Pile/) oraz trzy pogadanki dla 110 osób w obiektach wypoczynku letniego. Projekt „Mam zdrowe zęby!” wzbogacony został o liczne materiały graficzne, dzieci otrzymują na zakończenie zajęć broszury, które zawierają ważne merytoryczne wskazówki jak dbać o higienę jamy ustnej i zębów oraz ciekawe zagadki. Dodatkowo w ramach projektu wydano magnesy z logo projektu, kalendarze szczotkowania zębów oraz opracowano prezentację multimedialną. Informacje o prowadzonych działaniach zamieszczano na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile.

Rycina 17. Realizacja wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby”

XI.3.3. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mały kleszcz - duży problem”

Celem projektu jest wzrost poziomu wiedzy społeczeństwa na temat kleszczy i związanych z nimi zagrożeń oraz profilaktyka chorób odkleszczowych. Przeprowadzono 11 prelekcji dla 289 uczniów szkół ponadpodstawowych oraz prelekcję dla 20 pracowników Pileckiego Schroniska dla Zwierząt „Miluszków”. Zorganizowano szkolenie dla 19 nauczycieli /szkolnych koordynatorów promocji zdrowia/ w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile. Podczas spotkań omówiono cechy charakterystyczne kleszczy, ich gatunki i występowanie w przyrodzie, najczęstsze choroby przenoszone przez kleszcze /borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu/, zasady ochrony przed kleszczami oraz zasady prawidłowego usuwania kleszcza z ciała. Na zakończenie spotkań przekazano ulotki informacyjne „Mały kleszcz – duży problem” wydane w ramach projektu. Zorganizowano pięć Punktów informacyjno - edukacyjnych. Punkty zorganizowano podczas następujących wydarzeń: I Wystawa Rolnicza, Dożynki Powiatowe 2023 i Rodzinny Piknik Wojskowy na Stadionie Powiatowym w Pile oraz Piknik ekologiczny z okazji obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju na Pilekiej Wyspie. Zorganizowano także jeden Punkt na Targowisku Miejskim Nr 1 w Pile. W Punktach informowano o zagrożeniach zdrowotnych przenoszonych przez kleszcze oraz prowadzono instruktaż prawidłowego usuwania kleszcza z ciała człowieka i rozdawano tematyczne materiały edukacyjne. Osoby odwiedzające Punkty mogły także skorzystać z pomiarów ciśnienia tętniczego krwi i z pomiarów zawartości tkanki tłuszczowej w ciele, poradnictwa grzybowego a dzieci otrzymywały tematyczne kolorowanki.

Rycina 18. Punkty Porad Zdrowotnych w ramach projektu edukacyjnego „Mamy kleszcz – duży problem”

Podczas Akcji „Lato 2023” w obiektach wypoczynku letniego przeprowadzono 22 pogadanki dla dzieci i młodzieży w których uczestniczyło 613 osób. Podczas spotkań z dziećmi i młodzieżą omawiano cechy charakterystyczne kleszczy, ich występowanie w przyrodzie, zasady prawidłowego usuwania kleszcza oraz zasady prawidłowego ubioru podczas wypraw do lasu. W trakcie pogadań wykorzystywano plansze pokazowe oraz prezentacje multimedialne, dzieci otrzymywały kolorowanki z wizerunkiem kleszcza. Prowadzono dystrybucję tematycznych ulotek i plakatów. Materiały przekazywano kierownikom wypoczynku wraz z poradnictwem. Zamieszczono na stronie internetowej oraz w serwisie społecznościowym Facebook PSSE w Pile materiały dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych.

XI.3.4. Akcja „Zimowisko 2023” i Akcja „Lato 2023”

Prowadzono działania edukacyjne podczas ferii zimowych w placówkach wypoczynku zimowego - akcja „Zimowisko 2023” oraz podczas wakacji w placówkach wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży - akcja „Lato 2023”. W trakcie ferii zimowych zorganizowano działania edukacyjne dla uczestników zimowisk. Przeprowadzono 11 spotkań podczas których omówiono zasady profilaktyki grypy i innych infekcji górnych dróg oddechowych przenoszonych drogą kropelkową. Zwrócono uwagę jak ważne jest zachowywanie zasad higieny osobistej w tym częste mycie rąk w zapobieganiu chorobom zakaźnym oraz jakie czynniki wspierają odporność organizmu. W spotkaniach uczestniczyło ogółem 310 osób. Materiały edukacyjne wraz

z poradnictwem przekazano do 14 placówek wypoczynku zimowego. W spotkaniach z dziećmi i młodzieżą uczestniczyli przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Pile, którzy omawiali zasady bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych.

Rycina 19. Spotkania edukacyjne podczas akcji „Zimowisko 2023”

W trakcie Akcji „Lato 2023” prowadzono działania edukacyjne w obiektach wypoczynku letniego dzieci i młodzieży oraz w przedszkolach. Zorganizowano: 29 zajęć edukacyjnych, 7 pogadanek i 2 prelekcje. Podczas spotkań omawiano: zasady postępowania w czasie upałów, profilaktykę chorób odkleszczowych, zasady bezpiecznego wypoczynku nad wodą, w górach, w lesie, w mieście a także niebezpieczeństwa związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych i piciem napojów energetyzujących. W lipcu realizowana była tematyka promująca zasady higieny podczas akcji „Tydzień Higieny Rąk”. Jej celem było zwrócenie uwagi dzieci jak ważne dla zdrowia jest prawidłowe mycie rąk. Informację o akcji „Tydzień Higieny Rąk” przekazano do 10 redakcji lokalnych mediów w celu jej rozpropagowania wśród społeczeństwa.

Rycina 20. Zajęcia edukacyjne podczas akcji „Lato 2023”

Ogółem w trakcie akcji „Lato 2023” w zajęciach edukacyjnych, prelekcjach i pogadankach uczestniczyły 992 osoby. W 15 spotkaniach z dziećmi i młodzieżą wzięli udział przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Pile. Informacje z prowadzonych działań na bieżąco zamieszczano na portalu społecznościowym Facebook PSSE Piła. Prowadzono poradnictwo zdrowotne i dystrybucję materiałów edukacyjnych (plakaty, ulotki) na temat szkodliwości palenia tytoniu, bezpiecznego opalania, profilaktyki chorób odkleszczowych i higieny jamy ustnej. Materiały przekazano do 30 placówek wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. We współpracy z Komendą Powiatową Policji w Pile zorganizowano akcję informacyjną nad jeziorem Płocie w Pile. Podczas akcji przekazywano materiały edukacyjne osobom wypoczywającym na plaży na temat bezpiecznego opalania i profilaktyki chorób odkleszczowych. W akcji wzięło udział 25 osób.

Rycina 21. Akcja informacyjna nad jeziorem Płocie w Pile

Zorganizowano Punkt informacyjno – edukacyjny w dniu 13 sierpnia 2023 r. podczas Rodzinnego Pikniku Wojskowego na Stadionie Powiatowym w Pile. W punkcie prowadzono poradnictwo z zakresu zasad zdrowego odżywiania, profilaktyki chorób odkleszczowych, profilaktyki chorób nowotworowych skóry oraz pomiary ciśnienia tętniczego krwi, instruktaż prawidłowego mycia zębów. Osoby odwiedzające punkt otrzymywały tematyczne materiały edukacyjne. Ogółem z badań i poradnictwa w punkcie skorzystały 253 osoby.

XI.3.5. Profilaktyka chorób nowotworowych

Celem działań jest ograniczenie liczby zachorowań na choroby nowotworowe poprzez stosowanie działań profilaktycznych takich jak edukacja społeczeństwa, upowszechnianie wiedzy dotyczącej onkologii, promocja tzw. czujności onkologicznej oraz propagowanie zachowań prozdrowotnych zgodnych z zasadami Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem.

XI.3.5.1. Wojewódzki projekt edukacyjny dotyczący profilaktyki raka piersi „Co kryją Twoje piersi?”

W 2023 roku rozpoczęto realizację I edycji wojewódzkiego projektu edukacyjnego pt. „Co kryją Twoje piersi?”. Celem projektu jest szybsze wykrywanie nowotworów piersi wśród mieszkańców województwa wielkopolskiego poprzez dostarczenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi (prewencji i badań przesiewowych), dostarczenie informacji o świadczeniodawcach

wykonujących badania na terenie powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie oraz uświadomienia zagrożenia zachorowania na raka piersi.

Do współpracy przy realizacji projektu zaproszono panie ze Stowarzyszenia Pilski Klub Amazonek. W ramach projektu przeprowadzono 14 szkoleń dla 282 uczniów z trzech szkół ponadpodstawowych (Zespół Szkół Ekonomicznych w Pile, Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile, Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile) oraz 3 szkolenia dla 38 osób, którymi byli: pracownicy Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile, nauczyciele (metodycy) z Centrum Kształcenia Nauczycieli w Pile oraz członkowie Stowarzyszenia Dziedzictwa Kulturowego i Sportu Powiatu Pilskiego Gminy Wysoka z Siedzibą w Mościskach. Podczas szkoleń odbył się wykład dotyczący epidemiologii występowania nowotworów w Polsce i w województwie wielkopolskim, patogenezy, czynników ryzyka i objawów chorobowych oraz profilaktyki raka piersi, a w drugiej części przeprowadzano pokaz i naukę samobadania piersi z użyciem fantomu. Wszyscy uczestnicy szkoleń wyposażeni zostali w ulotkę „Badaj piersi” i kalendarz badania piersi. Odbyła się prelekcja z instruktą nauki samobadania piersi na fantomach dla uczniów liceum z Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile, przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjne podczas 4 Punktów Porad Zdrowotnych, którymi objęto 185 osób.

Rycina 22. Szkolenie „Co kryją Twoje piersi” w Centrum Kształcenia „Nauka” w Pile

XI.3.5.2 Inne działania z zakresu profilaktyki chorób nowotworowych

Działania kierowano do mieszkańców powiatu pilskiego, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, nauczycieli. Zorganizowano Punkt informacyjno - edukacyjny podczas Pikniku Profilaktyki Onkologicznej w Ars Medical Sp. z o.o. w Pile. W punkcie prowadzono poradnictwo dotyczące profilaktyki raka piersi oraz profilaktyki nowotworów skóry. Osoby odwiedzające punkt otrzymywały materiały edukacyjne, mogły też skorzystać z nauki samobadania piersi na fantomach. W punkcie przygotowano ekspozycję plakatów wydanych przez Ministerstwo Zdrowia w ramach Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych na lata

2016 – 2024 „Badam się mam pewność”. Dodatkowo w punkcie można było skorzystać z pomiarów ciśnienia tętniczego krwi oraz pomiarów tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Ogółem z poradnictwa i badań skorzystało 113 osób.

Rycina 23. Punkt informacyjno – edukacyjny podczas Pikniku Profilaktyki Onkologicznej

Zorganizowano dwa konkursy plastyczne dla szkół. Uczniom szkół podstawowych zaproponowano konkurs pod hasłem „O zdrowie dbamy - zasady profilaktyki znamy”. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu plakatu, który promuje zasady zdrowego stylu życia, zapobiegające rozwojowi chorób nowotworowych. Komisja konkursowa, wyłoniła laureatów etapu powiatowego konkursu: I miejsce zajęła praca ucznia ze Szkoły Podstawowej nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Pile, II miejsce praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej nr 5 w Pile a III miejsce otrzymała praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Pile.

I miejsce

II miejsce

III miejsce

Rycina 24. Prace konkursowe „O zdrowie dbamy – zasady profilaktyki znamy”

Uczniów ze szkół ponadpodstawowych zaproszono do udziału w konkursie pod hasłem „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu plakatu, który zachęca kobiety do dbania o własne zdrowie

i wykonywana badań profilaktycznych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 15 prac z 6 szkół ponadpodstawowych. Komisja wyłoniła laureatów: I miejsce i III miejsce zajęły uczennice z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile a II miejsce otrzymała uczennica z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile.

Rycina 25. Podsumowanie konkursu „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych

W dniu 18 października 2023r. zorganizowano Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi. Honorowy Patronat nad obchodami objął Starosta Piłski i Prezydent Miasta Piły. W sali widowiskowej Powiatowego Centrum „Iskra” w Pile odbyła się akademie okolicznościowa przygotowana przez uczniów z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Podczas akademii zachęcano kobiety do wykonywania badań profilaktycznych w kierunku chorób nowotworowych gruczołu piersiowego oraz promowano zasady Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem.

Rycina. 26 Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi

W obchodach uczestniczyli: zaproszeni goście, uczniowie szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego, nauczyciele, członkinie Stowarzyszenia Pilski Klub Amazonek i Stowarzyszenia Europa Donna w Pile, ogółem 200 osób. Wszyscy uczestnicy obchodów po zakończeniu uroczystości w sali widowiskowej przeszli ulicami Piły w „Marszu Zdrowia”. Uczestnicy Marszu zachęcali mieszkańców Piły do profilaktyki – regularnego badania piersi. Uczniowie nieśli okolicznościowe transparenty, rozdawano ulotki informacyjne.

Rycina 27. Pilski „Marsz Zdrowia”

XI.3.6. Światowy Dzień Zdrowia

Zgodnie z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia w 2023 roku obchodzono Światowy Dzień Zdrowia pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”. Z tej okazji organizowano XXII Powiatową Konferencję Promocji Zdrowia pt. „Zdrowie dla wszystkich”. Konferencja odbyła się w dniu 04.04.2023r. w Powiatowym Centrum „Iskra” w Pile. Współorganizatorem wydarzenia było Starostwo Pilskie. Motywem przewodnim Konferencji był jeden z problemów zdrowia publicznego - kondycja zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (nastoletnia depresja, wpływ emocji dzieci na funkcjonowanie poznawcze, przemoc rówieśnicza w szkole). Nawiązano współpracę i pozyskano wykładowców z: Fundacji „Ciszum w Poznaniu”, Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Pile, Powiatowego Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Pile. W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Pile, urzędów miast i gmin powiatu pilskiego, nauczyciele, szkolni koordynatorzy promocji zdrowia ze szkół powiatu pilskiego, pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania, wykładowcy i studentki kierunku pielęgniarstwa Akademii Nauk Stosowanych

im. Stanisława Staszica w Pile, zaproszeni goście – ogółem 121 osób. Wszyscy uczestnicy konferencji otrzymali materiały w teczkach oraz długopisy przekazane przez WSSE Poznań.

Rycina 28. XXII Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia

Zorganizowano zajęcia edukacyjne w dwóch szkołach podstawowych (Szkoła Podstawowa nr 3 i Szkoła Podstawowa nr 11 w Pile). Podczas zajęć omówiono zagadnienia związane z hasłem Światowego Dnia Zdrowia „Zdrowie dla wszystkich”.

W Szkole Podstawowej nr 3 w Pile zorganizowano 3 zajęcia edukacyjne, w których ogółem uczestniczyło 56 uczniów klas I. Podczas zajęć z dziećmi wykorzystano prezentację multimedialną omawiano czym jest zdrowie oraz zasady zdrowego odżywiania, ze szczególnym uwzględnieniem śniadań. Dzieci wykonywały prace plastyczne – rysowały na papierowych talerzach własne, zdrowe śniadanie.

W szkole Podstawowej nr 11 w Pile odbyło się spotkanie z 18 uczniami klasy VIII h. Przedstawiono hasło Światowego Dnia Zdrowia oraz omówiono historię akcji. Podczas spotkania z młodzieżą wskazano na problemy zdrowotne związane z piciem napojów energetyzujących. Podczas zajęć wykorzystano prezentację multimedialną. PSSE w Pile była partnerem wydarzenia - Konferencja pt. „Edukacja zdrowotna dla wszystkich!” w dniu 18.04.2023r. na terenie Nadnoteckiego Instytutu Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Pile, w ramach kwietniowych obchodów Miesiąca Zdrowia. Organizatorem wydarzenia było Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile. W Konferencji wzięli udział nauczyciele i szkolni koordynatorami promocji zdrowia. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile przedstawili wykład pt. „Etykiety produktów spożywczych – o czym nas informują? oraz poprowadzili warsztat tematyczny pt. „Programy edukacyjne rekomendowane przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Pile”.

Ogółem w wydarzeniu uczestniczyło 55 osób. Materiały informacyjne akcji Światowy Dzień Zdrowia pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich” przesłano do: 10 redakcji lokalnych mediów, 15 szkół ponadpodstawowych, 32 szkół podstawowych oraz do 9 Urzędów Miast i Gmin na terenie powiatu pilskiego.

XI.3.7. Profilaktyka chorób zakaźnych

Prowadzono edukację społeczeństwa poprzez informację i kształtowanie zachowań, ograniczających liczbę zachorowań na choroby zakaźne. Działania edukacyjne dotyczyły promocji szczepień ochronnych, profilaktyki grypy i innych chorób infekcyjnych górnych dróg oddechowych oraz profilaktyki wszawicy.

Przeprowadzono 3 pogadanki dla uczniów Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile na temat profilaktyki chorób układu oddechowego (grypa, SARS-CoV-2), omówiono zasady przenoszenia wirusów oraz sposoby przerywania transmisji wirusów. Podczas akcji „Zimowisko 2023” przeprowadzono 11 spotkań w trakcie których omówiono tematykę profilaktyki zakażeń grypy i Covid –19, omawiano podstawowe zasady higieny. W spotkaniach wzięło udział 310 osób. Zrealizowano 9 pogadanek na temat profilaktyki grypy i szczepień ochronnych w przedszkolach, w spotkaniach uczestniczyło 152 dzieci. Dzieci dowiadywały się jak dbać o higienę oraz jak zachowywać się podczas infekcji gdy mają katar i kaszel, żeby nie roznosić wirusów. Zamieszczano na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile informacje o akcji #Gotowi na sezon!. Materiały informowały jak przygotować się do sezonu zachorowań na choroby infekcyjne oraz propagowały szczepienia ochronne.

W kwietniu 2023 roku realizowano wydarzenie Europejski Tydzień Szczepień. Informację o akcji przesłano do 80 pomiotów leczniczych powiatu pilskiego (gabinety lekarzy rodzinnych, NZOZ, szpitale). Zorganizowano w holu Publicznego Przedszkola nr 18 w Pile stoisko informacyjne dla rodziców na temat szczepień ochronnych. Rodzice byli informowani o trwającej akcji Europejski Tydzień Szczepień, otrzymywali grafikę - Program Szczepień Ochronnych w 2023 roku oraz ulotki na temat szczepień ochronnych, prowadzono poradnictwo. Dzieci towarzyszące rodzicom otrzymywały kolorowanki nawiązujące do wizyt u lekarza podczas szczepień. Przeprowadzono pogadankę na temat szczepień ochronnych dla dzieci z grupy "Sówek". Wykorzystano podczas pogadanki z dziećmi opowiadanie pt. „Przygody dzielnego Niedźwiedzia Szczepana”. Zorganizowano spotkanie z kobietami ciężarnymi biorącymi udział w zajęciach w Szkole Rodzenia przy Szpitalu Specjalistycznym im. Stanisława Staszica w Pile. Podczas spotkania omówiono założenia akcji oraz Program Szczepień Ochronnych w 2023 roku, odpowiadano na pytania dotyczące szczepień kobiet ciężarnych przeciwko krztuścowi, kart szczepień, szczepień skojarzonych i inne.

Informację o akcji Europejski Tydzień Szczepień 2023 przekazano do 10 redakcji lokalnych mediów celem rozpropagowania wśród mieszkańców powiatu pilskiego. Włączono się w organizację akcji Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotyku i Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotyku. Celem akcji było zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zagrożenie zdrowia publicznego, które stanowi zjawisko narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka. Zamieszczono na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE Piła informacje o akcji.

Rycina 29. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotyku

Zorganizowano w Publicznym Przedszkolu Nr 14 w Pile prelekcję dla rodziców na temat profilaktyki wszawicy. Przekazano informacje na temat dróg jej przenoszenia oraz jak jej zapobiegać. W spotkaniu uczestniczyło 14 osób. Przeprowadzono prelekcję dla przedszkolnych koordynatorów promocji zdrowia. Poinformowano jak należy zapobiegać rozprzestrzenianiu się wszawicy w przedszkolu oraz jak z nią walczyć. W spotkaniu uczestniczyło 15 osób. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych do 10 placówek oświatowych. Przekazywano broszury i ulotki „Wszystko o wszawicy” oraz Stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.

XI.3.8. Kampania informacyjna „Wybieraj Bezpieczną Żywność” #EUChooseSafeFood

Celem kampanii jest wspieranie mieszkańców i mieszkanki Europy w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących zakupu żywności. Dzięki niej konsumenci mają dostęp do praktycznych i przystępnych informacji dotyczących zagadnień takich jak pomoc w odczytywaniu etykiet umieszczonych na produktach spożywczych czy też porad na temat przygotowania i przechowywania żywności. Kampania realizowana jest przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) we współpracy z Głównym Inspektoratem Sanitarnym. Adresatem przedsięwzięcia są osoby w wieku 25-45 lat, w szczególności młodzi rodzice oraz osoby zainteresowane bezpieczeństwem żywności i nauką. W III edycji kampanii uwzględniono trzy tematy: Suplementy diety, Higiena żywności, Znakowanie żywności z uwzględnieniem alergenów.

Informację o kampanii wraz z projektami graficznymi plakatów i tematyczną infografiką dotyczącą suplementów diety, higieny żywności i znakowania żywności przesłano do 71 placówek przedszkolnych i szkół podstawowych oraz 11 redakcji lokalnych mediów.

W ramach działań kampanijnych zorganizowano 3 punkty informacyjno-edukacyjne: podczas Rodzinnego Pikniku Wojskowego na Stadionie Powiatowym w Pile, akcji ekologicznej na Pilskiej Wyspie, w Publicznym Przedszkolu nr 13 w Pile. W punktach udzielano informacji z zakresu bezpieczeństwa żywnościowego i uświadamiano, że dzięki nauce żywność dostępna na polskim rynku jest bezpieczna, prowadzono dystrybucję ulotek, zorganizowano ekspozycję plakatów „Suplementy to nie leki”, „Bezpieczeństwo żywności”. Informacji udzielono 154 osobom. Podczas funkcjonowania punktu w Publicznym Przedszkolu nr 13 w Pile przeprowadzono konkurs wiedzy dla rodziców „Wybieraj bezpieczną żywność”, rodzicom udzielano poradnictwa na temat zasad higieny i prawidłowego postępowania z żywnością, przechowywania produktów nabiałowych w warunkach chłodniczych a dzieciom udzielano instruktażu prawidłowego mycia rąk.

Rycina 30 .Punkt informacyjno-edukacyjny w Publicznym Przedszkolu nr 13 w Pile

Odbyła się jedna prelekcja dla rodziców z Publicznego Przedszkola nr 14 w Pile, podczas której informowano o założeniach kampanii, zaprezentowano plakaty, posty i infografikę związaną z kampanią. W spotkaniu wzięło udział 16 osób. Informację o III edycji kampanii zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile, a na portalu społecznościowym Facebook 17 postów wraz z infografiką i krótkimi filmikami związanymi z kampanią oraz informacje z bieżących wydarzeń.

XI.3.9. Inne interwencje nieprogramowe

XI.3.9.1.Higiena osobista

Przeprowadzono zajęcia edukacyjne na temat higieny osobistej. Higiena osobista obejmuje dbałość o całe ciało, jednak ze względu na specyfikę podejmowanych praktyk pielęgnacyjnych możemy wyróżnić kilka rodzajów higieny: higiena skóry, włosów i paznokci, higiena jamy ustnej, oraz higiena intymna. Zajęcia przeprowadzono w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Pile, odbyły się dwa spotkania w których uczestniczyły 62 uczniów. Zorganizowano także

spotkania z podopiecznymi Środowiskowych Domów Samopomocy „Caritas” w Pile i w Motylewie. W zajęciach w Pile uczestniczyło 35 osób, a w spotkaniu w placówce w Motylewie wzięło udział 15 osób.

Rycina 31. Zajęcia edukacyjne w Środowiskowym Domu Samopomocy „Caritas”

XI.3.9.2. Projekt „Zdrowe Życie”

W dniach 27-28 maja 2023 roku na Stadionie Powiatowym w Pile zorganizowano Mobilną Strefę Zdrowia w ramach Projektu „Zdrowe Życie”. Jest to ogólnopolski projekt promujący zdrowie i zdrowy styl życia, zainicjowany w 2022 roku przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę. W Mobilnej Strefie Zdrowia wszyscy chętni mogli bezpłatnie i bez skierowania skorzystać ze specjalistycznych badań i konsultacji medycznych oraz dowiedzieć się o programach profilaktycznych i zdrowym stylu życia. W działania włączyła się także Państwowa Inspekcja Sanitarna. Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Poznaniu zorganizowała Punkt informacyjno – edukacyjny do którego zaproszono także pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile.

Rycina 32. Plakat Projektu „Zdrowe Życie” w Pile

W Punkcie można było skorzystać: z poradnictwa grzybowego i poradnictwa na temat szczepień ochronnych, nauki samobadania piersi na fantomach a także uzyskać informacje i materiały dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych. Zorganizowano strefę dziecięcą gdzie najmłodszy uczyli się prawidłowej higieny jamy ustnej przy wykorzystaniu modelu szczęki oraz brali udział w konkursach i wykonywali kolorowanki.

XI.3.9.3. Profilaktyka w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz nadmiernego spożywania napojów energetyzujących.

Celem głównym podejmowanych przedsięwzięć jest ograniczenie używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz nadmiernego spożywania przez dzieci i młodzież napojów energetyzujących.

Przeprowadzono 2 prelekcje pt. „Profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych i nie tylko - nowa energia”, prelekcję dla 102 uczniów klasy VIII Szkoły Podstawowej nr 1 w Pile i prelekcję dla 18 uczniów kl. VIII Szkoły Podstawowej nr 11 w Pile. Pod takim samym tytułem zorganizowano 2 spotkania edukacyjne dla uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pile, wzięło w nich udział 55 osób. Podczas spotkań odbyła się projekcja filmu pt. „Jak to działa” opracowanego przez Ministerstwo Zdrowia i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz ćwiczenia z użyciem alkogogli. Uczniowie mieli możliwość przekonania się, że spożywanie alkoholu doprowadza do upośledzenia zmysłów.

W ramach współpracy z Fundacją „Z sercem do pacjenta” i zorganizowanym przez nią spotkaniem dla młodzieży „Zdrowe Love -#MłodzieżowyKlubPacjenta” zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny. W punkcie udzielano informacji na temat konsekwencji zdrowotnych zażywania substancji psychoaktywnych, nadmiernego spożywania napojów energetyzujących, wyeksponowano materiały edukacyjne na temat palenia tytoniu, zdrowego stylu życia wolnego od używek, umożliwiono młodzieży wykonanie przygotowanych ćwiczeń w alkogoglach. Przekazano młodzieży ulotki i broszury wydane w ramach kampanii społecznej „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”. Spotkanie odbyło się w Powiatowym Centrum „Iskra” w Pile. W spotkaniu wzięła udział młodzież z 6 szkół ponadpodstawowych miasta Piły, z poradnictwa w punkcie skorzystało 75 uczniów zachęcano do ćwiczeń w specjalnych okularach - alkogoglach.

Rycina 33. Spotkania edukacyjne dla młodzieży podczas akcji „LATO 2023”

Podczas okresu wakacyjnego przeprowadzono 2 pogadanki dla 46 uczestników obozu Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych OSP w Internacie Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile oraz dla 8 uczestników obozu organizowanego przez Strzelecki Klub Sportowy "Inter-Continental" Piła. Na 2 półkoloniach przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla 105 osób i 1 prelekcję na obozie

sportowym dla 30 uczestników. Podczas wszystkich spotkań podkreślono wpływ substancji psychoaktywnych na zdrowie człowieka i konsekwencje nadmiernego spożywania napojów energetyzujących. Przeprowadzono wykład „Napoje energetyzujące i ich wpływ na organizm człowieka” dla szkolnych koordynatorów programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!”, wzięło w nim udział 16 osób. Zagadnienia dotyczące profilaktyki zażywania substancji psychoaktywnych i nadmiernego spożywania napojów energetyzujących promowano w 2 zorganizowanych punktach informacyjno-edukacyjnych na Stadionie Powiatowym w Pile. W punktach udzielano poradnictwa na temat szkodliwego wpływu substancji psychoaktywnych i napojów energetyzujących, prowadzono ćwiczenia w alkogolach i pomiar tlenku węgla (CO) w wydychanym powietrzu.

Rycina 34. Punkt informacyjno-edukacyjny podczas Rodzinnego Pikniku Wojskowego w Pile

XI.4. Inne przedsięwzięcia

Przeprowadzono 93 wizytacje. Podczas wizytacji dokonano 94 oceny stopnia realizacji programów edukacyjnych w placówkach oświatowych.

Tabela 29. Wizytacje przeprowadzone w roku 2022 i 2023

	Rok 2022	Rok 2023
Liczba wizytacji	83	93
Ocena realizacji programu „Czyste powietrze wokół nas”	18	19
Ocena realizacji programu „Bieg po zdrowie”	13	4
Ocena realizacji programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne”	7	0
Ocena realizacji programu „Mamo, Tato – co Wy na to?”	32	30
Ocena realizacji działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS	2	8
Ocena realizacji programu „Trzymaj Formę!”	6	23
Ocena realizacji programu „Ars, czyli jak dbać o miłość?”	6	5
Ocena realizacji programu „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”	3	5

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia współuczestniczyli w czynnościach kontrolnych prowadzonych przez inne komórki PSSE w Pile - 70 kontroli.

XI.5. Współpraca PSSE w Pile z mediami :

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Prowadzono monitoring informacji przekazanych

i opublikowanych w lokalnych mediach. Ukazały się 4 artykuły prasowe. Udzielono 7 wywiadów w TV oraz 9 wywiadów dla radia. Przekazano do lokalnych mediów 10 pakietów informacyjnych. Na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczano informacje dotyczące bieżących działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile. Tematyka informacji :

- Informacje promujące szczepienia ochronne.
- Informacje dotyczące grypy i szczepień p/grypie, Kampania #Gotowi Na Sezon /Ogólnopolski Program Zwalczania Chorób Infekcyjnych/.
- Informacja na temat organizacji szczepie przeciwko Covid 19 w sezonie 2023/2024.
- Informacje na temat chorób zakaźnych przenoszonych drogą płciową.
- Informacje na temat wszawicy i świerzbu.
- Pluskwę – Uważaj roznoszą choroby, gryzą w nocy!
- Raport Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczący zatruc środkami zastępczym lub substancją psychoaktywną w Polsce za 2022 rok.
- Profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych i spożywania napojów energetyzujących.
- Szkodliwy wpływ napojów energetyzujących na zdrowie dzieci.
- Substancje promieniochronne w produktach kosmetycznych.
- Hałas w środowisku pracy.
- Chemia basenowa – bezpieczne stosowanie produktów biobójczych do dezynfekcji wody.
- Europejski Tydzień Szczepień.
- Europejski Tydzień Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy.
- Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV i HCV.
- Wiosenny Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV.
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach i Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach.
- Kampania społeczna „Czy wiesz, że...Zakażenie HIV nie przekreśla Twojego życia” .
- III edycja kampanii informacyjnej „Wybieraj bezpieczną żywność” #EUChooseSafeFood.
- Informacje dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych.
- Światowy Dzień Zdrowia 2023. XXII Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia w Pile.
- Światowy Dzień bez Tytoniu 2023.
- Światowy Dzień Rzucania Palenia 2023.
- Światowy Dzień AIDS 2023.
- Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS.
- Światowy Dzień Wirusowego Zapalenia Wątroby.
- Światowy Dzień Bezpieczeństwa Pacjenta.

- Światowy Dzień Walki z chorobą Alzheimerera.
- Światowy Dzień bez Samochodu.
- Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego.
- Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy.
- Światowy Dzień Wzroku.
- Światowy Dzień Zapobiegania Utonięciom.
- Światowy Dzień Donacji i Transplantologii
- Światowy Dzień Chorych na Łuszczycę.
- Światowy Dzień Udaru Mózgu.
- Światowy Dzień Chorych na Cukrzycę.
- Europejski Dzień Radonu.
- Movember 2023 - samobadanie jąder.
- Dni Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc.
- Tydzień Higieny Rąk.
- Fontanny - nie do kąpiei, nie do picia!
- Serwis kąpieliskowy – informacja.
- Co pyli w lipcu? Uwaga alergicy!
- Unikaj zatrucia pokarmowego podczas upałów.
- Przechowywanie żywności. Bezpieczne przetwory. Mrożonki.
- Produkty pełnoziarniste – korzyści z ich spożycia.
- Odwodnienie - Jak leczyć i jak zapobiegać odwodnieniu ?
- Barszcz Sosnowskiego – to roślina parząca!
- Te rośliny omijaj z daleka są trujące!
- Pryskać z głową- repelenty.
- Poznajmy znamiona, chrońmy skórę przed czerniakiem!
- Lato sprzyja używkom – napoje energetyzujące.
- Łodziarnie – czuwamy nad bezpieczeństwem żywności.
- Bezpieczne wakacje bez uzależnień.
- Zasady bezpieczeństwa podczas upałów. Dzieci a upały. Wyczerpanie cieplne a udar.
- Jak przygotować się do grzybobrania, Dekalog grzybiarza.
- Dyżury grzyboznawcy/klasyfikatora grzybów w PSSE w Pile.
- Zdrowa jesień – aktywność fizyczna. Zimowe spacer.
- Jesień na talerzu – dynia, grzyby, ziemniak
- Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi 2023.

- Spotkanie Młodzieżowy Klub Pacjenta – Zdrowe Love!
- Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2023”.
- Powiatowa Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS- wczoraj, dziś, jutro”.
- Projekt „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV”.
- Przedsięwzięcia edukacji zdrowotnej rekomendowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile na rok szkolny 2023/2024 dla przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych.
- Realizacja „Programu „Mamo, Tato co Wy na to?” (wytyczne do programu, informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach programu).
- Realizacja programu przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” /wytyczne do programu, informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach programu/.
- Realizacja Projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem” (informacja nt. profilaktyki chorób odkleszczowych, repelenty, zajęcia edukacyjne).
- Realizacja Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń”.
- Realizacja Projektu edukacyjnego „Co kryją Twoje piersi?” /informacja ze szkoleń/.
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Palić, nie palić - oto jest pytanie?”.
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Mój zębowy niezbędnik”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”.
- Regulamin i podsumowanie wojewódzkiego konkursu pt. „EKO jest LEPSZE!”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu „Nie daj szansy AIDS”.
- Konkurs dla dzieci przedszkolnych „Wiem co jem - jestem zdrowy, więc idę do szkoły” /etap muzyczny i etap plastyczny/.
- Ogólnopolski konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia w ramach programu „Trzymaj Formę!”.
- Zapobieganie skrzywieniom kręgosłupa dziecka – plecaki szkolne. Czym się kierować przy zakupie tornistra?.
- Bezpieczny wypoczynek poradnik MEN, organizacja wypoczynku - lato 2023.
- Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych na terenie powiatu pilskiego w roku szkolnym 2022/2023.
- Ocena warunków sanitarno-higienicznych zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w 2023 roku na terenie powiatu pilskiego.
- Zajęcia edukacyjne podczas Akcji „Zimowisko 2023” i Akcji „Lato 2023”.
- Informacje z działań promocyjnych PSSE w Pile – organizacja Punktów informacyjno – edukacyjnych podczas wydarzeń plenerowych na terenie powiatu pilskiego.
- Nagroda Prezydenta Miasta Piły dla PSSE Piła - Syriusze 2022.

W dniu 25 lutego 2023 w sali widowiskowej Regionalnego Centrum Kultury w Pile podczas uroczystej gali odbyło się wręczenie nagród Prezydenta Miasta Piły - Syriusze 2022. Nagrody te przyznawane są osobom i instytucjom, działającym na rzecz miasta Piły. W 2022 roku jedna ze statuetek w kategorii lokalna społeczność przyznana została Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile. Nagrodę z rąk Prezydenta Miasta Piły Pana Piotra Głowskiego odebrała Pani Danuta Kmiecik Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile. Nagroda została przyznana pracownikom Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile w dowód uznania za pracę jaką wykonywali w okresie pandemii Covid – 19.

Rycina 35. Nagroda dla PSSE w Pile – Syriusze 2022 r.

ZAKOŃCZENIE

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Pile kontynuował wykonywanie zadań związanych ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej, przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej. Państwowa Inspekcja Sanitarna powiatu pilskiego w 2023 roku:

- przeprowadziła łącznie 3550 kontroli sanitarnych w tym: 2063 kontrole, 93 wizytacje, 1369 wywiadów epidemicznych w chorobach zakaźnych, 25 ocen narażenia zawodowego w związku ze zgłoszeniem chorób zawodowych;
- pobrała do badań 3035 próbek (wody do spożycia przez ludzi i z kąpielisk, środków spożywczych i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, produktów kosmetycznych, ludzkiego materiału biologicznego i skuteczności sterylizacji);
- w ramach nadzoru sanitarnego wykonano ogółem 10670 badań w tym: 8383 badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez Oddział Laboratoryjny oraz 2287 badań wykonanych przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży. W ramach zleceń wykonano 9374 badań. Łącznie wykonano 20044 badań.

Tabela 30. Porównanie prowadzonych działań w latach 2022 i 2023

Działanie	2022	2023
Kontrole sanitarne	9315	3550
Pobrane próbki	3076	3035
Badania ogółem	20757	20044
Decyzje	705	779
Postanowienia	125	171
Opinie sanitarne	275	165
Tytuły wykonawcze	0	9
Mandaty / kwota	129 / 20 950 zł	63 / 13 500 zł

Ogółem wydano:

- 779 decyzji administracyjnych, w tym 556 merytorycznych oraz 223 płatniczych,
- 171 postanowień,
- 165 pini sanitarnych.

Nałożono 63 mandaty karnych na kwotę 13 500 zł.

Reasumując, stan sanitarny powiatu pilskiego przedstawia się:

1. Wśród mieszkańców powiatu pilskiego zarejestrowano łącznie 1427 zakażeń i chorób zakaźnych (bez zakażeń wirusem SARS-CoV-2) oraz 145 pokąsań przez zwierzęta (w 2022 r. - 834 zakażenia i choroby zakaźne (bez zakażeń wirusem SARS-CoV-2) oraz 135 pokąsań). Na wzrost liczby zakażeń i chorób zakaźnych w 2023 r. zasadniczy wpływ miała ponad dziesięciokrotna większa ilość zgłoszonych zachorowań na płonicę oraz znaczny wzrost zachorowań na ospę w porównaniu z rokiem poprzednim. Niewątpliwie był on również ściśle powiązany z wprowadzeniem zmian w sprawozdaniu Mz-56 tj. „Dwutygodniowe, kwartalne, roczne sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach”, poprzez dodanie pozycji, „Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego” oraz „Zakażenia wirusem RSV”.
2. Przeprowadzono 1369 wywiadów epidemiologicznych w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych (w tym wywiady z osobami zakażonymi wirusem SARS-CoV-2) oraz 79 kontroli podmiotów leczniczych (w 2022 r. - 6655 wywiadów epidemiologicznych - w tym wywiady z osobami zakażonymi wirusem SARS-CoV-2 oraz 126 kontroli podmiotów leczniczych).
3. Liczba dzieci nieszczepionych, widniejących w rejestrze PSSE w Pile, według stanu na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 59 dzieci (według stanu na dzień 31.12.2022 r. - 48); liczba rodziców i opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień małych dzieci wynosiła 68 osób (w 2022 r. - 60).
4. W 2023 r. zgłoszono 1 niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) po szczepieniu szczepionką BCG (w 2022 r. - 1 NOP po szczepieniu szczepionką przeciwko Covid-19).
5. Po przeprowadzeniu analizy działań, które wynikały z prowadzonego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi stwierdza się:
 - poprawę stanu sanitarnego w zakładach gastronomicznych, w sklepach spożywczych, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego oraz w magazynach hurtowych;
 - pogorszenie nastąpiło w zakładach usług cateringowych, innych obiektach obrotu żywnością oraz w innych wytwórniach żywności.
6. Ilość zakładów, w których występują przekroczenia NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) jest taka sama jak w roku 2022 i wynosi 66 zakładów. Zmalała ilość osób pracujących w przekroczeniach z 1247 pracowników w roku 2022 do 1056 pracowników w roku 2023, głównie za sprawą zmniejszenia ilości osób narażonych na ponad normatywny hałas. Dominującym czynnikiem szkodliwym występującym w przekroczeniach normatywu higienicznego, tak jak w latach ubiegłych, jest hałas.

7. Nastąpił wzrost ilości zakładów, w których pracownicy są narażeni na występujące w środowisku pracy czynniki rakotwórcze, od 97 w roku 2022 do 113 w roku 2023. Przyczyną jest to, iż zostały dodane kolejne procesy do listy procesów technologicznych, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.
8. Liczba rozpoznawanych i stwierdzanych przypadków chorób zawodowych zwiększyła się z 6 w roku 2022 do 11 w roku 2023. Jednakże ilość stwierdzanych chorób w przeciągu ostatnich lat nie przekracza 12 rocznie.
9. Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie powiatu pilskiego zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane, a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.
10. Obiekty użyteczności publicznej i podmioty wykonujące działalność leczniczą utrzymywane są w dobrym stanie sanitarnym.
11. Zakłady pracy stosujące w swojej działalności chemikalia posiadają wiedzę o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki oraz prawidłowego oznakowania opakowań stosowanych chemikaliów.
12. W 2023 roku w znacznej większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Organy prowadzące placówki oświatowe, dbając o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży w ramach posiadanych środków finansowych dokonują sukcesywnych remontów, w tym modernizacji, bieżących napraw i konserwacji pomieszczeń i ich wyposażenia, zakupu i wymiany zużytego wyposażenia.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemicznej.
2. Wzmoczenie nadzoru nad:
 - wykonawstwem szczepień ochronnych i oceny wpływu ich prowadzenia na sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych objętych Programem Szczepień Ochronnych, zwłaszcza wieku dziecięcego, jak również w zakresie osób uchylających się od obowiązkowych szczepień;
 - jakością wody produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe i podmioty produkujące wodę dla mniejszych grup ludności, co pozwoli na szybkie wykrycie zanieczyszczeń wody i podjęcie natychmiastowych działań naprawczych;

- obiektami sezonowymi zlokalizowanymi na trasach turystycznych;
 - oceną znakowania środków spożywczych, suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i środków spożywczych wzbogaconych;
 - sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych;
 - wdrażaniem systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo-żywnościowych;
 - nad jakością środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
 - produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
 - nad importem/eksportem żywności z i do krajów trzecich ;
 - wzmożeniem nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, w tym produktów biobójczych i kosmetyków w obrocie bezpośrednim jak i za pomocą stron internetowych;
 - warunkami pracy w zakładach produkcyjnych, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych (najwyższych dopuszczalnych stężeń oraz najwyższych dopuszczalnych natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia);
 - obiektami użyteczności publicznej.
3. Kontynuowanie realizowanych zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego poprzez:
- kontrolę przestrzegania wymagań sanitarno-higienicznych i zdrowotnych na etapie opiniowania dokumentacji;
 - udział w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w celu wyeliminowania uciążliwości i zagrożeń dla życia ludzi związanych z nowopowstającymi obiektami oraz w dopuszczeniu do eksploatacji nowouruchomionych, modernizowanych, przebudowanych obiektów;
 - uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.
4. Kontynuowanie działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia poprzez inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.